ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

9 770032 339010

19. VII 1991. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIII ● ЦЕНА: 35 ДИН. ● БРОЈ 2064

Ripley

Веровали или не!

БАГДАДСКИ КАЛИФ МАМУН

/786-833/

ПЕТ ПУТА ЈЕ ЗБАЧЕН С ПРЕСТОЛА И СВАКИ ПУТ ЈЕ УСПЕО ДА ПОВРАТИ ВЛАСТ.

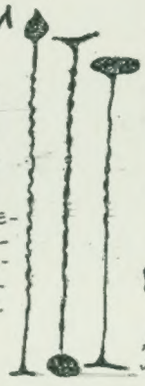

ТОПОЛА МИРА

ЗАСАЂЕНА У ЈЕНИ (НЕМАЧКА) 1815. ГОДИНЕ У ЧАСТ КРАЈА РАТА С НАПОЛЕОНОМ, СРУШИЛА СЕ ИЗНЕНАДА 1. АВГУСТА 1914, 99 ГОДИНА КАСНИЈЕ, КАДА ЈЕ НЕМАЧКА ОБЈАВИЛА РАТ РУСИЈИ.

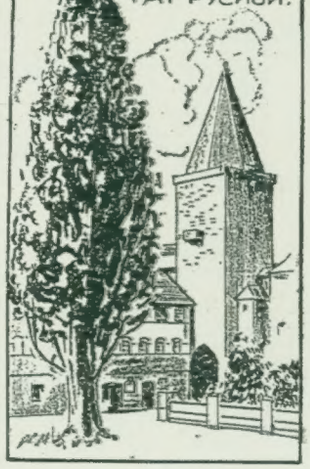

ГВОЗДЕНЕ ШИПКЕ

ПРИПАДНИЦИ ЗАПАДНОАФРИЧКИХ ПЛЕМЕНА КИСИ И ЛОМА КОРИСТИЛИ СУ КАО НОВАЦ.

СТЕНА ТЕШКА 25 ТОНА

КРАЈ БОНИФАЦИЈА, НА КОРЗИЦИ, ВЕОМА МАЛОМ ПОВРШИНОМ ОСЛАЊА СЕ НА ДРУГУ СТЕНУ, А ЗАЊИШЕ СЕ И НА БЛАГ ПОВЕТАРАЦ.

Џон Мајнор Ботс

/1802-1869/

ПРИМЉЕН ЈЕ У АДВОКАТСКУ КОМОРУ ВИРЏИНИЈЕ (САД) СА 18 ГОДИНА, ПОСЛЕ ШЕСТОНЕДЕЉНИХ СТУДИЈА ПРАВА И БЕЗ ИКАКВОГ ИСКУСТВА.

КЕЛНЕРИ

У ХОТЕЛУ HOHOSTERVIC У АУСТРИЈИ, СМЕШТЕНОМ У СТАРОМ ЗАМКУ, ГОСТЕ СЛУЖЕ У СРЕДЊОВЕКОВНИМ ВИТЕШКИМ ОКЛОПИМА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● француски сликар Жан-Марија Пјере одлучио је да на бетонској брани Тине у Алпима изради највећу слику на свету – високу 100, а дугачку 200 метара. Слика ће представљати Атланта, митолошку личност која на плећима држи цео небески свод.

●●● енглески лингвисти одлучили су да и званично признају морнарски језик, професионални жаргон стваран вековима, јединствен по језгровитим а често и напреним изразима пуним озбиљних обавештења. Ових дана

издат је и речник који ће се убудуће користити у настави у поморским школама не само Велике Британије јер су многи изрази енглеских поморца добили међународно значење.

●●● Конгрес САД прогласио је деведесете године нашег века „деценијом мозга". Комисија за научно-техничку политику сматра да је најзначајнији задатак нашег времена да се анатомски, биохемијски и медицински проучи мозак и његове функције.

●●● у пољским шумама на граници према Чешко-словачкој избројано је преко шездесет медведа којих иначе нема у двој области. Испоставило се да су то бегунци из Словачке где је на њих кренула велика хајка. Медведи се у Пољској осећају савршено безбедно јер их овдашњи закон штити, али

показало се да су незахвални: ноћу унадају на сеоска имања, провађују у кошнице...

●●● сваке године Тамилци са острва Маурицијуса славе свој верски празник „кавади" на који је странцима забрањен приступ. Учесници ходају по врелом угљевљу, пењу се уз лествице чији су степеници замењени оштрицама мачева, пробадају своје тело иглама и жицама, а сви верници носе обућу са клинцима чији су оштри врхови окренути навише.

●●● најјача киша метеорита засула је Земљу јуна 1975: за један сат у атмосфери је изгорело на стотине малих метеорита што је 3–9 пута више него у једној дотад познатој киши. На жалост, нико на нашој планети није могао да види овај велелепни призор, а ни астрономи не би знали за њега да га нису забележили осетљиви сеизмографски уређаји које су на Месецу поставили амерички астронаути.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

WALT DISNEY
ПАЈА ПАТАК
ЦАЈО, ПА ТИ СИ ЗАИСТА НЕВЕРОВАТНО СРЕЋАН ЧОВЕК!
ХЕ, САД СИ СЕ И САМ УВЕРИО!
ЗАР ТИ НИКАД НИСИ ЛОШЕ СРЕЋЕ?
ЛОША СРЕЋА ЈЕ ПО МЕНИ ОБИЧНА НЕМАРНОСТ!
И ЗАТО СЕ УВЕК ТРУДИМ ДА ИЗБЕГНЕМ СКРИВЕНЕ ОПАСНОСТИ!
©1990 The Walt Disney Company
All Rights Reserved
?
ЕТО, ТО ЈЕ САВРШЕН ПРИМЕР!
Distributed by King Features Syndicate
ЈА, ЦАКАНИ ЦАЈА, НИ У СНУ НЕ БИХ КРЕНУО КРОЗ ОВАЈ СТРИП А ДА ПРЕТХОДНО НЕ ПРОВЕРИМ ТЕРЕН!
12-30

ВОЈНИК КОГА ОРЛЕАН НЕЋЕ ЗАБОРАВИТИ

ПРУСИ ДОЛАЗЕ

Повукавши се до поноћи 2. децембра 1870. на другу страну Лоаре, француске трупе порушиле су за собом мост који је спајао две обале. Потпоручник Петар Карађорђевић могао је да им се прикључи једино ако преплива реку

Стојећи на самом врху узвишице која се дизала иза последњих кућа Жила, потпоручник Петар Карађорђевић, заклонивши очи рукама, гледао је у правцу у коме је требало да се налази Орлеан. Иако су га очи заболеле од напрезања, није успео да види ништа осим сиве, тамне, таласасте линије. Орлеан мора да је тамо где се завршава небо а почиње земља, помислио је кад је поред њега, с десне стране, искрснуо курир.

– Порука генерала Шанзија, господине поручниче – рекао је младић и пружио му запечаћени коверат.

Сломивши печат, Петар се загледао у угласта, помало искошена слова: наређивали су му да сместа, како зна и уме, отпочне акцију спасавања осамдесет војника и официра које су Пруси рано тог јутра заробили на препад. Орлеан је у том часу био изгледа даљи него што му се чинило, али није било друге: морао је да изврши наређење. То је била само једна од ствари којима су га научили у Сен Сиру, најбољој војној школи у Француској.

Окупивши око себе вод којим је командовао, Петар Карађорђевић је, само десетак

ПОЧАСТ ВЕТЕРАНА

Орден Легије части Петар Први Карађорђевић добио је у биткама које су вођене око Орлеана, па је и природно што му је подигнут споменик управо у овом граду. Крај тог споменика 2. јуна је одржана мала свечаност у знак сећања на 120. годишњицу од учешћа Петра Карађорђевића у Француско–пруском рату.

Осим наших солунаца Јеврема Ивановића, Драгомира Панића, др Наума Ђорђевића и Предрага Секулића, који су положили венац исплетен од цвећа са Опленца, свечаности су присуствовали и француски ветерани са Солунског фронта, чланови Друштва француских ратних ветерана, представник Британске федерације старих ратника и чланови Друштва за чување споменика и традиције ослободилачких ратова Србије до 1918. године.

У знак сећања на српског принца који је учествовао у Француско–пруском рату 1870–1871. године грађани Орлеана су у градском парку подигли спомен–обележје на коме пише:

„Успомена на Петра Првог Српског, потпоручника. Заробљен од Пруса 1870. године, побегао и поново заузео своје борбено место."

Како би текст са спомен–плоче и опис једног детаља из војевања Петра Карађорђевића могли да доведу читаоце у забуну, треба рећи да је у биткама које су се водиле око Орлеана потоњи краљ био неколико пута заробљен, али накратко. Једном је успео да се извуче глумећи пијанца, а други пут бацивши мећу војнике који су га спроводили – златнике. И док су се они јагмили око њих, потпоручник Пјер Кара успео је да им умакне.

минута пошто је примио наређење, кренуо на задатак.

Одмор као награда

Сумрак је тек почео да се хвата кад је потпоручник Карађорђевић известио штаб да је наређење генерала Шанзија извршено. Као награду, он и његов вод добили су дозволу за мали предах. Истини за вољу, био им је преко потребан. Данима су водили огорчене борбе са Пруси ма повлачећи се преко расквашених ораница. Помисао да још једну ноћ проведе шћућурен уз какав зид, у снегу, није му се ни најмање допала. Уморан и помало обесхрабрен пошао је да потражи кућу у коју би се склонио. Кренуо је према једној на самој обали реке јер је једино из ње допирала треперава светлост.

У првом тренутку изгледало је да нико не чује његово куцање, па је покуцао јаче. Зачули су се лаки, помало успорени кораци. Човек унутра вероватно се бојао да отвори. Петар му није замерао: био је рат, човек је кидисао на човека, живот је висио о концу.

– Ко сте ви? – упитао је пригушени глас мушкарца који је једва одшкринуо врата.

– Француски потпоручник, Пјер Кара! – одговорио је исто тако тихо.

– Шта желите, господине? – упитао је човек док је ваздух испуњавао мирис свежег, тек печеног хлеба. Очигледно, био је пекар.

– Да се мало одморим – рекао је Петар.

– Али, Пруси само што нису стигли. Ако у мојој кући затекну француског официра...

Петар му није дозволио да заврши:

– Пустите ме да се одморим, а чим се Пруси појаве, потрудићу се да нестанем...

Да ли умор или очајање које се осећало у његовом гласу, тек – пекар је отворио врата таман толико да се незнанац провуче. Не скидајући са себе ништа осим чизама, Петар се бацио на кревет у соби у коју су га увели. Унутра је било топло и мирисало је на колаче. Ваљда истог часа кад је спустио главу на јастук, француски потпоручник је заспао.

Имате ли старо одело?

Негде око поноћи врата собе у којој је спавао с треском су се отворила.

– Господине, брже... Стижу Пруси! – муцао је усплахирено пекар.

– Али, како, зар наши не пружају отпор? – збунио се Петар.

– Ма какав отпор, све наше јединице још синоћ су се повукле преко Лоаре и срушиле мост. Пруси сад претресају сваку кућу тражећи заостале војнике и официре. Преклињем вас Богом, господине, идите, идите сместа...

У три корака Петар се нашао крај прозора и загледао у ноћ. Пруски војници били су само две куће даље. Било је касно да покуша да се извуче неопажено...

– Имате ли какво старо одело? – упитао је пекара.

За трен ока се пресвукао, а униформу француског официра везао у завежљај и рекао пекару да је баци у ватру. Учинио је то у последњи час. На вратима су се већ чули ударци.

Док је пекар журио да отвори, потпоручник је већ завукао руке до лактова у тесто. Пекаров помоћник није се учинио нимало сумњив пруској патроли. Очи му се од брашна нису честито ни виделе.

Чим су кораци непријатељских војника утихнули, Петар је одлучио да крене за својим друговима. Једини начин да им се прикључи био је да пређе Лоару, а мост је срушен...

Дрхтећи у оделу које му је дао пекар, Петар се ишуњао

Илустровао: Брана Јовановић

из куће и склизнуо ка реци. Ноћ је била хладна, реком су промицале санте. Срце му се стезало од зиме и страха: како ће он, који је одувек био нежног здравља, поднети скок у ледену воду? Хоће ли то уопште преживети? Међутим, времена за размишљање није било. Приметила га је пруска патрола и кренула према њему. Крај главе му је прозвиждао један па други, па читава киша метака. Схвативши да нема избора, Петар се бацио у реку.

Чудан језик непознатог официра

Ледена вода пресекла му је дах, али се није дао. Замахујући снажно рукама, борио се да остане на површини док су га санте ударале у слабине, рамена, руке. А да све буде горе, око њега су праштали меци. Пруси са обале баш су се трудили да га убију. Како је те децембарске ноћи 1870. успео да преплива ледену Лоару, до краја живота није му било сасвим јасно. Ваљда је воља да измакне смрти била јача од њега.

Кад је осетио тло под ногама, још снажније је запливао не би ли се докопао обале. Оног часа кад је изишао из воде чинило му се да се одело на њему следило. Покушао је да потрчи не би ли се, колико-толико, угрејао, али ноге су му биле тешке, као од олова. Једва их је померао.

А онда је престао било шта да осећа, није му сметала ни страшна студен, ни иње које му се хватало по трепавицама, једино је желео да легне и заспи. Бела смрт, сину ло му је док се тетурајући вукао према кући од које га није делило више од неколико метара. Довукао се до ње последњим атомима снаге: овог пута није могао ни да покуца. Изгубио је свест.

Била је зора када је банкар Рајнах отворио врата своје куће и пред њима угледао склупчано тело непознатог човека. У првом тренутку помислио је да је мртав, али кад га је узео за руку приметио је лаки трептај његових очних капака. Одмах је позвао послугу и наредио да унесу незнанца.

Упркос свој нези, овај је данима лежао у грозници мешајући француски са неким чудним језиком који банкар никада раније није чуо. Тек касније, кад се његов гост довољно опоравио, сазнао је да је спасао живот француском официру а српском принцу Петру Карађорђевићу.

Припремила:
Олга Вукадиновић

ЈАБУКЕ

ЛОБО ЗА АГАТУ КРИСТИ

За краљицу детективских романа зна се поуздано: „Најеже су јој навирале најчешће док би јела јабуку." Зна се и коју је врсту највише волела – била је то сорта „лобо", пуноснато округлих плодова са првенкасто пегавим руменилом, сочна и кисело-слатка.

Мање је познато да је Фјодор Достојевски пишући роман „Зли дуси" користио материјал из тада чувене „афере Нечајева". Размишљајући о плану за будуће дело, копао је по новинским извештајима о овом судском процесу и, по свеличењу његових најближих, пуцкао папирима, мрштио се, скакао, корачао из угла у угао собе и непрестано јео јабуке. Славни писац највише је волео „шапировку", јесењу прибалтичку сорту која на плоду има неку врсту „нава", светложуту, фином зрнастом меса.

Како сте рекли, господине?

Ерл Стенли Гарднер, творац чувеног адвоката Перија Мејсна, човек који је написао више од 120 књига, далеко од тога да је био епромахан. На његовом огромном ранчу у Калифорнији поред базена, испаљишта за голф, тениских терена, нашао је своје место и воћњаку у коме су расле некњучиво јабуке и то одређене сорте „менлет", жутих плодова са јарко црвеним разливеним руменилом.

Диктирајући једној од својих шест стенографкиња садржај свог следећег романа, Гарднер је са послужавника узимао једну по једну јабуку уживајући како прште под његовим зубима. Речи би му тада постајале неразумљиве и стенографкиња је стално морала да га запиткује.

Зашто се и прича о Катарини Измаиловој, јунакињи књиге Николаја Љескова „Леди Макбет Мценског округа" не би могла сматрати за детективску? Оволико крви и злочина! А кажу да је и Љесков за највећу посластицу сматрао јабуке, посебно стару руску сорту „анис", а јео је и свежу и киселу – из туршије. Пре но што би започео рад на књизи, по којој је снимљен и филм, и то у Југославији док је главна улога мрачне Катарине поверена Оливери Марковић, писац никад не би пропустио да му под руком буде резерва помало тврдих, али зато сочних плодова из којих је пристајао на све стране.

Тајна успеха Елери Квина

Браћа од тетке Фредерик Данеј и Манфред Б. Ли, под псеудонимом Елери Квин, прославили су се пишући необичне детективске романе у којима је све било подређено грађењу замршене загонетке. Чак и обично свезнајући човинари никако нису успевали да сазнају како то стварају браћа коаутори. Истражићи ући тек касније сазнали да су се они одлично слагали по свим питањима, осим – јабука. Један је волео врсту „велс" бледожуте боје с руменим прутама и белим месом, а други „мелбу", жутозелених плодова, слатко-киселкастог укуса.

А Лав Толстој, међу чијим књигама има доста оних са крими фабулом („Живи леш", „Крајперова соната", „Васкрсење") највише је волео јабуку „антоновку".

Популарни Стивен обожавао је сорту „спартан".

Марсел Ален и Пјер Сувестр, који су створили непобедивог Фантома, „апрот" и бели зимски „клавел"...

Ту ћемо се зауставити јер је сваком поле некусном читаоцу крими романа сасвим јасно да је јабука одиграла важну улогу у стварању замршених и узбудљивих прича.

А шта каже наука: отров за отрове

Јабука је једна од најраспрострањенијих воћака света. Познато је преко 10.000 врста! У њој су изванредно складно сложени основни састојци: шећери, пектини и органске киселине. У ствари, јабука има врло мало шећера, преовлађују фруктоза, по чијој садржини ово воће заузима друго место, иза јапанске јабуке, и глукоза. И по пектинима јабуци припада друго место на том листи драгоцених воћа, одмах после поморанџе. Од витамина јабуке имају највише драгоцени витамина С, а богате су и минералним материјама, нарочито гвожђем.

Лекари препоручују јабуке свима који се осећају уморни било од физичког, умног рада или „опако", затим онима који пате од артериосклерозе и разних поремећаја у раз-

Многи славни књижевници никад не би успели да напишу своје најпознатије романе са замршеним заплетима и све до краја нерешивом загонетком ко је убица да нису немилице таманили – јабуке!

ПИШУ КРИМИЋЕ

мени материја, а такође и свима у чијем се организму нагомилавају различити штетни производи. Пектин из јабуке помаже, између осталог, да се излуче разне отровне материје при тровању. Напокон, гвожђе је саставни део хемоглобина који носи кисеоник од плућа до свих ћелија у организму, па и малих сивих, толико важних за сваког писца крими романа.

Мада ниједан од књижевника овог жанра није отворено признао „Јесте, много су ми помогле", и без тога је јасно (а и доказано) да је јабука право чудо природе.

Припремила: ***В. Милићевић***

ТУЖНА ЉУБАВНА ПРИЧА ИЗ ДОБА ФАРАОНА

БАШТОВАН И ПРИНЦЕЗА

Нису помагале ни мајчине сузе, ни братовљеве молбе, ни фараонове заповести. Нефер Птах је волела Аменхеба више од живота

Илустровао: Бранислав Марковић

Невероватна љубавна прича изронила је из песка, за време изградње велике Асуанске бране, почетком шездесетих година.

Била је испричана у хијероглифима, на стени тек пронађене гробнице. Тачније, напипали су је и открили прсти египатског инжењера Ахмеда Гургана и археолога Хасана Авада.

Гробница је била празна и стара, по првим проценама, више од 3.500 година.

За двојицу научника ово је био најпријатнији догађај у мору тужних, које је проузроковало подизање Асуанске бране. Јер, изградња бетонског гиганта који је требало да заштити Египат од воље ћудљивог Нила тражила је и узимала жртве.

Многи остаци старих цивилизација и трагова прошлости морали су да буду потопљени. Чак и острво Филе на коме је било много споменика древних култура.

Египатска влада је, додуше, спасавала све што се спасти могло. Чак су биле позване и многе стране земље да учествују у евакуацији драгоцених уметничких дела. Ипак, све није могло да се понесе. Оно што је морало под воду фотографисано је, како би бар на тај начин било сачувано од заборава.

Проналазак гробнице са хијероглифима био је зато права сензација.

Из написа на стени могло је да се прочита да је у овој гробници лежало балсамовано тело једне младе принцезе из 13. династије.

... Да се крв не разводни

Сви хијероглифи нису били сасвим читљиви. Зуб времена на неким местима је прилично оштетио ове древне и сложене знаке писмености, али је, ипак, остало довољно јасних из којих је могла да се прочита узбудљива и трагична прича.

На плочицама је било уклесано:

„Шеснаест година имала је Нефер Птах, она која овде почива, кад одлучи да оде у смрт због љубави према Аменхебу, баштовану, не слушајући фараона Неферхотепа. Фараон, њен отац, рече јој: Ти треба да будеш жена свога брата Себекхотепа, да се крв фараона не разводни, да син мога сина добије сву моју крв и крв мога оца".

Древни знаци даље причају да је девојка у врту краљевске палате упознала младића баштована Аменхеба и да је тог часа букнула љубав.

„Његове очи говориле су уместо њега и његови најлепши цветови били су за фараонову кћерку" – наводи стари запис.

Девојка, међутим, оцу фараону није смела да открије своју велику и једину љубав.

Запис даље каже:

„И Нефер Птах поче да одбија јело. Узалуд јој је мајка нудила најлепше и најслађе воће. Ни мајчине сузе, ни братовљеве молбе, ни фараонове заповести нису могле да наведу лепу девојку да узме залогај. Њено здравље ископне и Нефер Птах умре."

Ова трагична љубавна прича, коју су два археолога случајно открила, изазвала је велико занимање међу египтолозима у целом свету. Јер, то је био први писани документ из једног од најмање познатих периода старе египатске историје.

Уседелица у шеснаестој

За 13. династију знало се само толико да је почела да влада Египтом око 1588. године пре наше ере. Многи краљеви те династије носили су имена Неферхотеп и Себекхотеп, па из овог записа није могло тачно да се утврди о коме је реч.

Археолог Хасан Авад, који је добро проучио све читљиве знаке, истиче да је девојчина љубав према младом баштовану заиста морала бити огромна када је одлучила да због ње умре.

Авад, такође, истиче да су се Египћанке у то време удавале веома младе, тако да је Нефер Птах са својих шеснаест година пре могла да се сматра уседелицом него девојком за удају.

Управо из ових података и њених година археолог закључује да је њен отпор очевој вољи трајао бар неколико година пре него што се одлучила на очајнички корак.

Запис на стени то не помиње, али несумњиво говори о правилима живота и понашања која су принцези бранила да воли роба – створење ништавније од било које теглеће животиње.

На самом крају ове трагичне љубавне приче из земље фараона уклесана је, у неколико речи додуше, и судбина вољеног младића.

„Аменхеб, баштован, није могао да оплакује смрт Нефер Птах јер је гнев фараона био велики и он више није имао очи за плакање..."

Младић је, дакле, према суровим законима краљевског божанства, био ослепљен.

Као да није желео да у том погледу буде било каквих нагађања, древни писац ове хронике на стени је јасно додао:

„Фараон је разговарао са својим главним лекаром коме поверише Аменхеба и за њега сунце више није имало светлости нити цвеће боју."

И на самом крају записа на стени:

„Кад младић сазнаде да је Нефер Птах мртва, он обоји земљу црвено, крвљу из својих жила."

Тако, бар, причају хијероглифи из Асуана.

Ј. А.

ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ

СУПА, КАД ТИ СРЦЕ ЛУПА

Кажи ми шта једеш, знаћу какав си! Ово тврде психолози Бернард Лиман и Џенет Вотерс са Сајмон Фрејзер универзитета у Канади. Јер, према резултатима њихових истраживања, човек је онакав какво му је расположење, а расположење условљава избор хране.

Лиман и Вотерс спровели су истраживање међу 100 добровољаца. Замолили су сваког од њих да током дужег временског периода свакодневно бележи своје емоционално стање истовремено записујући коју је врсту хране том приликом пожелео. На основу вишемесечног истраживања Лиман и Вотерс дошли су до следећег закључка. Ако је особа:

● усамљена – имаће потребу за течном храном, као што су супе, коктели од воћа и поврћа, милк–шејк...

● весела – зачињена јела, са пуно соли, бибера или она која хрскају у устима

● забринута – на „топ–листи" углавном ће се налазити слаткиши, посебно чоколада

● бесна – слана и то не загрејана храна, као сендвичи...

● срећна – не много зачињена, лака јела.

– Бес је јака емоција – каже Вотерс. – Кад је љут, човек зато и несвесно бира тврду храну коју је теже „савладати". Тај напор да се храна сажваће делимично му помаже да се растерети нагомиланог беса. А кад је неко срећан, све му је потаман па се опредељује за лака јела која ће бити у складу са његовим позитивним односом према себи и свету.

КАКО ЈЕ БИЛО–О?

Дин Типет, неурофизиолог и стручњак за епилепсију са Медицинског факултета Мериленда, био је изненађен када је један тридесетогодишњи пацијент после преживелог можданог удара проговорио чудним акцентом. Уместо да енглеску реч hill изговара као што се она и пише, он је удвостручио дужину самогласника изговарајући је као хиил. Такође је сваку реченицу завршавао додавањем самогласника, што би у препеву на наш језик звучало отприлике овако: „Како ти је било?".у новој верзији је гласило: „Како ти је било–о?"

Мада је пацијент о коме је реч из Балтимора, акценат који је однекуд присвојио највише од свега подсећао је на изговор којим Норвежани говоре енглески. Да се све на овоме и завршило, читава ствар не би била вредна помена. Али, прелиставајући стручну литературу, Типет је открио још 15 случајева „синдрома страног акцента". Каткада се, као у случају пацијента из Балтимора, акценат губио после неколико месеци. У неким другим случајевима пацијенти су свој новостечени изговор задржавали до краја живота.

Заједничко за свих петнаест случајева је да се синдром јавља после можданих удара или тежих повреда главе, али наука за сада није у стању да одгонетне механизам по коме се ове промене одвијају у мозгу. Кад год наука нема одговор на неко питање, обавезно се јављају алтернативци. Шта ако је нагли прелазак на страни изговор заправо само враћање на матерњи језик из неког претходног живота пацијента?

Што се Дина Типета тиче, он у том погледу нема никаквих недоумица. Реч је, једноставно, о неурофизиолошком процесу који ће наука кад тад разјаснити.

ПЕЈСМЕЈКЕР И ТО МОЖЕ

Уграђивање пејсмејкера постало је готово рутински хируршки захват на срцу. Више од 100.000 људи данас живи с овом невеликом направом на срцу, која им је помогла да од неизлечивих болесника, чији су дани одбројани, постану готово здрави људи.

Ово помагало, које шаље електричне импулсе за активирање срца, може, међутим – као и свака механичка справа – делимично да откаже, а последице не морају да буду трагичне.

У време када уграђивање пејсмејкера на срцу још није било довољно усавршено у једној великој болници на средњем западу у Америци у соби за хитне случајеве усред ноћи појавио се избезумљени пацијент. Штуцао је 60 пута у минуту. Болесник је био један од првих пацијената којима је пејсмејкер био уграђен. Дежурни лекар одмах је схватио шта се догодило: уместо да подстиче рад срца, једна жица пејсмејкера се прекинула и притисла дијафрагму. Електрични импулси, су сада уместо срца, стимулисали дијафрагму и изазивали штуцање онолико пута колико је импулса у минуту било потребно срцу. Лекар је брзо увукао иглу у болесников грудни кош, спретно извукао жицу и „уземљио је" спајањем за болничку водоводну цев која је била у близини.

Штуцање је престало, а хитно окупљена екипа лекара могла је да почне с операцијом и на болесниковом пејсмејкеру настави прекинуту жицу.

В. Д.

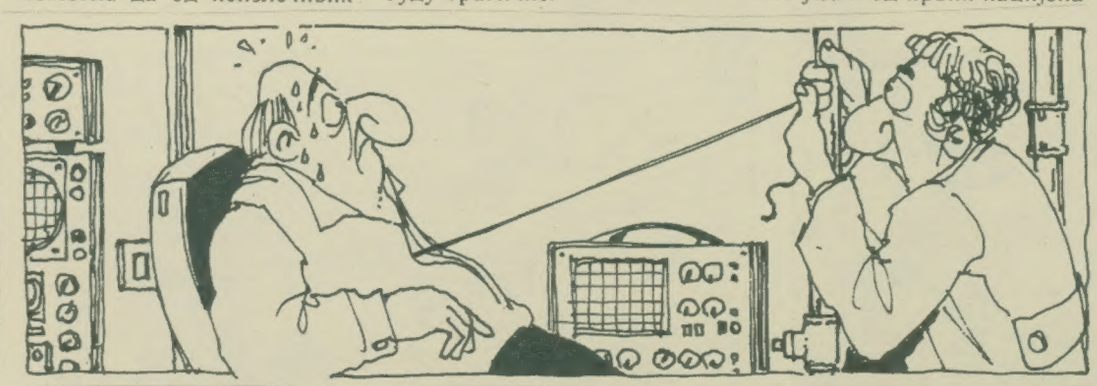

Илустрово: Зоран Петканић Петко

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

©1991 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

4-28

ХОЋЕ ЛИ НЕСТАТИ НАЈСЛАВНИЈИ СИР СВЕТА?

КАМАМБЕРУ ОДУЗИМАЈУ ПАСОШ!

У тренутку док прославља 200. рођендан, национални сир Француске страхује за своју судбину: по својој прилици ускоро више неће моћи да се извози

Једини инструмент – нос: у срцу Нормандије и данас, као и пре два века, чувени камамбер, праве искључиво од некуваног млека. Кажу да су за његов квалитет најзаслужније домаће краве црно-беле расе, пашњаци мирисне траве и ненадмашни стручњаци за сирење чија се вештина као тајна преноси с колена на колено. За непоновљив укус овог сира кажу да мора бити „племенит и свеж са лаким призвуком амонијака"

Да се прво разумемо, рећи ће вам сваки Француз, то што на неком сиру стоји етикета на којој пише „Camembert" не значи да је он заиста – камамбер. Јер, данас се овај славни сир, измишљен у Француској далеке 1791. године, производи у целом свету. Постоји аустралијски, чилеански, енглески, југословенски, па чак и камамбер са острва Реинионе у Индијском океану, источно од Мадагаскара! Сви се они праве у супер аутоматизованим фабрикама, по утврђеном стандарду и од пастеризованог млека. Сваког дана произведе се на стотине хиљада „клонираних" кутија овог сира који, тврде Французи, није ни бледа сенка оног правог.

Само од црно-белих крава

А прави камамбер, један једини, само је онај из Нормандије. И то не из целе покрајине, већ само из пет округа: Сен-Маритима, Ера, Орна, Калвадоса и Манша! Искључиво сир добијен од млека црно-белих крава које пасу на чувеним пашњацима, уз то прављен ручно, има непоновљив укус и може да носи заштитни знак АОС, високо цењен и тешко освојив.

Занатски прављен камамбер, који чини тек 10 одсто светске производње, мора да испуни још многе захтеве: мали котур сира обложен „племенитом плесни" садржи 45 одсто масноће, идеална величина му је 11 центиметара у пречнику, три центиметра дебљине и 250 грама тежине! А прете му и многе опасности приликом прављења – довољно је да у просторији у којој се чува дуне промаја, да буде топлије или влажније него што треба и од правог камамбера нема ништа. На крају нешто врло важно: прави камамбер може се добити искључиво од некуваног млека, односно оно не сме да се загреје преко 37°С. И ту заправо почиње прича.

Сирово млеко! Свако нескувано и непастеризовано

Умеће живљења: француски хлеб багет, балон црног вина, беретка и камамбер за цео свет већ деценијама су симбол типичног „малог човека" Француске.

На врху светске топ-листе: године 1945. један париски бакалин отворио је прву специјализовану радњу у којој се продавао искључиво камамбер. Сада се сваке године у свету прода 800 милиона кутија овог сира! То је један од врло важних извозних артикала који Француској доноси одличан приход.

млеко може да буде клицоноша и то је разлог што ће најцењенији сир Француске убудуће тешко прелазити границе своје отаџбине. Санитарни прописи које земље чланице Европске заједнице припремају за 1993. прете да му забране приступ на трпезе других држава. А ако буде забрањен извоз, готово је сигурно да ће овај драгуљ француске гастрономије, „краљ предјела", нестати и уступити место „роботизованом" сиру од пастеризованог млека. Вест на коју би се у свом гробу преврнула Мари Арел, жена којој припада част да је измислила један од најславнијих сирева.

Ништа без упорног Амера

Јер, управо су златне руке ове скромне сељанке из нормандијског сеоцета Камамбер направиле прве котурове које ће његово име пронети целом планетом. Према предању, Мари Арел је за време Француске револуције сакрила једног свештеника из Коа, другог краја Нормандије који има велику традицију у прављењу сира. У знак захвалности свештеник је сељанки открио тајну како се прави мекани масни сир са кориком од беле плесни која му дуго чува свежину и даје непоновљив укус и мирис.

У почетку се камамбер продавао у облику малих котурова на околним пијацама и тек када су у 19. веку изграђене железничке пруге, могао је да крене у освајање Француске. Томас Плаинел, зет Мари Арел, искористио е посету цара Наполеона III, који је 1863. године свечано отворио линију Париз – Гранвиј, и понудио Његовом величанству да проба „сир са маховином". Одушевљени император похвалио је камамбер за трпезом у Тиљеријама и то је био пун погодак – сви су одједном хтели да га пробају.

Али, прави успех био је још далеко. Камамбер је морао да се слаже у слојеве сламе, што баш није било практично, па је запретила опасност да нестане са тржишта. Можда би се то и догодило да извесни Жорж Лерој, запослен у пилани, није дошао на генијалну идеју да малу погачу упакује између две танке дашчице од дрвета тополе. Тек тада, заштићен у новом паковању, сељачки сир из Нормандије могао је да крене да прави међународну каријеру.

Ипак 200-годишњицу камамбер вероватно никад не би дочекао да није било упорног Американца Џозефа Кинрајма, лекара из Њујорка. Кад се 1926. године обрео у Камамберу, изазвао је велико узбуђење међу стотинак становника овог сеоцета. Хтео је, пошто-пото, да положи венац на гроб Мари Арел, „добротворке човечанства" која је измислила камамбер. Јер, овај сир, тврдио је путник, излечио га је од тешког цревног обољења!

На жалост, у Камамберу се нико више није сећао имена ове жене. И тек после много лутања и тражења, Американац је напокон на гробљу у суседном Шампозоу пронашао гроб Мари Арел, удате Паинел (1781–1855). Џозеф Кинрајм је положио венац на њега и оставио чек да се подигне споменик заслужној сељанки. Касније је, међутим, откривено да гроб на који је богати Американац положио цвеће у ствари није био вечна кућа Мари Арел већ њене служавке и имењакиње. А та је била особа врло сумњиве прошлости и девојачко презиме јој је било Мари Фонтен! Споменик је и до данас остао на погрешном месту, над погрешном особом.

Доктори за сир

Данас се у Камамберу само на две фарме производи сир као у време Мари Арел, укупно хиљаду сирева недељно, док читав низ породичних предузећа ради на полуиндустријски начин, као на пример млекара Мулен д'Карел у Калвадосу.

Лети, кад краве дају веома много млека, ова млекара произведе 6.000 камамбера дневно, а зими 4.800. Стручњаци за меки масни сир овде се смењују, сваки прави уметник за свој део посла.

На почетку ланца је главни сирацији. Он сипа сириште у млеко које је разливено у џиновске нормандијске карлице од по 100 литара, у облику изврнуте купе. Ова „чаробна течност", која се добија од једног дела говеђег бурага (сириште) – потопљен у воду он испушта енциме који згушњавају млеко. Немојте мислити да мајстор сипа увек исту количину сириштa: то зависи од годишњег доба и температуре просторије. Други мајстор затим то згрушано млеко сипа кутлачом у дубоке металне калупе. Од његове вештине зависи какав ће бити будући камамбер: ако се згрушавање прекине пре времена, сир ће бити грумуљичав.

Потом се већ уобличена маса пребацује у полице од жице које се урезују у њихову површину остављајући оне линије карактеристичне за камамбер. И овај поступак је врло осетљив: ако се сир лоше постави, створиће се удубљења, избочине, крајеви који висе. Следи стручњак за сољење и дораду облика. Сада се камамбер сели у сушару или природну пећину где лагано почиње да га покрива племенита бела плесан која чини корицу сира. На крају пута шеф сушаре мора да употреби све своје знање и искуство да би утврдио може ли један котур на тржиште или не. Он у рукама нема никакав инструмент. Једноставно, довољан му је један поглед, једно „њушење", притисак прстом, па да тачно зна има ли колут предвиђене димензије, добар изглед и жељени укус.

Међутим, као и многе друге, ни млекара Мулен д'Карел није могла да издржи строгу контролу коју спроводи удружење АОС, његове прописе и високе трошкове које они повлаче; па је почетком године продата фирми Vallé S. A. која производи 24 милиона котурова годишње са заштитним знаком АОС, али од пастеризованог млека. У исто време то је последње породично предузеће које још успева да се одупре потпуно индустријализованим гигантским фирмама.

Анри и његових 12 синова

У овој породици већ трећа генерација живи искључиво правећи сир. Године 1930. Анри Вале, његова жена и њихово дванаесторо деце производили су шест котурова дневно од млека три краве колико су имали у штали. Анри, а затим његови синови, заједно са унуцима, успели су да отплате „фабрику", увећају је и модернизују. Браћа Вале први су и предложили да се прослави 200 година камамбера. Осим нарочитог паковања и заштитног знака, Vallé S. A. је и званичан спонзор прославе нормандијског сира која је прошлог месеца одржана у облику џиновског пикника у подножју Ајфелове куле у Паризу. Било је весело, пило се црно вино, небом су летели ваздушни балони у облику камамбера... Али, хоће ли то бити довољно да „камамбер из Нормандије", ручно рађен и од сировог млека, преживи у пастеризованој Европи?

Припремила ***В. Милићевић***

ЗАБАВНИКОВ HAJ, HAJ, HAJ...

HAJВЕЋЕ ЦВЕЋЕ, високо и до два и по метра, је еремурс који расте на падинама Заилијских планина у Средњој Азији. Због лепоте високог изданка, правог као стрела, који је на врху окружен масом црвених а понекад и белих цветова еремурс је од давнина добио у народу назив „царско жезло".

Некад се из еремурса добијао врло квалитетан лепак док се свеже лишће кувало као купус. Одавно се знало да у њему има много витамина, а совјетски научници су недавно у корену ове биљке открили досад непознату материју коју су назвали еремуран. То је веома драгоцен састојак који се већ користи у хемијској индустрији, а наћи ће примену и у фармакологији као и производњи слаткиша. На пример, кад се еремуран дода у сладолед, овај се готово уопште не топи и на најјачем сунцу.

HAJВЕЋИ ПАД ТЕМПЕРАТУРЕ забележен је у америчком граду Броунингу: 24. јануара 1918. она је овде за 24 сата пала са +7°C на −49°C, то јест за целих 56 степени.

HAJВЕЋИ БРОД НА СВЕТУ, танкер за нафту „Гигант мора", изграђен у Јапану 1979, пловиће убудуће под норвешком заставом. Компанија која га је купила одлучила је да га преуреди тако да све на њему буде последња реч технике после чега ће танкер, носивости 565.000 тона и са палубом која износи колико пет фудбалских игралишта, моћи да плови још пуних 15 година без ремонта.

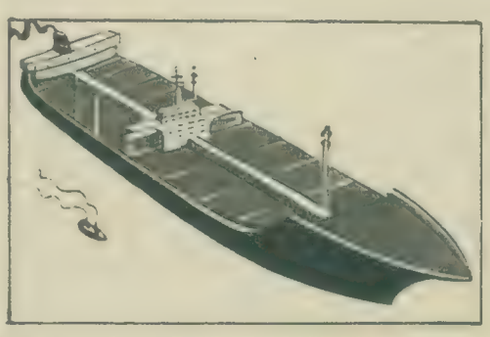

HAJДАЉУ ЗВЕЗДУ у нашој галаксији открили су амерички астрономи. Растојање од Земље до ње износи – 160.000 светлосних година.

HAJСТАРИЈИ ШТРАЈК познат у историји догодио се у Риму 309. године пре наше ере. Рад је обуставио диригент оркестра по имену Аристос. Разлог – није био задовољан храном.

HAJСТАРИЈУ ТКАНИНУ на свету, изатканну пре 8500 година, нашли су археолози који истражују пећину Хемар, недалеко од Јерусалима. Ова ланена тканина настала је три хиљаде година раније од трака којим су увијене египатске мумије. На истом месту нађене су и корпе исплетене од врбовог прућа као и стреле. Предмети су се сачували захваљујући сувом ваздуху и одличној вентилацији у пећини.

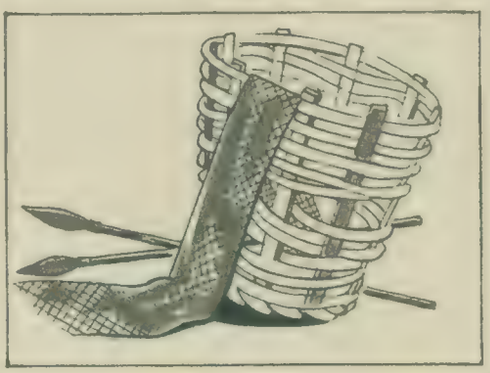

HAJСЛАЂУ ЗАМЕНУ ЗА ШЕЋЕР пронашли су француски хемичари Нофр и Тинти. Ове материје слађе су 200.000 пута од са-

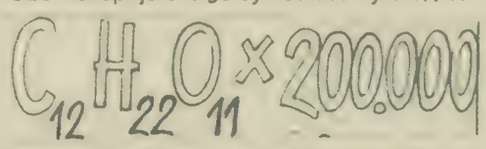

харозе! Научници сматрају да су достигли максимум слаткоће – довољан је један једини молекул како би се на језику осетио укус слаткоће. Америчка фирма „Нутрасвит" намерава да једно од ових једињења, после одговарајућих испитивања, пусти на тржиште 1993. године.

HAJСТАРИЈА КОКОШКА на свету има – 8000 година! Све доскора сматрало се да је човек припитомио кокошку пре око 4.000 година и да се то догодило у долини реке Инд. Као већ домаћа животиња она је преко Блиског истока стигла у Европу. Међутим, археолози Брајан Вест из Лондона и Пен Синџоу из Пекинга уз помоћ радиоактивних изотопа одредили су да је скелет кокошке нађене у североисточној Кини стар осам миленијума. А да се ради баш о домаћој коки, сведочи дужина бедрене кости. Код дивљих она ретко прелази 69 милиметара, док је код домаћих дужа од 115 милиметара. Тако испада да је човек припитомио живину најпре у Кини, а не јужној Азији како се доскора сматрало, па је кокош морала да пређе много дужи пут док није стигла до Европљана.

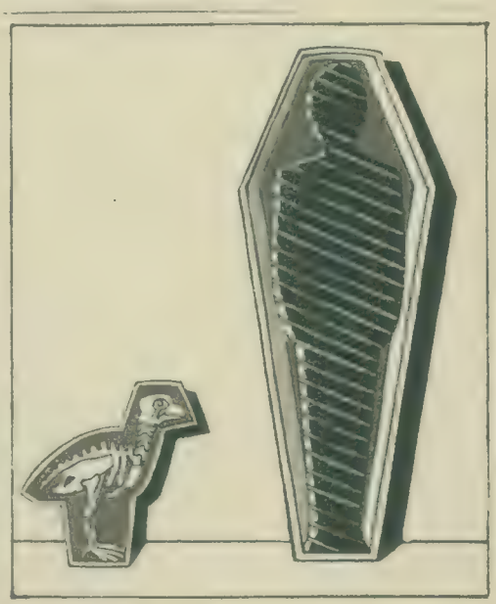

HAJВЕЋЕ ПАХУЉИЦЕ снега пале су 4. децембра 1892. године у Саксонији. Њихов пречник износио је 12 центиметара!

HAJСТАРИЈИ И НАЈВЕЋИ МЕТЕОР НА СВЕТУ, како тврде кинески научници, налази се у близини кинеског градића Сиан. Овај старац међу метеоритима пао је на Земљу пре 1,9 милијарди година, а он сам

има између 4,4 и 4,6 милијарди година. Цео је од гранита и тежак је два милиона тона.

Припремила: ***В. Милићевић***

Илустрово: Ивица Кољанин

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

КОБНИ УШТИП

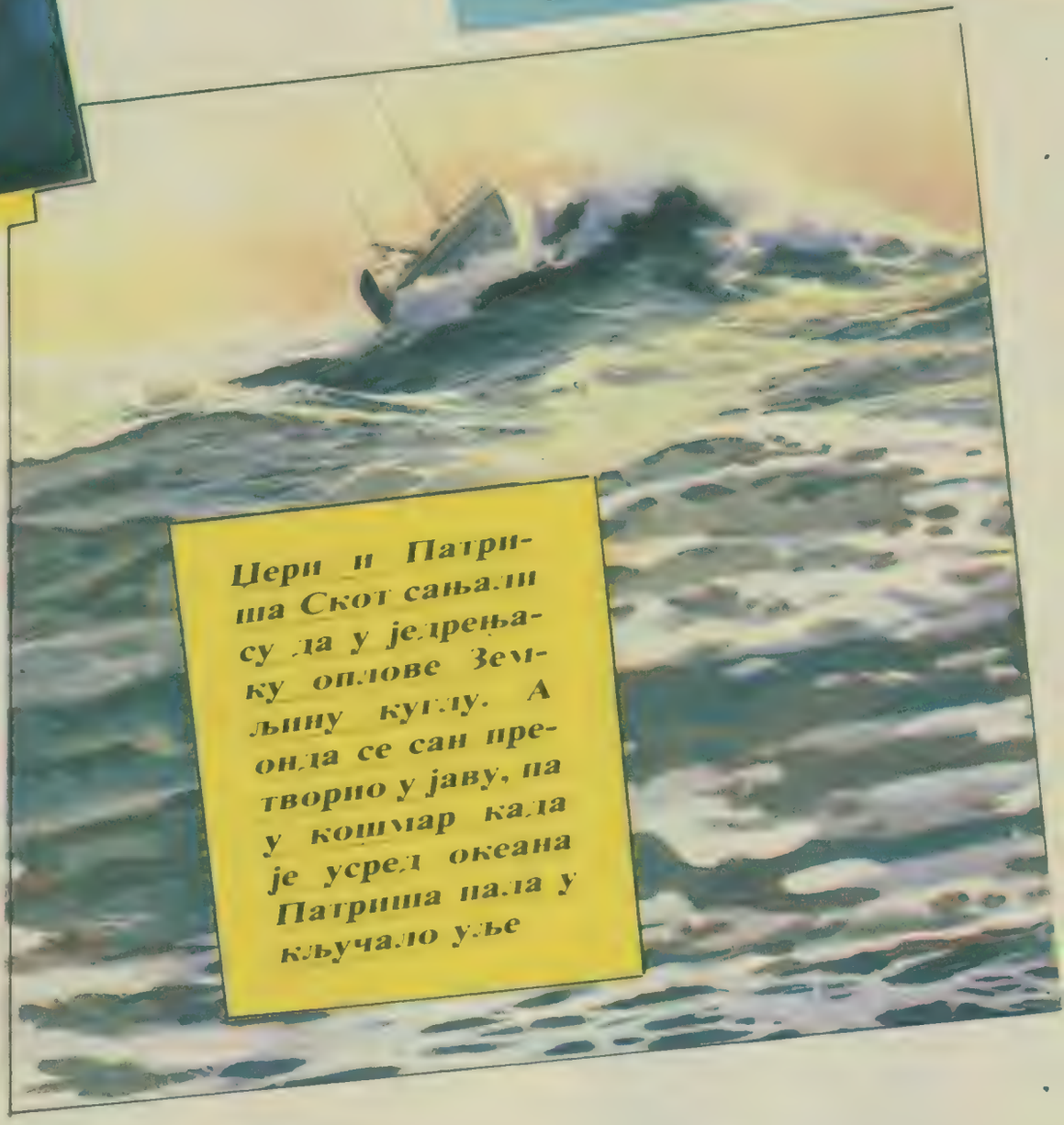

Џери и Патриша Скот сањали су да у једрењаку оплове Земљину куглу. А онда се сан претворио у јаву, па у кошмар када је усред океана Патриша пала у кључало уље

Чудовишни таласи Јужног Атлантика три дана и ноћи кидисали су на „Патеку". Када се време, најзад, смирило, Патриша Скот је одлучила да свог мужа Џерија и себе почасти добрим ручком. Био је 8. новембар 1988. године.

Овај амерички брачни пар налазио се на мору већ шест недеља. Испловили су из Салвадора у Бразилу и надали се да ће мирно стићи до Рта добре наде, на самом југу Африке – сасвим сами на великом једрењаку с три јарбола и 65 тона носивости.

Пат је у дубок тигањ сипала литар уља и испржила рибу и кромпириће. Ручали су у главној кабини, великој и светлој, посматрајући како Сунце на западу тоне у млако море. Дувао је ветар од пет чворова и носио их у правцу који су желели.

– Ако овако продужи, упловићемо у Кејптаун за недељу дана – рекао је Џери.

– Једва чекам да угледам Рт добре наде – одговорила је Пат распремајући сто. – А сада ћу, капетане, да испржим уштипке. Позваћу те чим буду готови.

Џери је изишао на палубу. Пат је загрејала уље до усијања и почела да ставља тесто у тигањ. Извадила је трећи уштипак када је велики усамљени талас сасвим изненада снажно подигао једрењак.

Кожа се одвојила од меса

Пат је узвикнула када је видела како тигањ клизи са шпорета и махинално је пружила десну руку да га ухвати. Кључало уље прснуло јој је по шаци. Одскочила је уназад, а тигањ је треснуо на под, превртао се и излио на њену десну ногу. Пат је ударила о сто, изгубила равнотежу и пала право на кључало уље леђима.

Џери је на мосту крио поцепано једро када је чуо ужасан врисак. Улетео је у кухињу и срце му се стегло када је видео шта се догодило. Као власник ресторана он је више пута помагао куварима када би се опекли, али оваквом призору никада није присуствовао.

Пат је лежала на поду колико је дуга и јечала. Џери је знао да мора што пре да је смести на кревет да не би пала у кому од шока.

– Драга, мораш да ми помогнеш да те одведем до кауча у кабини. Да ли ме чујеш?

Стежући зубе да не би вриштала, Пат је климнула главом. Џери јој је руками обавио струк и подигао је на ноге. Корак по корак стигли су до велике кабине. Џери је положио на кауч, пажљиво свукао одећу и ужаснуо се оним што је угледао.

Њена десна подлактица претворила се у масу куване коже. На нози, од бока до листа, кожа се одвојила од меса и висила је у комадима који су личили на крпе. Свуда су се већ створили велики пликови. Џери је одмах схватио да је његова жена задобила опекотине трећег степена.

Носи ме одавде!

Одлетео је у кухињу, из фрижидера извадио сав лед, завио га у салвете и ставио на пликове да би јој ублажио болове. Њој се мутило у гла-

ЛЦИ

Крајем 1985. једрењак је био завршен. Џери и Пат су продали велики ресторан, повратили се са своје петомесечне једрењаче и отиснули се. За неколико година пловидбе имали су понеки квар или буру, али ништа непоправљиво нити катастрофално.

Сада, покрај своје жене којој је претила смрт од опекотина, Џери је трчао до коња. На броду су имали само приручену апотеку.

Перите опекотине и журите!

Џери је, у нади да ће добити неки савет, на међународној фреквенцији за помоћ пуних сат времена понављао преко радија: „S.O.S, S.O.S, једрењак „Патека" свима." Неко ће ме сигурно чути, мислио је.

И заиста, изненада је преко радија одјекнуо енглески глас:

„Патека", овде KB4KEC, да ли ме чујете?"

„Овде, Патека. Чујем вас!", рекао је Џери поскочивши.

Затим је дао координате једрењака и објаснио шта се догодило. Енглески радио-аматер са острва Мајорке имао је, случајно сусела апотекара. Овај је објаснио Џерију:

„Опекотине морају да буду савршено чисте и нарочито је важно да се не дирају пликови. Перите их млаком водом и мажите неким антисептичким кремом. Ако дозволите да пликови отврдну и распукну се, доћи ће до инфекције. И пожурите до најближег коња и доктора!"

У прирученој апотеци Џери је нашао антисептик у спрају. Млаком водом нежно је очистио Патрицину изгорелу кожу и пликове и посуо их антисептиком. То ће понављати безброј пута, све док не стигну до Кејптауна изнад Рта добре наде.

Када је пала ноћ, Џери је припремио рибљи сос и нахранио Патрицију, а онда јој је поново опрао ране и испрскао их спрејом. Затим је извукао на палубу. И поред аутоматске навигације, он је непрекидно морао да води рачуна о једрима и свему осталом.

ви, пред очима јој је било све црно, а тело јој се тресло као у грозници.

Џери, преклињем те, носи ме са ове литице – понављала је сасвим тихо.

Не долази у обзир, мила, осим ако желиш да се удавиш – одговорио јој је силом се шалећи.

Морао је да јој одмах да до знања како неће имати времена да јој се сасвим посвети пошто је морао да управља једрењаком сасвим сам. Сео је крај ње и њену леву руку узео у своју. Она га је пичепала као последњу сламчицу.

Џери, нећу издржати. Не можеш ни замислити колико ме боли.

Издржаћеш, само немој да се померан.

Џери, зар смо заслужили овај кошмар?

Само да се не инфицира

„Кошмар" је за Пат и Џери почео одавно, сањарењем о путу око света. За то су се припремали више од четири године. Џери је у башти њихове куће у Бојнтон Бичу на Флориди својеручно сатрадио једрењак, а заједно су до најситнијих појединости направили маршруту: Атлантским океаном до Средоземног мора, одатле у Јужну Америку, па у Африку и Индијски океан...

тина. Џери је покушавао да процени положај у коме су се нашли. Пловио је од своје петнаесте и неће му бити први пут да све ради потпуно сам. Био је снажан, имао је нешто преко три године и неће му бити тешко да издржи до Рта добре наде, неких 550 километара, уколико им време буде наклоњено.

То је била једна половина задатка. Друга се тицала Пат јер, уколико не учини све што је неопходно, ране од опекотина ће се инфицирати, она ће добити гангрену и умрети пре него што

То је била најдужа ноћ у животу Патрише Скот. Болови су јој били некако дубљи него на почетку и чинило јој се као да јој прождиру тело. Сваки покрет лађе слао јој је таласе удара до самих костију. Непрекидно је гризла усне да не би урлала.

Нада и стрепња

У зору се више ништа није мицало и Пат се препустила миру и дремежу. Тек када јој је Џери донео доручак, схватила је цену свог блаженства: ветар је стао, једрењак је стао, а сваки тренутак закашњења значио је приближавање смрти.

Џери је осмотрио хоризонт и закључио да ветра неће бити дан или чак два. Мотор није смео још да употреби јер су имали горива за стотинак километара.

Два пуна сата слао је позиве за помоћ. На њих нико није одговарао. Једрењак је тако стајао у месту цео дан. Тек увече небо је услишило Џеријеве неме молитве, али су пред поноћ упали у буру која је беснела и следећег дана и следеће ноћи. Пат је јаукала јер јој је сваки талас наносио неиздржљиве болове.

Тек другог дана у зору олује је престала и следећа два дана једрењак је опет стајао у месту пошто није било ни дашка ветра. Џери је наставио да шаље радио-поруке и девете ноћи после несреће добио је одговор који га је испунио и надом и стрепњом.

Надом зато што је свим бродовима јављено да траже „Патеку" којој је неопходна хитна лекарска помоћ. Стрепњом зато што је бродовима дат њихов положај пре олује, неких сто педесет километара западније него што су се сада налазили.

Нигде светлости луке

Џери је, најзад, успео да ступи у директну радио-везу с танкером „СС Атлантик" који је обећао да ће поморској служби Кејптауна пренети последње координате једрењака који је стајао на двеста километара од града у правцу север-северозапад.

Али, Џери се више није усуђивао да чека туђу помоћ. Када би успео да се спусти довољно јужно, могао би да упали мотор и брзо се нађе у Тејбл Бају. Ако буде ветра, наћи ће се тамо већ сутра, мислио је.

Дан је освануо с лаким поветарцем и Џери је, сав срећан, заборавио на умор. Срачунао је координате и пријатно се изненадио: налазили су се на само три сата удаљености од Рта.

– Пат, Пат! – викнуо је ван себе од радости. – Посматрај хоризонт и ускоро ћеш угледати светлости луке!

Лучким властима одмах је јавио час када је мислио да ће тамо стићи и замолио да на доку чекају кола хитне помоћи. Онда је сео за управљач очекујући да се пред њим укаже осветљена обала.

Али, пролазили су сати а светлости није било. Џери је још једном израчунао положај једрењака и видео да је, онако преморен направио грубу грешку. Од луке их је делило бар двадесет четири сата!

Копно или варка?

Поветарац их је терао напред и када је Џери проверио координате нешто после заласка Сунца, налазили су се на око сто километара југоисточно од Рта добре наде. Још једном је проверио, окренуо једрењак у правцу Тејбл Беја и упалио мотор.

То је била последња права линија, трка против времена, против ветра, против олује и – против танких резерви горива.

Казаљка за гориво кретала се између последње четвртине и нуле, али је Џери био убеђен да се није преварио и да има још најмање сто литара бензина. Бацао је погледе и према небу страхујући од нове олује, али је горе све било плаветно. Само, из цеви за издувне гасове куљали су облаци црног дима. Вероватно због филтера. Мотор је кашљуцао, али је и даље радио.

Већ цео сат казаљка за гориво стајала је на нули. Палио се и црвени сигнал, знак да га ускоро више неће бити. Али, кроз поподневну измаглицу видела се у даљини велика тамна сенка. Џери није знао да ли је то копно или варка његових уморних очију. Неколико минута касније на хоризонту је јасно угледао обрисе планине Тејбл Маунтин. Копно!

„Патека" се усидрила у Краљевском јахт-клубу у Кејптауну у 3 по подне 20. новембра. Кола хитне помоћи су чекала. Лекари болнице „Сити Парк" били су зачуђени што код Пат нема ни трага од инфекције. Напротив, кожа је помало почела и да зараста. Пат је подвргнута пластичној операцији четвртог дана по доласку на Рт добре наде.

Шест месеци касније видело се само двадесет процената ожиљака онако језиво изгореле коже. *Б. Д.*

ДОГОДИЛО СЕ ИЗА РЕШЕТАКА

СРЕЋА УШЕСТОРО

Једна стара пословица каже да је за сиромаха и мачка тигар. Иако њен смисао има нешто дубље значење, она говори и о томе да су све мачке веома сличне – не само по изгледу, него и по томе како се понашају. Погледајте колико су краљевска мама тигрица и њени младунци слични домаћој мачки и мачићима!

Тигрица с фотографија зове се Сафир, живи у зоолошком врту Тулон, у Француској, и пореклом је из Бенгала. Учинила је једну велику ствар: на свет је донела пет младунаца, свако тешко између килограм и по и два што је, отприлике, тежина домаће мачке старе шест до седам месеци.

Иако јој није било лако да на свет донесе оволики пород, тигрица се од првог тренутка веома ревносно бринула о свом потомству које је брзо расло и добијало на тежини. (Сликани су када су имали око 40 дана). Док су тигрићима очи још биле затворене, није се ни за тренутак одвајала од њих тако да су младунци могли непрестано и до миле воље да се наслађују мајчиним млеком. То млеко је код мачака, а нарочито код тигрова, много садржајније него код других сисара. Малишанима омогућава да брзо расту и да што пре добију масни покривач испод коже који може да их заштити од наглих промена температуре. То је нарочито важно за сибирског тигра који живи у хладним пределима, а на свет доноси младе у пролеће кад је још увек доста хладно.

Сафир је стигла у тулонски зоолошки врт пре четири године и веома воли свог чувара Рожеа кога такође видите на фотографији.

С. И.

КАКО САЧУВАТИ ЧУВАРЕ?

Служба безбедности једне банке у Ричмонду, у Вирџинији, организовала је састанак чија је главна тема била: како заштитити чуваре од наоружаних нападача. Разговор о томе који би начин био најбољи пре времена је окончан због туче у којој је један чувар убијен, а тројица тешко рањена. ■

КО ГУБИ – ТАЈ СЕ ЉУТИ

Године 1928. у Либерији су одржани председнички избори на којима је победио Чарлс Кинг, и то са великом већином гласова. Он је добио 600.000 а његов противкандидат Томас Фокнер само неколико хиљада гласова. Ко губи има право да се љути, али је у овом случају Фокнер био у праву што се побунио и тврдио да су резултати намештени. Није му било нимало тешко да то и докаже – Либерија је у то време имала укупно 15.000 бирача! ■

АУТО ЗА БАНАНЕ

Желећи да му посао крене мало боље, један продавац из Конектиката, САД, објавио је да продаје аутомобиле за 1359 банана. Како је килограм овог воћа у његовом граду коштао један долар, мислио је да је цена сасвим јасна.Међутим, већ сутрадан по објављивању рекламе у његову продавницу ушла је једна млада жена и донела као капару 25 банана. Кад је несрећник одбио да их прими, запретила је судом. Продавца та претња није посебно забринула све док није добио позив са потписом судије Милера. Епилог случаја: неопрезни продавац не само што је морао да прими 25 банана као капару него му је у „истој валути" исплаћен и остатак цене аутомобила. ■

БАШ УМИЉАТА КУЦА

Шетајући једне ноћи градом Скот Брант, из Кливленда, у Сједињеним Америчким Државама, приметио је како у мраку сијају очи неке животиње. Помислио је да је у питању мачка, али када је пришао ближе, схватио је да је нашао малог пса. Помиловао га је, а овај је у знак пажње почео да му лиже руку и умиљава се. Дирнут толиким изливом љубави, Брант се осврнуо око себе и, како у близини није било никог ко би могао да га види, брзо „смотао" кућу под капут. Чим је дошао кући, припремио јој је млеко које је она халапљиво попила, а затим је пустио да се игра.

Брантов љубимац се показао врло несташан. неуморно је јурио по кући, али Бранту то није сметало све док несташко није почео да уништава намештај. Забринут због тога, али и даље спреман да га задржи, затражио је помоћ стручњака. Ветеринар кога је позвао сместа је утврдио о чему се ради – ршум по кући није правио никакав пас већ четвoромесечни одбегли лав! ■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

НЕШТО НОВО у свету компјутера

ЕЛЕКТРОНСКИ ПОДСЕТНИК

Обична оловка „крива" је за стварање сасвим нове, друкчије врсте рачунара

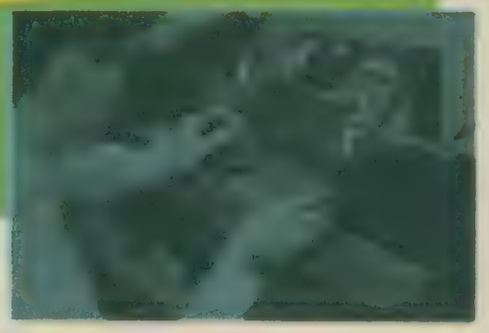

Кевин Кларк, продавац из Њујорка, који ради за фармацеутску фирму „Мерион Мерел Дау" сваког дана телефоном позове најмање 300 лекара нудећи им нове производе Да би окренуо све те бројеве, морао је да има више телефонских именика Пре неколико месеци све те именике заменио је компјутеризованим електронским подсетником тешким два килограма

Та сасвим нова врста рачунара, састоји се од преносиве машине у облику табле за писање, за који је повезана електронска оловка омогућава Кларку да позове било коју муштерију у року од неколико секунди Довољно је да оловком притисне одговарајућу реч или знак на екрану Кевин Кларк морао је недељама да чека и наплату трошкова Рачуне је слао у централу „Мерион Мерел Дау", фирме која се налази у Канзас Ситију, у држави Мисури Сада упише трошкове на екран (од течних кристала), такође уз помоћ електронске оловке на унапред програмираној табели спремљеној баш за ту сврху. Када заврши уписивање, уз помоћ модема извештај пошаље у централни компјутер Рачун у банци тако се измирује већ наредног дана

– Електронски подсетник невероватно ми је олакшао посао – каже Кларк. – Ако ни због чега другог, бар зато што сам се ослободио силних папира

Немају тастатуру

Занимљиво је и помало невероватно да у овом времену врхунске компјутеризације обична оловка електроничарима да идеју за стварање сасвим нове врсте рачунара за које се већ сада мисли да ће направити револуцију у компјутерској технологији. Те електронске табле, које се лако преносе и раде на батерије, слично рачунарима познатим као лептоп и палмтоп (они који могу да стану у крило или на длан), имају додатни квалитет и предност – немају тастатуру. Тако је корисницима ових свезнајућих табли омогућено да користе ту нову врсту компјутера без претходног учења рачунарских језика, начина рада саме „машине" и упознавања са сложеним процесом рада досадашњих компјутера

– За људе који и не помишљају да се упусте у борбу с рачунарима и који и даље у раду углавном користе само оловку, електронске табле право су решење – каже Питер Тају, аналитичар у компјутерској фирми „Гартнер" из Санта Кларе. – Те паметне табле не плаше људе као нешто што је њима потпуно ново и непознато и то је разлог да их тржиште прихвати

У прилог Тајовим речима иде и следећи податак. Рачуна се да ће ове године бити продато 50.000 рачунара с оловком, следеће 250.000, а до 1995. потражња ће скочити на два милиона.

За сада рачунарске табле производи само једна америчка фирма – „Грид Системс Корпорејшн" из Фримонта у Калифорнији. С обзиром на њихову све већу потражњу, компаније као „IMB", „Епл", „NCR", ужурбано раде на тој новој технологији. Када више фирми изађе на тржиште са електронским таблама и када се та нова електроника упрости, вероватно ће им и цена бити мања. Тренутно се продају за 2370 долара

„L" или „I"

У трци, наравно, учествују и Јапанци Пошто је у овој земљи отежано коришћење компјутера с тастатуром због сложености писма, неколико електронских фирми као „Сони", „Санио", „Шарп" већ производи рачунаре с оловком. Продају се само у Јапану, али се већ планира освајање и других тржишта, посебно америчког

Рецимо, „Сонијев" палмтоп „PTC-550" само је 25 милиметара танак и лакши је од килограма. Препознаје три јапанска писма (хирагана, катакана и канђи), абецеду и бројеве. Све у свему, „Сонијева" табла реагује на милион меморисаних знакова

А којим ће професијама те електронске табле највише помоћи? Саобраћајцима, полицајцима, аквизитерима, болничаркама, возачима великих камиона, анкетарима. Увелико их, на пример, већ користи 350 инспектора америчког произвођача хране „Келог". Олакшан им је посао контроле распрострањености њихових производа и снабдевености радњи широм Америке

Наравно, рачунари с оловком имају и недостатака. Лако ће препознати већ уписан знак, али тешкоће могу да настану кад корисник сам нешто треба да упише на екрану. Табла може да се „збуни" да ли је уписао слово „L" или „I", „C" или „O".

Иначе, екран је величине отприлике 25 центиметара по дијагонали и јачине једне мегабајт меморије. Подаци се смештају на меморијским модулима и могу да се дају на штампање или да се пренесу и на друге компјутере

Предности електронских табли и даље не угрожавају садашње компјутере. На тржишту и за једне и за друге, очигледно, има места напретек.

Припремила ***В. Софреновић***

ФЛАШ ГОРДОН

ПУСТИЊСКА ГРОЗНИЦА У АРБОРИ

II ДЕО

BY DAN BARRY

ГЛЕ! ЧИМИ СЕ САД ПОЛАКО СПУШТА НА ЗЕМЉУ!
НЕВЕРОВАТНО! ПРАВО ЧУДО! ЈЕСТЕ ЛИ ВИДЕЛИ?
МОЛИМ?
БИО ЈЕ У НЕКОЈ ВРСТИ ТРАНСА!
ОХ, НЕ, НИСАМ ЈА...
ЈЕСИ! ЗНАШ ЛИ ЈОШ НЕКИ ТРИК? УБЕРИ НАМ БАНАНЕ!
НЕ ТРАЖИТЕ ТО... НЕ МОГУ ДА ВАС ОДБИЈЕМ...
ДЕЦО! БАНАНЕ ВИСЕ У ВАЗДУХУ!
ЧИКО! КАКО ВАМ ТО ПОЛАЗИ ЗА РУКОМ?
НЕ ЗНАМ... НИСАМ ХТЕО...
КО СТЕ ВИ? НИСАМ ВАС РАНИЈЕ ВИДЕО!
КАКО СЕ ЗОВЕТЕ?
МЕЗМО! ВОЛЕО БИХ ДА СЕ НАСТАНИМ ОВДЕ! НЕМОЈТЕ НИКОМЕ РЕЋИ ОНО ШТО СТЕ ВИДЕЛИ...
...ИНАЧЕ ЋЕ МЕ ОТЕРАТИ!
ДОБРО! ОСТАНИ! ХОЋЕШ ЛИ НАМ ЈОШ НЕШТО ПОКАЗАТИ?
© 1956 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

МАМА! ПРАВИ ПРАВЦАТИ ЧАРОБЊАК МЕ ЈЕ СПАСАО!
ДИВНО! ДОЂИ, ВЕЧЕРА ЈЕ ГОТОВА!
12-31
СТВАРНО, МАМА! ЗАУСТАВИО МЕ ЈЕ У ВАЗДУХУ! ПИТАЈ ЏОНА И БЕНА!
ДОБРО... ХОЋУ! ДОЂИ!
ЈЕСТЕ! И ВОЋЕ ЈЕ ВИСИЛО ДОК СМО ГА БРАЛИ!
А ГДЕ ЈЕ ЧАРОБЊАК?
ЕНО ГА! МЕЗМО!
ВИ СТЕ ТАЈ КОЈИ ЗБУЊУЈЕ НАШУ ДЕЦУ!
ЈА САМ... ОВАЈ... САМО САМ ХТЕО ДА СПАСЕМ ДЕЧАКА!
1-1
ДА ЈЕ ЛЕБДЕО У ВАЗДУХУ?
ЈЕ Л' ПРИЗИВАШ И ДУХОВЕ?
НЕ... ИЗВИНИТЕ, НЕЋЕ ВИШЕ БИТИ ПРОБЛЕМА!
ВИДЕЋЕМО, СТРАНЧЕ!
И НЕ ПЕТЉАЈ СЕ ВИШЕ ОКО ДЕЦЕ!
ТАТА, МЕЗМО ЈЕ НАШ ПРИЈАТЕЉ!
ВИДИ! ОКРЕНУО ЈЕ ДЕЦУ ПРОТИВ НАС!
Е, НЕЋЕ ВИШЕ!
1-2
НИ ОВДЕ НЕМА МИРА... ВОЛЕО БИХ ДА ОДЕМ ДАЛЕКО, ДАЛЕКО...
ОХ! ВЕЋ САМ ДАЛЕКО!
ОПЕТ САМ ПОРЕД ПРАВИХ ПРИЈАТЕЉА!
ЧУДНО!
ФЛАШЕ! ГЛЕ' ТАМО КРАЈ ПУТА!
МОЖДА МОЖЕМО ДА ГА ПОВЕЗЕМО!
1-3
КРАЉЕВСТВО ПРАШУМЕ? ЈЕ ЛИ ДАЛЕКО?
УПАДАЈ, ПРИЈАТЕЉУ, АКО СИ ТАМО КРЕНУО!
ОХ! ПА ЈА САМ ХИЉАДАМА КИЛОМЕТАРА ОД КУЋЕ!
2
ВЕЛИКИ ГРАД... ТАМО МЕ НИКО НЕ ПОЗНАЈЕ!
ДА! БАШ ТАМО ИДЕМ!
ДОБРО! ИДЕМО!

ЗНАЧИ, МЕЗМО, ОВО ЈЕ ТВОЈА ПРВА ПОСЕТА АРБОРИ!
ДА, ГОРДОНЕ! ОСТАО БИХ ТАМО АКО СЕ ЗАПОСЛИМ КАО ОБУЋАР!
1-4

МИСЛИМ ДА ТО НЕЋЕ БИТИ ТЕШКО!
ОВАКО ВЕЛИКИ ГРАД ЈОШ НИСАМ ВИДЕО!

САЧЕКАЈ МЕ, МЕЗМО! МОЖДА ТИ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ МОГУ ПОМОЋИ!
ЗАО КАКВА ПАЛАТА!
ОВО ЈЕ ДВОРАЦ ПРИНЦА БАРИНА!

ФЛАШЕ! ДЕЈЛ! ЗАРКОВЕ! ВРАТИЛИ СТЕ СЕ!
ЗДРАВИ И ЧИТАВИ!
1-5

МИНГ!
ПРИНЧЕ, МИЛО МИ ЈЕ ШТО ЋУ БИТИ ВАШ ГОСТ!
ТИ?!

ПОД ДЕЈСТВОМ ЈЕ ЗРАКА МИРА! НЕКЕ ЈОШ ДУГО ТАКАВ ОСТАТИ!
ОХО! ДИВНО! ДИВНО!
МИНГ, И МЕНИ ЈЕ ДРАГО! ЖЕЛИМ ТИ УГОДАН БОРАВАК!

ТВОЈА МИСИЈА ЈЕ ПРОШЛА БОЉЕ НО ШТО СМО СЕ НАДАЛИ! МИНГ ЋЕ СТАЛНО БИТИ ПОД ПРИСМОТРОМ СТРАЖАРА!
ДОБИЋУ ПО ЊЕГА ЧИМ ПОМОГНЕМ МЕЗМУ ДА СЕ СНАЂЕ!

КО ЗНА ОДАКЛЕ ДОЛАЗИ! ИЗГЛЕДА ДА СЕ НАМУЧИО!
НАДАЈМО СЕ ДА ЋЕ МУ ОВДЕ БИТИ ДОБРО!
ХВАЛА ТИ!

МЕЗМО, ЕВО ДОЗВОЛЕ ЗА ОТВАРАЊЕ РАДЊЕ!
МОЈЕ РАДЊЕ? А... АЛИ, НЕМАМ НОВЦА!

ПЛАТИЋЕШ КАД ПОЧНЕШ ДА ЗАРАЂУЈЕШ!
ОХ... НИСАМ СЕ НАДАО... ДИВНО... АЛИ...

НЕМАМ НИ АЛАТА... НИ ОПРЕМЕ!
ЈА ЋУ ТИ ПОЗАЈМИТИ ПАРЕ ДА ГА КУПИШ!

МОЈИ ДРУГАРИ ЋЕ ТИ ПОМОЋИ ДА УРЕДИШ РАДЊУ!
ДЕЦО, ДОЂИТЕ!
ФЛАШЕ СВЕ СМО ОЧИСТИЛИ! САМО ДА СЕ НАВЕСТИ И...

3

ОВО СУ РЕЈ, БУМ-БУМ, ВИЛИ И... ГДЕ ЈЕ МИКРОБ?
К'О И УВЕК, ОДЛУТАО НЕКУДА!
ЗДРАВО, МЕЗМО!
1-9

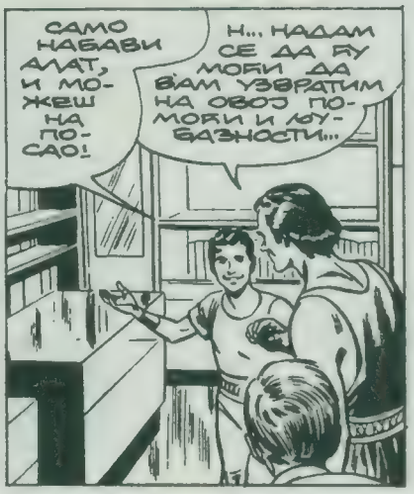
САМО НАБАВИ АЛАТ, И МОЖЕШ НА ПОСАО!
Н... НАДАМ СЕ ДА ЋУ МОЋИ ДА ВАМ УЗВРАТИМ НА ОВОЈ ПОМОЋИ И ЉУБАЗНОСТИ...

МЕЗМО НИЈЕ НИ СЛУТИО ШТА ГА ЧЕКА...
ЗАТО ШТО САМ МАЛИ, НЕ ДАЈУ МИ ДА РАДИМ ТЕЖАК ПОСАО!
ИЗЛЕЖАВАЋУ СЕ ОВДЕ ЦЕО ДАН! НЕДОСТАЈАЋУ ИМ!

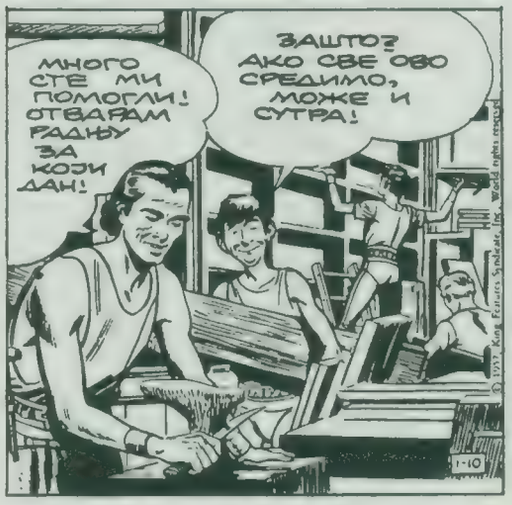
МНОГО СТЕ МИ ПОМОГЛИ! ОТВАРАМ РАДЊУ ЗА КОЈИ ДАН!
ЗАШТО? АКО СВЕ ОВО СРЕДИМО, МОЖЕ И СУТРА!
1-10

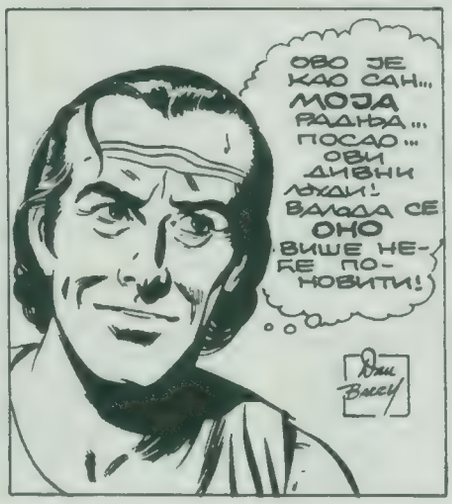
ОВО ЈЕ КАО САН... МОЈА РАДЊА... ПОСАО... ОВИ ДИВНИ ЉУДИ! ВАЛАДА СЕ ОНО ВИШЕ НЕЋЕ ПОНОВИТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, МАЛИ МАЈК ЈЕ ЖИВКАО НА ГРАНИ ДРВЕТА...
ПОКАЗАЋУ ЈА ЊИМА КО ЈЕ МАЛИ!
ХММММ... АЛ' ЈЕ СЛАТКО ОВО ВОЋЕ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕШ ПРАВИТИ НАЈБОЉУ ОБУЋУ У АРБОРИ!
НЕ ЗНАМ КАКО ДА ВАМ ЗАХВАЛИМ...
ОБУЋАР МЕЗМО
1-11

НАЈЕО САМ СЕ! САД МОГУ ДА ИМ ПОМОГНЕМ!
СВИ ЋЕТЕ ДОБИТИ ПО ПАР ЧИЗАМА!

КАД СЕ МАЛИ МАЈК ПРИБЛИЖИО...
ДИВАН ПАР... ОХ!
ШТА ТИ ЈЕ, МЕЗМО?
ОНО ЋЕ ОПЕТ ДА СЕ ДЕСИ!

НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ?
ЗАШТО САД КАД ЈЕ СВЕ ИЗГЛЕДАЛО ДОБРО...
1-12

МОГАО БИХ ДА ЖИВИМ КАО СВИ ОБИЧНИ ЉУДИ...
АЛИ, И ПО ЦЕНУ СВОГ ЖИВОТА, МОРАМ СПАСТИ ДЕЧАКА!

ЧУЈТЕ МЕ! ТАЈ МАЛИ МИКРОБ ЈЕ У СМРТНОЈ ОПАСНОСТИ!
ШТА ТО ПРИЧАШ?

ШТА ТО ПРЕТИ ДЕЧАКУ?
НАЈЕО СЕ ОТРОВНИХ БОБИЦА!
ОТКУД ЗНАШ КАД СИ СВЕ ВРЕМЕ С НАМА?
БОБИЦЕ НИСУ ОТРОВНЕ!
ТАКО СУ СЛАТКЕ!
ЗНАЧИ, ЈЕО СИ ИХ!
ОТРОВ ЈЕ СМРТОНОСАН И БРЗО ДЕЛУЈЕ!
А КАКО СИ ТО ЗНАО? ОДГОВОРИ!
НЕ МОГУ ДА ОБЈАСНИМ! МОРАТЕ ГА ОДМАХ ОДВЕСТИ ЛЕКАРУ!
АЛИ, МИ НЕМАМО СЕРУМ ПРОТИВ ОТРОВНИХ БОБИЦА!
ЈА ЋУ МУ ГА ПРИПРЕМИТИ! ОДМАХ ПРИБАВИТЕ СВЕ САСТОЈКЕ!
ДВЕ КАПИ СОКА ДРВЕТА АСКАР, ДВА ПУРПУРНА ЛИМУНА, СТРУГАНА КОРА ОРАХА...
ООХ! ЗЛО МИ ЈЕ!
ХЛАДНО МИ ЈЕ!
БОЛЕСТАН ЈЕ!
ОДНЕЋУТЕ У КРЕВЕТ! УГРЕЈАЋЕШ СЕ!
ГРОЗНИЦА! МЕЗМО ЈЕ БИО У ПРАВУ!
ВАЉДА МУ ЈЕ ОНДА И ЛЕК ДОБАР! ЕВО, СТИЖУ ДЕЦА! НАШЛИ СУ СВЕ ШТО ТРЕБА!
...А САД, ИСТРУЖИТЕ КОРУ ДВА ПУРПУРНА ЛИМУНА...
УЗ СВЕ МОЈЕ ЗНАЊЕ ИЗ МЕДИЦИНЕ, ЈА НЕ ЗНАМ ЛЕК ЗА ТЕ ОТРОВНЕ ПЛОДОВЕ...
ИЗГОРЕЋЕ ОД ТЕМПЕРАТУРЕ!
ИЗИЋИТЕ СВИ! ЈА ЋУ ОСТАТИ С ЊИМ! НАДАМ СЕ ДА...
...ЛЕК НИЈЕ ОБИЧАН БУЉКУРИШ...
САД МОРАМ ДА ИДЕМ! ХВАЛА НА СВЕМУ! ЖАО МИ ЈЕ!
МЕЗМО, КУДА ЋЕШ? ЗАШТО ИДЕШ?
САДА, КАД ЗНАТЕ ЗА МОЈУ МОЋ, БОЉЕ ЈЕ ЗА СВЕ ДА НЕСТАНЕМ!
Dan Barry

ФЛАШЕ, БРЗО!
ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
ЧУДО! УВЕРИ СЕ И САМ!
МЕЗМОВ ЛЕК ЈЕ ПОМОГАО!
МЕЗМО! ГДЕ СИ?
ОТИШАО ЈЕ! КАЖЕ ДА ЋЕ НАМ ДОНЕТИ НЕВОЉЕ АКО ОСТАНЕ!
ЕНО ГА!
МЕЗМО! ПОЂИ С НАМА! СВЕ СЕ ДОБРО ЗАВРШИЛО!
ДЕЧАК ЈЕ ОЗДРАВИО?
ДА! ЗАХВАЉУЈУЋИ ТВОМ ЛЕКУ! НЕКА ТО ОСТАНЕ НАША ТАЈНА!
ЧУДА НЕ МОГУ ОСТАТИ У ТАЈНОСТИ! НЕ ЖЕЛИМ ДА МЕ ПРОГЛАСИТЕ ЗА ВЕШЦА!
МЕЗМО! И ЈА ИМАМ СЛИЧАН ДАР!
ТИ МЕ РАЗУМЕШ... АЛИ, ДА ЛИ ЋЕ И ОСТАЛИ... КАД СЕ ОВО ПРОЧУЈЕ...
"...ЉУДИ ЋЕ МИ ДОВОДИТИ БОЛЕСНИКЕ, А ЈА НИСАМ ДОКТОР, ВЕЋ ОБУЋАР!
ЧУВАЋЕМО ТАЈНУ! ОТВОРИ СУТРА РАДЊУ И СВЕ ЋЕ СЕ ЗАБОРАВИТИ!
ХВАЛА ТИ! НАДАМ СЕ ДА СЕ ОНО ВИШЕ НЕЋЕ ПОНОВИТИ!
И ТАКО, СУТРАДАН...
МЕЗМО
ЧИЗМАР
ОБУЋАР
ЧУЈЕМ ДА ЈЕ ПРИНЦ БИО ПРВА МУШТЕРИЈА!
АКО НАМ НАПРАВИШ ДОБРЕ ЧИЗМЕ, ПОСЛАЋЕМО ТИ ЦЕЛУ ЧЕТУ!
УВЕК САМ О ОВОМЕ САЊАО!
ПОРУМНИЧЕ! УВЕК СТЕ СЕ ЖАЛИЛИ НА БОЛ У НОГАМА! ШТО НЕ ОДЕТЕ КОД НОВОГ ЧИЗМАРА?
ЕХ! НИ ДОКТОРИ МИ НИСУ ПОМОГЛИ, ПА НЕ МОГУ НИ ЧИЗМЕ!

ЈАКО МЕ БОЛЕ НОГЕ! МОЖЕТЕ ЛИ МИ ПОГЛЕДАТИ ЧИЗМЕ!
ИЗВОЛИТЕ, СЕДИТЕ!
ОХ! ОСЕЋАМ ВИБРАЦИЈЕ! ОН ИМА ТЕШКО ОБОЉЕЊЕ!
ШТА ЈЕ ВАМ ТОГЛА ВОДА?
ЗА ВАШЕ БОЛНЕ НОГЕ! ПРИПРЕМИО САМ ВАМ БИЉНУ ОБЛОГУ!
АХ! СТАРИНСКИ ЛЕКОВИ! ХЕЈ! ОТКУД ЗНАТЕ ДА МЕ БОЛИ ЛЕВА...
ОХ... ПА ИСПРУЖИЛИ СТЕ ЈЕ... НЕГО ДА ПОГЛЕДАМ ЧИЗМЕ!
УУХ! УМАЛО ДА НАСТРАДАМ!
© 1991. King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.
1-23
С ЧИЗМАМА ЈЕ СВЕ У РЕДУ! САМО СУ СЕ ПОТПЕТИЦЕ ИЗЛИЗАЛЕ!
ОХ! САД СЕ ОДЛИЧНО ОСЕЋАМ! ОВАКО МИ НИ ДОКТОРИ НИСУ ПОМОГЛИ!
1-24
ЕХ, ЈА ЗНАМ КАКВА ЈЕ ТА БОЛЕСТ ОД КОЈЕ СЕ ХРАМЉЕ... А ОБЛОГЕ СУ НАЈБОЉИ ЛЕК!
МНОГО ВАМ ХВАЛА, МЕЗМО! ВИ СТЕ ПРАВИ ЧАРОБЊАК!
ЧАРОБЊАК! ЕХ! ОН НИЈЕ НИ СВЕСТАН ДА ЈЕ У ПРАВУ!
МЕЗМУ ОДЛИЧНО ИДЕ ПОСАО! МНОГО РАДИ И ПРЕСРЕЋАН ЈЕ!
ПОШТО ЈЕ ПРЕЗАПОСЛЕН, МОЖДА ГА НЕЋЕ СПОПАДАТИ ОНЕ ИСЦЕЛИТЕЉСКЕ МОЋИ!
1-29
АЛИ...
ГОСПОДИНЕ, МОЖЕТЕ ЛИ ПОМОЋИ МОЈОЈ ДЕВОЈЧИЦИ?
ДА, ГОСПОЂО!
АЛИ, ЊОЈ НИЈЕ ПОТРЕБАН ОБУЋАР! ОНА ИМА ПОВРЕЂУ КИЧМЕ!
ЗАР НИКО НИЈЕ УСПЕО ДА ЈЕ ИЗЛЕЧИ ПОСЛЕ ПАДА СА ФИЈАКЕРА?
СВЕ СМО ПОКУШАЛИ. ОХ! ОТКУД ЗНАТЕ ЗА ПАД?
ПА... НЕ ЗНАМ КАКО ДА ВАМ ОБЈАСНИМ, АЛИ ДЕТЕТУ ЈЕ ПОТРЕБНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЋ!
ЗАР МИСЛИТЕ ДА ЈЕ НИСАМ ВОДИЛА ЛЕКАРУ? НЕМА ЈОЈ ЛЕКА!
1-30
КО КАЖЕ? ПОСТОЈИ ЗА ТО НАРОЧИТА МАСАЖА!
НЕМОЈТЕ МИ УЛИВАТИ ЛАЖНУ НАДУ!
© 1991. King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.
ДОЋИ! ЛЕЗИ! ПОКУШАЋУ ДА ТИ ПОМОГНЕМ!
ДОБРО! ВЕРУЈЕМ ТИ, МЕЗМО!
КАКАВ СТЕ ВИ ТО ЧОВЕК, МЕЗМО? ЧИМЕ СЕ БАВИТЕ?

БОЛИ ЛИ ТЕ?
НЕ! ДИВНО МИ ЈЕ!
ЗАШТО САМ МУ ОВО ДОЗВОЛИЛА?
1-28
АЛИ, ЈА МУ ВЕРУЈЕМ!
МИСЛИМ ДА БЕШ САД МОЋИ ДА ХОДАШ! ПОКУШАЈ!
НОГЕ СУ МИ НЕКАКО ЛАКШЕ...
УРА! ЈА ХОДАМ, ЧИКА МЕЗМО!
ПОЛАКО! НЕ ПРЕТЕРУЈ!
МОГУ САСВИМ ДА ЈЕ ИЗЛЕЧИМ! ДОВОДИТЕ ЈЕ СВАКОДНЕВНО И НИКОМ НИ РЕЧИ!
НЕЋУ! БУДИТЕ СИГУРНИ!
1-29
УСКОРО...
ХИЗЕЛА, ДЕТЕ! ДА ЛИ ЈА ТО ДОБРО ВИДИМ?
ДА! ТО ЈЕ ПРАВО ЧУДО! ДОЋИ ДА ТИ ИСПРИЧАМ!
НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ...
МЕЗМО СЕ ОПЕТ БАВИ ИСЦЕЛИТЕЉСТВОМ! ПРОТЕСТВУЈУ ИЗ МИНИСТАРСТВА ЗДРАВЉА!
ЗНАЧИ ТАКО!
У ЧЕМУ ЈЕ ПРОБЛЕМ, БАРИНЕ?
НАРОД ЈЕ НАВАЛИО У АРБОРУ! ДОЛАЗЕ ТЕШКИ И НЕИЗЛЕЧИВИ БОЛЕСНИЦИ!
1-30
ОН ЗАИСТА ПОСЕДУЈЕ ИСЦЕЛИТЕЉСКУ МОЋ! ДОЗВОЛИТЕ МУ ДА ЈЕ КОРИСТИ!
АКО ТО УЧИНИМО, РАЗНИ ШАРЛАТАНИ БИ ТО ЗЛОУПОТРЕБИЛИ! НЕМАМ ИЗБОРА!
ПРЕТИ НАМ ВЕЛИКА ЕПИДЕМИЈА... РАЗНЕ БОЛЕСТИ!
© 1971. King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.
МЕЗМО, ДОВЕО СИ НАШ ГРАД У ВЕЛИКУ ОПАСНОСТ! ЗНАМ ДА ЈЕ ТЕШКО...
... МОРАМ ПРЕКИНУТИ СА ЛЕЧЕЊЕМ!
1-51
УЧИНИО СИ МНОГА ДОБРА ДЕЛА! НЕ БИСМО ЖЕЛЕЛИ ДА ОДЕШ!
ЗНАМ! МОРАМ ПОШТОВАТИ ЗАКОН! АЛИ ПОСТОЈИ НЕШТО ШТО НЕ МОГУ ДА ПОТИСНЕМ -ТО ЈЕ МОЈА ИСЦЕЛИТЕЉСКА МОЋ!
© 1971. King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.
СУТРА ЗАВРШАВАМ ТЕРАПИЈУ СА ДЕВОЈЧИЦОМ, И ОНДА ОДЛАЗИМ!

ХИЗЕЛА! ОВО ТИ ВИШЕ НЕЋЕ БИТИ ПОТРЕБНО!
ЗНАМ! НОГЕ СУ МИ К'О ПЕРЦЕ!
НЕ ОДЛАЗИТЕ! ТАКО МИ ЈЕ ЖАО ШТО НИСАМ УМЕЛА ДА ЧУВАМ ТАЈНУ!
МОРАМ! ГРАД ЈЕ ПРЕПУН БОЛЕСНИКА!
ЗА ТО ВРЕМЕ, ЈЕДАН БОЛЕСНИК СТИГАО ЈЕ НАДОМАК АРБОРЕ... ЧАК ИЗ ПУСТИЊЕ...
ГОРИМ... ВОДЕ... ВОДЕ...
ПРИБЛИЖИО СЕ ГРАДСКОМ РЕЗЕРВОАРУ ЗА ВОДУ...
ВОДЕ!
ОХ! ХЛАДНА... СВЕЖА...
УТОЛИЋУ ЖЕЂ...
ГЛЕ' ОНОГ ТАМО!
СКЛАЊАЈ СЕ! ОВО ЈЕ РЕЗЕРВОАР ГРАДСКОГ ВОДОВОДА!
ДИЖИ СЕ! ГОСПОДЕ! МРТАВ ЈЕ!
ОНАЈ ЧОВЕК ЈЕ ИЗДАХНУО!
ЗАУСТАВИ ПУМПЕ! ВРАТИ ВОДУ НА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ! ОБАВЕСТИЋУ ПРИНЦА!
МОРАМО ЕМИТОВАТИ УПОЗОРЕЊЕ! МОЖДА ЈЕ ИМАО НЕКУ ЗАРАЗНУ БОЛЕСТ!
МЕЗМО!
ДОШАО САМ ДА СЕ ПОЗДРАВИМ!

РЕЦИ ПРИНЦУ ДА БЕ САД СВИ БОЛЕСНИЦИ КРЕНУТИ ЗА МНОМ!
ЈЕДАН ОД ЊИХ ПИО ЈЕ ВОДУ ИЗ ГРАДСКОГ РЕЗЕРВОАРА!
НЕ! ЗНАЧИ ЗАТО САМ...
ШТА СИ, МЕЗМО?
САЊАО САМ ГРАД КОЈИ ЋЕ ОПУСТЕТИ ЗБОГ ПУСТИЊСКЕ ГРОЗНИЦЕ!
ТАЈ БОЛЕСНИК ЈЕ БАШ ДОШАО ИЗ ПУСТИЊСКИХ КРАЈЕВА!
БОЉЕ ЈЕ ДА КРЕНЕМ ОДМАХ И ОСЛОБОДИМ АРБОРУ ТОЛИКЕ НАВАЛЕ И ОПАСНОСТИ!
МЕЗМО! ИСЦЕЛИТЕЉУ! ПОМОЗИ!
ТЕЛО МИ РАЗДИРЕ БОЛ... ПОМОЗИ...
ЗАДНИК! ОНЕСВЕСТИО СЕ!
НЕ! НЕ ДИРАЈ ГА! ИМА ПУСТИЊСКУ ГРОЗНИЦУ!
ЗАРКОВЕ, ВИ МУ ВИШЕ НЕ МОЖЕТЕ ПОМОЋИ!
ТА БОЛЕСТ СЕ МУЊЕВИТО ШИРИ!
МОРАМО ПОБЕЋИ ОДАВДЕ!
СТОЈ! ПРИНЦ БАРИН ЈЕ НАРЕДИО ДА ОСТАЈЕТЕ У КАРАНТИНУ!
НАЗАД У ГРАД! ОДМАХ!
ТО ЈЕ ЛУДОСТ! РАВНО ЈЕ САМОУБИСТВУ!
БЕЗ ПАНИКЕ! СВИ ЋЕТЕ БИТИ ПРЕГЛЕДАНИ!
КЛИНИКЕ СУ ОПСЕДНУТЕ ГРАЂАНИМА КОЈИ ТРАЖЕ ВАКЦИНУ!
А ИМА ЈЕ САМО ЗА НЕКОЛИКО ХИЉАДА СТАНОВНИКА!
10

ВАКЦИНУ НЕКАКО МОРАМО НАБАВИТИ! НАЈБРЖЕ ЈЕ РАКЕТОМ!
ЈА ЋУ ТО ОБАВИТИ, ПРИНЧЕ!
ФЛАШЕ, НЕ ЗАБОРАВИ ДА ДЕЗИНФЕКУЈЕШ БРОД КАД НАПУСТИШ ПУСТИЊУ!
БЕЗ БРИГЕ!
У АРБОРИ... НЕМА ВИШЕ СЕРУМА...
ЖАО МИ ЈЕ!
КАКО ЋЕ ЗАР НИ ЗА ДЕТЕ? ОХ, ЗАШТО НАС ДРЖЕ У ГРАДУ?
ОТВОРИ ГРАДСКЕ КАПИЈЕ! НЕМАШ ПРАВА ДА НАС ЗАТВАРАШ
СТРПИТЕ СЕ, ПРИЈАТЕЉИ! ВАКЦИНАЦИЈА ЈЕ НАЈСИГУРНИЈА ЗАШТИТА!
ФЛАШ ГОРДОН ЋЕ НЕКАД ДОНЕТИ СЕРУМ ЗА СВЕ!
А ЗА ТО ВРЕМЕ...
И КОД НАС ЈЕ ЕПИДЕМИЈА! ГОРДОНЕ! ЖАО МИ ЈЕ, НЕМАМО ВИШКА ВАКЦИНЕ!
МОРАМ ЈЕ НАЋИ ПРЕ НЕГО ШТО ГРОЗНИЦА ОПУСТОШИ АРБОРУ!
САМО ЈЕ МИ СПРАВЉАМО! АЛИ САДА СВЕ И ПОТРОШИМО!
ЗАР ДА СЕДИМ СКРШТЕНИХ РУКУ И ГЛЕДАМ КАКО МИ ПОДАНИЦИ УМИРУ?
ПОСТОЈИ САМО ЈЕДНА ШАНСА...
МИСЛИШ МЕЗМО?
ДА, БАШ ОН!
МЕЗМО, ТРЕБА НАМ ТВОЈА ПОМОЋ!
ЗАНИМА ВАС ИМАМ ЛИ ЛЕКА ЗА ТУ БОЛЕСТ? ДА! МОЈ „ГЛАС" МИ ГА ЈЕ ДОШАПНУО!
И ДА ЗНАТЕ, ИАКО СТЕ МИ ЗАБРАНИЛИ, НИКОМЕ НИСАМ ОДБИО ПОМОЋ!
ЈЕСИ ЛИ УСПЕО?
ЗАР НИСТЕ ПРИМЕТИЛИ ДА У ОВОЈ ЧЕТВРТИ НЕМА ОБОЛЕЛИХ?
КОЛИКО ТИ ТРЕБА ДА НАПРАВИШ ЛЕК ЗА ЦЕО ГРАД?

БИЋЕ ГОТОВ ЗА САТ!
КАМИОНИ КОЈИ ЋЕ РАЗВОЗИТИ ЛЕК СУ СПРЕМНИ!
КАСНИЈЕ...
ОВА ЧЕТВРТ ЈЕ НАЈВИШЕ ПОГОЂЕНА ПРОВЕРИЋЕМО ДЕЛОТВОРНОСТ ЛЕКА!
И БОЛНИЧКО ОСОБЉЕ ЈЕ ЗАРАЖЕНО! ВИДЕЋЕМО ДА ЛИ ЈЕ ТАЧНО ОНО ШТО СЕ ПРИЧА О ТЕБИ!
ДОКТОРЕ! ПРЕПУСТИТЕ СВЕ МЕНИ!
НЕМА КУЋЕ У КОЈОЈ НЕКО НИЈЕ ОБОЛЕО!
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СВИ ПРЕЖИВЕТИ!
ЈОШ НИЈЕДАН ОД ТЕШКИХ ПАЦИЈЕНАТА НИЈЕ ОЗДРАВИО
ОЗДРАВИЋЕ ЗА КОЈИ ЧАС...
МЕЗМО, МОРАШ МАЛО ДА СЕ ОДМОРИШ!
ХОЋУ, АЛИ ТЕК КАД СВИ ОЗДРАВЕ!
ПРИНЧЕ! МЕЗМОВ ЛЕК ЈЕ СЈАЈАН!
И ГОРДОН ТО ИСТО ЈАВЉА!
МЕЗМО! УСПЕО СИ! СПАСАО СИ ГРАД!
ДА... ОХ...
ХЕЈ!
ЗАБОГА! И ОН ИМА ГРОЗНИЦУ!
ЗАР ЈЕ ЗАБОРАВИО ДА УЗМЕ СОПСТВЕНИ ЛЕК?
КАКО МУ ЈЕ, БАРИНЕ?
ЛОШЕ! НЕ ЗНАМО ДА ЛИ МУ У ОВОМ СТАЊУ ЛЕК МОЖЕ ПОМОЋИ!
ТОЛИКО ЈЕ БИО ОБУЗЕТ ДРУГИМА, ДА ЈЕ НА СЕБЕ ЗАБОРАВИО!
ТО ЛИЧИ НА ЊЕГА! ЖРТВУЈЕ СЕ ЗА ГРАД КОЈИ МУ НИ УТОЧИШТЕ НИЈЕ ПРУЖИО!
ВОЛЕО БИХ ДА МОГУ НЕГДЕ ДА СЕ САКРИЈЕМ ЗБОГ СТИДА!

ФЛАШЕ, ИМАО САМ ВИЗИ-ЈУ... ГОТОВ САМ...
ГЛУ-ПОСТИ! ОЗДРА-ВИЋЕШ! САМО СЕ ДОБРО ОДМОРИ!
2-20
НЕ... ДОСАД НИКАД НИСАМ ПОГРЕ-ШИО! ЦЕО ЖИВОТ САМ ЛУТАО И ТРАЖИО ДОМ... САД ГА ИМАМ...
...ДИ-ВАН... ДОМ... УМОРАН САМ...
© 1987 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved
НЕ! ЗАСПАО ЈЕ! ИСЦРП-ЉЕН ЈЕ!
НИ-ЈЕ ВАЉО-ДА...
2-21
ДАЛИ ПУЛС МУ ЈЕ СНАЖ-НИЈИ, БО-ЉЕ ДИШЕ, ТЕМПЕ-РАТУРД ЈЕ СПА-ЛА! ПРЕ-БРОДИО ЈЕ КРИЗУ!
© 1987 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved
А ЊЕГОВА ВИЗИЈА?
СРЕЋОМ, ПОГРЕШ-ШНА!
ЧУДНО ЈЕ ДА НИ-САМ МОГАО ДА ПРЕД-ВИДИМ СВОЈУ БО-ЛЕСТ!
МЕЗМО, ОЗДРА-ВИЋЕШ!
2-22
СВЕ МИ СЕ ЧИНИ ДА САМ ИЗ-ГУБИО МОЋ ПРЕДВИ-ЂАЊА!
НЕМОГУ-ЋЕ! НЕ САДА КА-КАД САМ ТЕ ПОСТА-ВИО У МЕДИЦИН-СКУ АКА-ДЕМИЈУ!
ДИВНО, АЛИ КАС-НО! САД СХВАТАМ МОЈУ ВИ-ЗИЈУ! МЕЗМО ИСЦЕ-ЛИТЕЉ ЈЕ УМРО! ЖИВ ЈЕ САМО МЕЗ-МО ОБУ-ЋАР!
ЧУВАЋУ ОВЕ ЧИВМЕ КАО УСПОМЕНУ!
МОРАМ ИМАТИ ОБУЋУ КОЈУ ПРАВЕ РУКЕ ИСЦЕЛИ-ТЕЉА!
МО-ЛИМ ВАС...
2-23
...ЈА ИМАМ САМО ДВЕ РУКЕ! НИСАМ ЈЕДИНИ ЧИЗМАР У АРБОРИ!
И ТАКО, МЕЗМО НИКАД НИЈЕ МОГАО ДА УЖИВАО У МИРУ...

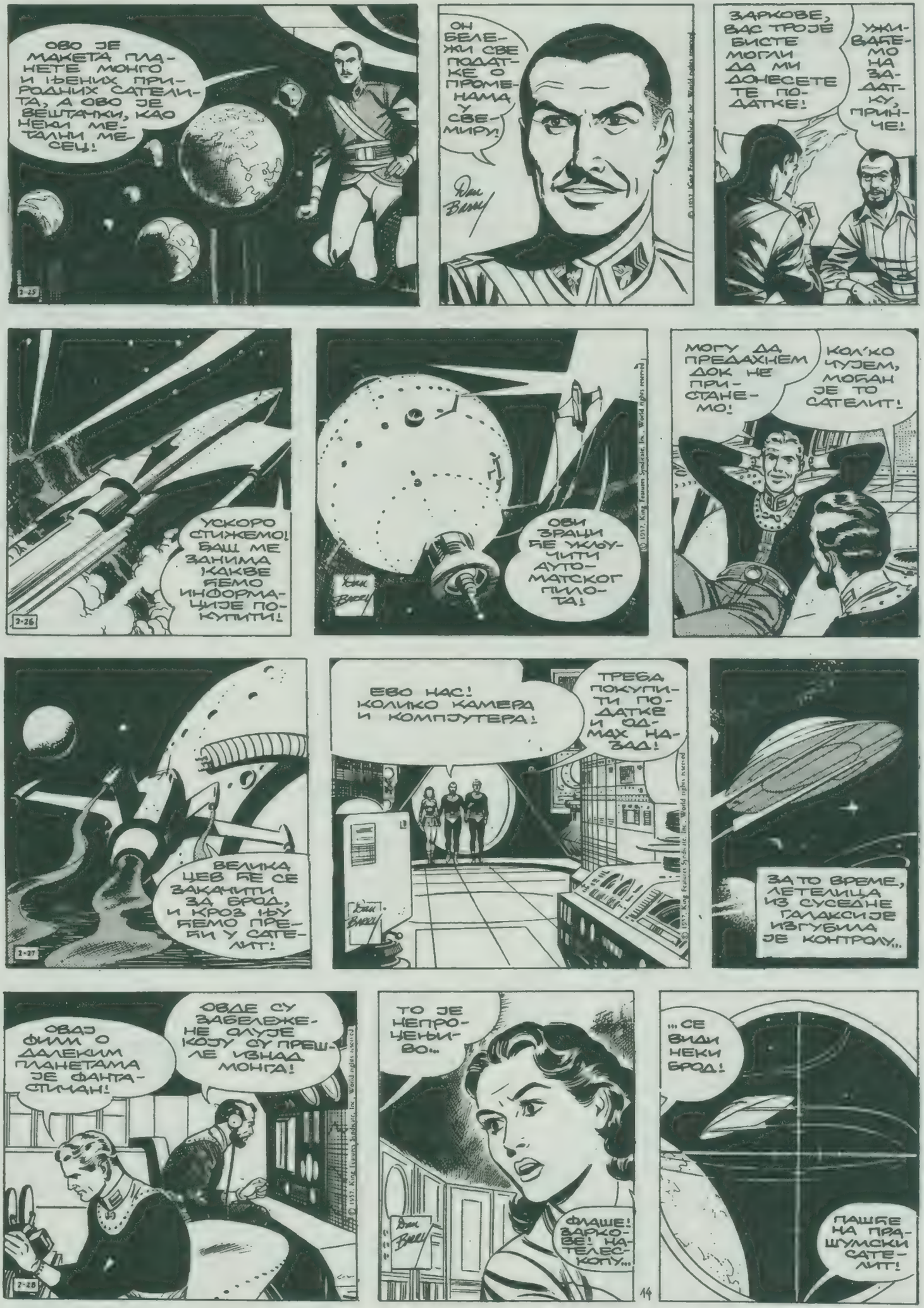
ОВО ЈЕ МАКЕТА ПЛАНЕТЕ МОНГО И ЊЕНИХ ПРИРОДНИХ САТЕЛИТА, А ОВО ЈЕ ВЕШТАЧКИ, КАО НЕКИ МЕТАЛНИ МЕСЕЦ!
ОН БЕЛЕЖИ СВЕ ПОДАТКЕ О ПРОМЕНАМА У СВЕМИРУ!
ЗАРКОВЕ, ВАС ТРОЈЕ БИСТЕ МОГЛИ ДА МИ ДОНЕСЕТЕ ТЕ ПОДАТКЕ!
УЖИВАЋЕМО НА ЗАДАТКУ, ПРИНЧЕ!
УСКОРО СТИЖЕМО! БАШ ME ЗАНИМА КАКВЕ ЋЕМО ИНФОРМАЦИЈЕ ПОКУПИТИ!
ОВИ ЗРАЦИ ЋЕ УКЉУЧИТИ АУТОМАТСКОГ ПИЛОТА!
МОГУ ДА ПРЕДАХНЕМ ДОК НЕ ПРИСТАНЕМО!
КОЛ'КО ЧУЈЕМ, МОБАН ЈЕ ТО САТЕЛИТ!
ВЕЛИКА ЦЕВ ЋЕ СЕ ЗАКАЧИТИ ЗА БРОД, И КРОЗ ЊУ ЋЕМО ПРЕЋИ У САТЕЛИТ!
ЕВО НАС! КОЛИКО КАМЕРА И КОМПЈУТЕРА!
ТРЕБА ПОКУПИТИ ПОДАТКЕ И ОДМАХ НАЗАД!
ЗАТО ВРЕМЕ, ЛЕТЕЛИЦА ИЗ СУСЕДНЕ ГАЛАКСИЈЕ ИЗГУБИЛА ЈЕ КОНТРОЛУ...
ОВАЈ ФИЛМ О ДАЛЕКИМ ПЛАНЕТАМА ЈЕ ФАНТАСТИЧАН!
ОВДЕ СУ ЗАБЕЛЕЖЕНЕ ОЛУЈЕ КОЈУ СУ ПРЕШЛЕ ИЗНАД МОНГА!
ТО ЈЕ НЕПРОЦЕЊИВО...
ФЛАШ! ЗАРКОВЕ! НА ТЕЛЕСКОПУ...
...СЕ ВИДИ НЕКИ БРОД!
ПАШЋЕ НА ПРАШУМСКИ САТЕЛИТ!

ОХ! СРУШИО СЕ!
ИДЕМО ТАМО!
...ДА ВИДИМО ИМА ЛИ ПРЕЖИВЕЛИХ!
АКО ИМА, У НЕВОЉИ СУ! СВАШТА ИМ СЕ МОЖЕ ДОГОДИТИ!
НИ ЗНАКА ЖИВОТА!
СПУСТИЋЕМО СЕ ДА ПРОВЕРИМО!
КРВОЛОЧНА ЗВЕР ГУЗАЛА ЈЕ КА ЛЕТЕЛИЦИ А ОНДА...
...ЈЕ ЗАСТАЛА..
...И, УЗ КРИК ВИНУЛА СЕ У ВИСИНЕ...
ЧУО СИ? ЛЕШИНАРИ СУ ОТКОЛИЛИ БРОД!
ПИТАМ СЕ ИМА ЛИ НЕКОГ УНУТРА!
МОЖДА НЕ МОГУ ДА ИЗАЂУ!
ДЕЈЛ, МОТРИ НА ЏУНГЛУ И ШТИТИ НАС!
БРОД ЈЕ НАПУШТЕН, ЗАРКОВЕ!
ЧУДНО! НА ЛЕТЕЛИЦИ НЕМА ВРАТА... А НЕМА НИ ТРАГОВА, НА ТЛУ!
ГЛЕ! ОВА ЛИНИЈА ВОДИ ПРАВО У ЏУНГЛУ!
ЧУДНО! ШТА ЛИ ЈЕ МОГЛО ОСТАВИТИ ТАКАВ ТРАГ?
НИШТА МИ НИЈЕ ЈАСНО! ИДЕМО ДА ВИДИМО ДОКЛЕ ЋЕ НАС ДОВЕСТИ!
МОЖДА НА ЊЕНОМ КРАЈУ НЕШТО ОТКРИЈЕМО!
ВИДИ! ЛАРАМА НАМ СТОЈИ НА ПУТУ!
ОБИЋИ ЋЕМО ЈЕ! ЛЕЊА ЈЕ КО ЈАК И ТВРДОГЛАВА К'О МАЗГА!
ОХ! НЕ! ЈУРИ НАС!

ЛАРАМА НАС НАПАДА!
БЕЖИ, ФЛАШЕ! НЕ ШАЛИ СЕ!
ПАЗИ НА КОПИТА!
УХ! ОПАЛИО СИ У ПРАВИ ЧАС!
ЛАРАМА, НАЈ ЕЗАЗЛЕНИЈИ СТВОР НА СВЕТУ... ШТА ЈОЈ ВИ?
МОЖДА ЈУ ЈЕ НЕШТО УПЛАШИЛО!
ФЛАШЕ! ПОГЛЕДАЈ!
ОБЛАК ПРАШИНЕ УВЛАЧИ СЕ У ЏУНГЛУ! ШТА ЈЕ ТО?
ВАЛЛДА КОВИТЛАЦ ПРАШИНЕ! НИШТА СТРАШНО!
АЛИ КОВИТЛАЦ НЕ НЕ ОСТАВЉАЈУ ОВАКВЕ ТРАГОВЕ! ЈОШ ЈЕДНА ЛИНИЈА КОЈА ВОДИ ОД ЛАРАМИНОГ ТЕЛА... ИДЕМО!
ЕВО, ОВДЕ ЈЕДНОСТАВНО НЕСТАЈЕ!
ТАЈ ОБЛАК ЈЕ ТОЛИКО УПЛАШИО ЖИВОТИЊУ, ДА НАС ЈЕ НАПАЛА!
ТО ОБЈАШЊАВА КАКО СУ ПУТНИЦИ БРОДА ИЗАШЛИ КРОЗ ОНАЈ МАЛИ ОТВОР НА ВРХУ ЛЕТЕЛИЦЕ! ТАЈ ОБЛАК... ТО СУ ОНИ!
КРОЗ ОТВОР СЕ ВИДИ ПИЛОТСКА СТОЛИЦА, КОНТРОЛЕ...
ДА, АЛИ, ТА БИЋА МОЖДА МОГУ ДА СЕ МЕЊАЈУ КАО КАМЕЛЕОН БОЈЕ!
ФЛАШЕ, СВА СЕ ТРЕСЕМ!
КОГА СМО МИ ТО ДОШЛИ ДА СПАСЕМО И ШТА ЛИ НАС ЈОШ ЧЕКА?
ДЕЈЛ, АКО ЖЕЛИШ ДА СЕ ВРАТИШ НА СВЕМИРСКУ СТАНИЦУ...
НЕ! ХОЋУ ДА ВИДИМ У КОМ ЋЕ СЕ ОБЛИКУ НАШ ПРИЈАТЕЉ ЈОШ ПОЈАВИТИ!
ФЛАШЕ, НЕБЕСКА СТРЕЛА! БРЗО! КЛОУН ЈОЈ ЈЕ ОТРОВАН!

БАЦИ СЕ У СТРАНУ!
БРЗД ЈЕ КАО МУЊА!

ДРАГИ, ЈЕСИ ЛИ...
НЕ! ИЗМАКАО САМ ЗА ДЛАКУ!
КРУЖИ! ПУЦАЈ ПРЕ НЕГО ШТО СЕ ПОНОВО УСТРЕМИ!

МИСЛИМ ДА ЈЕ САД ИМАМ НА НИШАНУ!
ДОБАР ПОГОДАК!

ПОГЛЕДАЈ! ОБЛАК ПРАШИНЕ ИЗЛАЗИ ИЗ ПТИЧИЈЕГ ТЕЛА!
ЗНАМ, ОПЕТ ОНИ ИЗ БРОДА!

ПОБРИНУЋУ СЕ ДА СЕ ТО И ТРЕЋИ ПУТ НЕ ДОГОДИ!

НАШЕ ОРУЖЈЕ МУ НЕ МОЖЕ НАУДИТИ!

ОСЕЋАМ, ВРАТИЋЕ СЕ ОН ОПЕТ... НАКО СЕ ТАКО ЛАКО ИЗГУБИО!
ЈА НЕ МИСЛИМ ДА ТО БИЋЕ САМО МЕЊА ОБЛИК...

...ВЕЋ ДА УЛАЗИ У ТЕЛА ДРУГИХ СТВОРЕЊА, ИСКОРИСТИ ИХ И ОДЛАЗИ КАО КОВИТЛАЦ ПРАШИНЕ!

АКО УЂЕМО У БРОД, САЗНАЋЕМО НЕШТО ВИШЕ О ЊЕГОВОМ ПУТНИКУ!

ДОБРО ОТВОРИ ОЧИ! СВАКОГ ЧАСА МОЖЕ ДА НАЛЕТИ!
КАКО ДА ГА ПРЕПОЗНАМ? ОН МОЖЕ ДА СЕ УВУЧЕ...

...У СВАКО ЧУДОВИШТЕ КОЈЕ НАСТАЊУЈЕ ОВУ ЏУНГЛУ!

ПРОРЕЗАЛИ СМО ВЕБИ ОТВОР! ОД ДОШЉАКА НИ ТРАГА!
УЗИМО УНУТРА! ДЕЈЛ, ПАЗИ ДОБРО!
А ШТА ЈЕ ОВО?
РАДИО! ДА, ИНТЕРПЛАНЕТАРНИ ЈЕЗИК! ЧУЈ...
ОБАВЕСТИТЕ ЉЕ СВИМ ИСТРАЖИВАЧИМА! СМЕСТА ЗАВИТЕ АКО ОТКРИЈЕТЕ ПОГОДНУ ПЛАНЕТУ ЗА БАЗУ!
ДОШЉАК СЕ КРИО У ЖБУНУ...
ЗНАЧИ, ПРЕТИ НАМ ИНВАЗИЈА ИЗ СВЕМИРА!
ТАКО НЕКАКО!
МОРАМО ГА ЗАДРЖАТИ НА ОВОМ САТЕЛИТУ! АКО СТИГНЕ НА МОНГО...
ФЛАШЕ! ЗАРКОВЕ! ЕВО ГА!
ИДЕ ПРАВО КА НАМА!
А ДАЉЕ ОРУЖЈЕ МУ НЕ МОЖЕ НИШТА!
ЗАРКОВЕ! НАЗАД!
КАКО ДА МУ ПОМОГНЕМО?
ОВО ЋЕ ВАС УНИШТИТИ!
ЗАБОГА! УВУКАО СЕ У ЗАРКОВА!
ДОБИЋУ ВАМ ЈА ГЛАВЕ ОБОМА!
ДЕЈЛ, САКРИЈ СЕ ИЗА БРОДА!
НЕ, НЕЋЕШ!
ЖАО МИ ЈЕ, ДРУГАР, АЛИ МОРАМ!
ОХ! МОЈЕ ОЧИ!

ЗНАЧИ, СВАКО ОД НАС МОЖЕ ПОСТАТИ УБИЦА!
ТАЧНО! ЗАТО ТРЕБА ДА УНИШТИМО СВЕ НАШЕ ОРУЖЈЕ!
© 1957, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

САД СЕ БАР НЕ МОРАМО БОЈАТИ ЈЕДНИ ДРУГИХ!
ИДЕМО ОДАВДЕ ДОК ЈОШ ВЛАДАМО СОБОМ!
© 1957, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.
3-23

КРАЈ У ИДУЋЕМ БРОЈУ

МАЛИ ТЕСТ: тајне свакодневних појава с којима ћете

ДА ЛИ ГРОМ УДАРА У

1 Гледајући једнога дана кроз прозор, дечак је упитао оца како птице не попадају мртве чим дотакну жицу високог напона. Оне, напротив, чуче на њима и весело цвркућу као да струја не може да их ухвати. Отац му је дао три одговора од којих је само један тачан:

a) Жице високог напона превучене су нарочитом изолационом материјом која спречава електрично пражњење.

b) Птице имају на ножицама природни ензим који их штити од електрике.

c) Пошто, док су на жици, не дотичу ништа што је у додиру са земљом, птицама стварно не прети никаква опасност од електричног удара.

Одговор:

c) Електрична струја не може да протиче уколико не постоји затворено струјно коло. Птицама, пре него што, не прети никаква опасност уколико истовремено не додирују и неко обližње дрво што би омогућило протоку струје до земље. Само у том случају њих би трескуна струја. Изолатор, од стакла или керамике, спречава додир струје са земљом, па се птице на о њу могу да се осигурају и више воле.

2 Шеф одељења фабрике за конзервирање воћа затражио је од новог радника да из једне гајбе издвоји најкрупније боровнице. Новопечени радник је то покушао благо је тресући и тада је приметио да се најкрупније боровнице:

a) Пењу према површини

b) Падају на дно

c) Уопште се не одвајају

Одговор:

a) Бацити тресењем сандука око бобица се стварно праснина која игра улогу сита. Ситнији, тешки плодови, који потону, падају у празнину, те бобичице које нису прекривене површином. Исти принцип објашњава зашто бетовани у пељама често наилазе на шљунак који се, на врху и остатке потреса, ту стварно нагомилао. А, у стварн, сваки и несоспособни покрети тла уносе сваковременик промена температуре стварају у земљи мале празнине у које се увлаче тешки и мањи мањи и посебно ка истискују на површину.

3 Породицу је на излету изненадила јака олуја с кишом и грмљавином. Отац је жену и децу одмах сместио у аутомобил, позатварао прозоре и дао гас знајући да:

a) Гром ретко удара у предмет који се креће

b) Гумени точкови представљају одличан изолатор.

c) Металн каросерија штити од електричног пражњења и ономе који седи у колима гром не може ништа.

Одговор:

c) Метална каросерија поноша се као фарадејев кавез. Електрична струја проласи пре-ко спољне површине каросерије и, захваљујући појави познатој као „електрични удар", губи се у земљи. Особама у аутомобилу не пре-тн опасност – бар не од грома.

4 Расејано прелиставајући новине, човек наилази на поднаслов који му привлачи пажњу: „Четири бита чине квартет, а два квартета дају октет". После краћег размишљања он схвата да је реч о чланку:

a) О информатици

b) О математици

c) О музици

Одговор:

a) Компјутер уме да бројн само до 2. Па, нпак, он само тип цифрама, операцијн мини-ома пута у секунди, успева да реши најсложеније задатке. Програмери су му упрошћени сабирање или одузимање двоцифрених или троцифрених бројева, који отварају и затварају неки квартет, а два квартета дају октет.

Тако када пронађемо да компјутер има мемо-рију од четири метакстета (четири милиона октета) и знајући да је за један слово азбуке потребан један октет, можемо закључити да тај компјутер има у бањи појатака око 500.000 речи.

5 Пробудивши се једног јануарског јутра, мајка је приметила да се температура у стану током ноћи спустила на 13°C. Да би што пре угрејала просторије, она подешава термостат електричне пећи на 30°C рачунајући да га смањи на 20°C чим се довољно загреју. На тај начин:

a) Стан ће се брже загрејати

b) Она узалуд оптерећује пећ и успорава загревање

c) Не загрева стан ни брже ни спорије него да је термостат одмах окренула на 20°C.

Одговор:

c) Термостат не рађи као акцелератор аутомобила већ као одређен пренидач. Просто-пија се неће загрејати брже ако се тер-мостат окрене на вишу температуру. Брзина загревања термонетн остаје иста од тренутка када се укључи до часа када достигне жељену топлоту.

Размислите пре него што прочитате тачан одговор

АУТОМОБИЛ ?

7 Пошто је саслушао метеоролошки извештај [illegible] и ветар, младић је случајно бацио поглед на барометар и приметио да се казаљка подиже. То је значило:

a) Да се метеоролошка служба преварила и да ће време бити лепо

b) Да су метеоролози у праву, па треба очекивати ружан дан и не излазити без кишобрана.

c) Да је немогуће предвидети какво ће бити време.

Одговор:

a) барометар, као што би требало да се зна, показује атмосферски притисак а промене притиска увелико утичу на временске прилике. Што је ваздух тежи и висина живиног стуба или број који приказује нпта на барометру већи. Дан приказује спокојна ако се ваздух у вертикалном смеру и стварно одиње из којих ће пљуснути кише. Значи, метеоролози су погрешили, и то се догађа.

8 Чекајући испред рампом затвореног прелаза преко железничке пруге, пролазник је приметио да звиждук локомотиве која се приближава има оштар висок звук. Воз је прошао и док се удаљавао, учинило му се да тај звук постаје све нижи и дубљи. Због чега?

a) Звучни таласи које емитује локомотива док се приближава јако су збијени и зато се чују као оштри високи тонови

b) Звуци имају различиту висину када их прима десно и када их прима лево уво

c) То је обичан привид створен буком воза који пролази. Висина звука увек је истоветна.

Одговор:

a) Док се воз приближава, звучни таласи заиматуја поломотиве возова су сабијени, као када се затвара харионика, на пример. Резултат је приказано више фреквенција и виши и оштрији тон. Када се воз удаљава, притисак звучних таласа се смањује и тон се чује као нижи и дубљи, пригушенији. Ова појава позната је као Доплеров ефекат. Радари полицијских аутомобила користе управо ову појаву сабирања појачава брзину аутомобила раде на истом принципу. Бројно фреквенције зрак и одашиље га у правцу удаљења од којег је аутомобил. Компјутер онда поређује фреквенцију таласа са аутомобила. Што су фреквенцијски таласи сабијенији, већа је брзина којом се возило кретало и – већа вероватноћа да ће несавесни возач платити добру казну.

Припремила Б. Дожић

6 Једног леденог зимског јутра шеснаестогодишња ученица гимназије закључује да с годишњим добима нешто није сасвим логично. Она је неколико дана раније прочитала да је Земља ближа Сунцу у јануару него у јулу. Због чега, према томе, лето није хладније од зиме?

a) Сунце је ужареније летњи него зими

b) Инклинација (нагиб) Земљине осе има више утицаја на годишња доба него растојање између Земље и Сунца.

c) Аутор књиге је погрешио: Земља је, у ствари, удаљенија од Сунца зими него летњи.

Одговор:

b) Земљина орбита благо је елипсоидна тако да је наша планета око 4,5 милиона километара ближа Сунцу у јануару него у јулу и због тај разлог Земљине осе у правцу северо-југ одређује годишња доба. Зими, када се северна (наша) хемисфера налази на страни супротној Сунцу, енергија коју оно основа више се расипа јер покрива већу површину. Летњи, када је северна хемисфера управљена према Сунцу, интензитет енергије на њеној површини и зато је много топлије. Ова појава може лако да се проверн уз помоћ батеријске лампе ноћу. Када сноп светлости падне на страницу књиге уколо, он се расипа и постаје слабији, а када је обасјава усправно, сноп се уперављује на мањи крут и јаче га осветљава.

Илустровао: Растко Ћирић

ПРИЧА О ЈУЖНОАФРИЧКОМ ДИЈАМАНТУ

ИГРА ПЕТ К

Професор Џејмс Грегори уживао је велики углед све док се није обрукао тврдњом да у Јужној Африци не постоји ни једно налазиште дијаманата

Било је рано децембарско преподне 1866 године кад је фармер Шалк ван Никерк кренуо широком, прашњавом улицом ка центру града. Испред једне дрвене куће угледао је групу дечака који су играли клип-клап. Застао је крај ограде: игра „пет каменчића", како се клип-клап звао у његово време, вратила га је у дане раног детињства кад још није имао брига од којих су му се повила леђа. Занет дечијом игром у тренутку је опазио да се један каменчић веома разликује од других. Срце му је снажно закуцало. Да то није...? Не, немогуће. Па, ипак, можда јесте... Отворио је дрвену капијицу и ушао у двориште управо кад се на вратима појавила онижа пуначка жена која је носила да простире веш.

– Опростите госпођо – обратио јој се – могу ли да погледам каменчиће којима се играју деца.

– Што да не – одговорила је жена.

Шалк ван Никерк се сагнуо и узео неколико каменчића. Наравно, и онај који се разликовао од осталих. „Нек будем проклет ако ово није дијамант", помислио је и понудио жени да му прода каменчић који је држао у руци.

– Ма, идите, ко је још плаћао камење – насмејала се жена – слободно га узмите и носите кући.

– Много вам хвала, госпођо – рекао је Ван Никерк – само бих вас још молио да ми кажете где су га дечаци нашли.

– У једној рупи коју су прошле недеље, тамо на крају града, ископали Бушмани – одговорила је чудећи се толиком занимању за тако обичан камен. – Деца кажу да га тамо има колико вам душа жели, па погледајте.

Ван Никерк је баш то и намеравао, али су га послови на фарми омели. О каменчићу који је стално носио у џепу ником није говорио све док годину дана касније није срео трговца Џона О'Рејлија. Џони можда и није био особа од посебног поверења, али је путовао унаоколо и познавао много људи. Можда ће неко од њих моћи да им каже да ли је каменчић заиста дијамант, како је то Ван Никерк чврсто веровао.

Криви су нојеви

Убрзо су по Хоуптауну, у чијој се близини налазила и фармерова и О'Рејлијева кућа, почеле да круже приче како је Џони налетео на бољег трговца од себе и купио потпуно безвредан камен.

– Људи – објашњавао је О'Рејли – то је дијамант.

Нико му није веровао. А и како би када је један од најпознатијих стручњака тог времена одговорно изјавио како је „због састава земљишта у Хоуптауну и околини апсолутно немогуће да у том делу Јужне Африке постоје дијаманти". Ако је неки и нађен, тврдио је, то може да се захвали искључиво прождрљивости нојева, који су на њих наишли далеко од Хоуптауна, и њиховој неспособности да сваре драгоцени камен. Другим речима, ако дијаманата и има, њих искључиво треба тражити не у утроби земље, него у измету нојева!

Захваљујући овом стручном мишљењу, локалне власти су, иако су постојале старе мапе на којима су била убележена места где су дијаманти нађени, са значајним смешком одбацивале истраживање у области у којој се Хоуптаун налазио. То би било само трачење времена, говорили су.

Обесхрабрен подсмехом свих којима је причао о свом каменчићу, за који, додуше, ни сам није био спреман да се закуне да није обичан, О'Рејли је већ помишљао да га баци. У последњем тренутку се предомислио и кренуо у Колсберг да тамо утврди истину. Међутим, његове приче ту нису озбиљније схваћене. Његов каменчић привукао је једино пажњу општинског службеника Лоренца Бојса, који се после пажљивог загледања сложио са О'Рејлијем да је то заиста дијамант. И О'Рејли и Бојс нашли су се у канцеларији једног од карлсбершких хемичара да то и потврди.

– Кладим се у сандук пива и нов шешир да тај камен, и ако се покаже да је драги, не вреди чак ни колико добар топаз – рекао је хемичар...

Да ли могућност да добије нов шешир или добра воља да помогне О'Рејлију, тек

АМЕНЧИЋА

– Бојс је каменчић послао доктору Виљему Гајбону Атерстону, човеку који је важио за најбољег геолога Јужне Африке, и то у једном сасвим обичном коверту.

Бауљање једног господина

Доктор Атерстон је са занимањем читао поруку коју му је послао Бојс, али га је збунило што нигде није било каменчића. Мора да је испао док сам отварао коверат, помислио је и бацио се у потрагу.

Оно што је нашао неодољиво је личило, бар њему, на обичан, округао речни камен

Иако познат као стручњак, признао је самом себи да заправо нема појма шта држи у рукама: никада раније није видео необрађени дијамант. Али, после анализа које је урадио показало се да је у питању драгоцен камен. Ипак, да би био сасвим сигуран, замолио је и свог првог суседа, оца Џејмса Рикардса, да и он разгледа камен који му је послао Бојс. Отац Рикардс се није разумео у геологију, али је знао прилично поуздан начин да утврди да ли је реч о дијаманту: написао је њиме своје иницијале на прозорском стаклу. Фино засечено стакло било је довољно да Атерстон напише Бојсу да „онај каменчић" има, ни мање ни више, 211/44 карата и да вреди читаво мало богатство – око 500 фунти. На крају писма Бојсу додао је да на месту где је нађен тај мора да има још много дијаманата.

Каменчић је из Грахамтауна послат у Кејптаун, затим у Лондон, у чувену драгуљарницу „Гарарди". Ту је потврђено да дијамант из Хоуптауна заиста вреди 500 фунти, али је ова вест, уместо да изазове праву помаму у овом градићу, изазвала сумњу у његово порекло.

Упркос томе Џон Блејдс Кјури, човек који је на Светској изложби у Паризу био задужен за штанд Кејптауна, покушао је да са овим дијамантом скрене пажњу на део света у коме је нађен. Узалуд. Нико му није поверовао да Хоуптаун лежи на дијамантима. Прошао је као и О'Рејли – сви су му се смејали. Узалуд је молљакао новинаре да напишу нешто о камену који је на његовом штанду имао почасно место. Сазнавши за то, у „Гарардију" су нашли за упутно да одбаце да они имају било какве везе са овим каменом.

„Грегори" или погрешна процена

Мада очајан, Кјури се ипак није предао. Послао је сумњиви камен највећем геологу Велике Британије сер Родерику Марчисону не помињући Хоуптаун. Рекао је да је нађен на Рту добре наде. Убрзо је добио Марчисонов одговор. „Драги господине" – писао је геолог – „ако ви тврдите да је камен нађен на Рту добре наде, ја сам спреман да вам поверујем. Али, ако од мене очекујете да вам потврдим да је то земља где се стварају дијаманти, морачу да вас разочарам. Штавише, тврдим да ви у Јужној Африци немате налазиште дијаманата."

Убрзо пошто је Кјури добио Марчисоново писмо, појавио се О'Рејли са другим дијамантом. Француски конзул у Кејптауну изјавио је да никада раније није видео необрађени дијамант такве лепоте ни по кристализацији ни по сјају који је имао. То је било довољно да, упркос тврдњама из Лондона, гувернер Кејптауна одреши кесу и плати О'Рејлију 700 фунти за оба каменчића.

Два дијаманта такве вредности нису доказ да је Хоуптаун посут изметом нојева, него нечег другог, размишљао је лондонски трговац драгим камењем Хари Емануел до кога су допрле вести из Кејпа па је, као сваки паметан човек, одлучио да ствар испита. Најпогоднијим за то учинио му се професор Џејмс Грегори, минеролог.

Тако је у зиму 1868. године уважени професор сео на брод и кренуо ка Кејптауну. Као коначни циљ до кога вреди истраживати, Грегори је поставио обале река Вал и Орање. Стигавши до њих, непобитно је утврдио да дијаманти нипошто не потичу из Кејпа него су стигли ко зна одакле у желуцима нојева.

„Читава прича о богатим налазиштима у Кејпу је плод плана овдашњих становника да наведу пословне људе да улажу новац у њихову област", написао је у свом извештају Грегори и решио да стави тачку на истраживање бацивши једини каменчић који је нашао. По њему, он није вредео ништа. Срећом, на време се предомислио и ипак понео каменчић у Лондон где су стручњаци за драго камење утврдили да је реч о дијаманту тешком 83,5 карата!

Овај дијамант касније је постао познат у свету под именом „Афричка звезда", а још више по томе што је у потпуности оповргао налазе професора Грегорија. Они су врло брзо заборављени, али не и његово име: деценијама се свака погрешна процена дијаманата крађе називала „Грегори". „Велики стручњак" је најбогатије светско налазиште прогласио „продуктом нојевог варења"!

Олга Вукадиновић

Илустровао: Врвна Јовановић

АРТИСТИ И МОДЕЛИ

Лутке као ми

Недавно је у једној отменој њујоршкој радњи на Бродвеју Керол Питерсон уређивала излог. Већ олевеним лутkама дотеривала је шминку, фризуру, лоптавала неопходне детаље. У једном тренутку схватила је да свеједно покушају убиства. Ту, испред ње, на улици, неки непознати извукао је „скакавац" и бодежом насрнуо на унезверену пролазницу. Керол је скочила и маказама ударила у стакло излога.

Лутке за излог можда најбоље одражавају дух прошлих и садашњих времена. Вероватно настале још у доба Тутанкамона, те своје врсне вешалице у облику људског тела показују нам како смо изгледали, односно како нам је било наметнуто да изгледамо у датом тренутку

Запрепашћени незнанац окренуо се држећи нож у руци и остао тако неколико тренутака очигледно не верујући у оно што види. Зар је лутка из излога оживела? Кад се мало повратио од шока, почео је да бежи колико га ноге носе.

Керол Питерсри сместа је позвала полицију и хитну помоћ и објаснила им шта се догодило. Тек касније постало јој је јасно да је у излогу радила тако пажљиво и неприметно да је нападач сигурно поверовао да је и она једна од изложених лутака.

Ово је само једна од прича из документације Марше Бентил Хејл. Док је студирала новинску фотографију на Универзитету у Лос Анђелесу, правећи репортаже Марша је почела да се занима за лутке из излога. Проучавајући их ево већ 12 година, на своје велико разочарење схватила је да их је сачувано веома мало. У својој колекцији има 150 најзанимљивијих лутака различитих епоха и обиље написа и фотографија. На жалост, Маршина колекција није доступна јавности. Пошто се још нико није понудио да јој помогне око отварања музеја тих лутака, колекција чами спакована на једној фарми авокада недалеко од Лос Анђелеса.

Не зна се тачно кад је смишљена прва вешалица у облику људског тела, али је извесно да је прва пађена у Египту. Кад је 1922. Хауард Картер отворио Тутанкамонов гроб нашао је, између осталог, и на дрвени торзо из 1350. године пре наше ере који је, за сада, најстарија претеча данашњих лутака за излог.

Како Французи кажу!

А у нешто ближој прошлости зна се, на пример, да је 1396. године, у току мировних преговора између француског краља Шарла VI и енглеског Ричарда II, Шарлова супруга на занимљив начин покушала да утиче да се закопају ратне секире. Енглеској краљици послала је лутку у природној величини одевену по последњој моди. Као да је хтела да поручи зар је вредно ратовати против једне нације која израђује тако врхунске моделе?

Анри IV који је владао Француском крајем 16. и почетком 17. века понашао се мало практичније. Својој вереници Марији де Меличи из Фиренце слао је нешто мање лутке, такође у најновијим моделима са француског двора. Будућа краљица морала је на време да буде обавештена о ономе што је налагала престоница моде.

Марија Антоанета, жена француског краља Луја XVI, иначе кћи Марије Терезије, непрекидно је својој мајци и сестрама у Аустрији слала лутке у природној величини са најскупоценијим хаљинама. Ово је само доказ више о расипништву жене коју су, иначе, звали и „Краљица Дефицит".

Гломазне, тешке и – топљиве

Све ове претече лутака за излог биле су, у ствари, више вешалице с облинама него лутке чији ће се аутори потрудити да што више личе на људе. Без обзира што се мисли да су за њихов настанак заслужни Французи, то се не може са сигурношћу утврдити. Најприхватљивија је претпоставка да су се појавиле у доба индустријске револуције када је одећа почела да се производи фабрички. Продавци су морали да привуку купце, између осталог, и све већим и уређенијим излозима, а електрично осветљење, коначно је бацило право светло на изложену робу. Улице су постале позорнице, пролазници – гледаоци, само су још глумци недостајали.

Додуше, те прве лутке са мањих облина, посебно груди, ипак су биле прилично статичне. Могле су да заузму највише три позе: лева или десна нога у искораку или су стајале укупљених, скупљених ногу, погледа упрта у право. Свака је коштала за то време поприличну суму од петнаестак долара, али продавци нису жалили јер им се инвестиција вишеструко исплаћивала.

Те лутке с краја прошлог века имале су огроман недостатак. Да би могле да стоје усправно, конструкција ногу израђивана је од гвожђа, ноге и руке од дрвета, кукови и стомак од папира помешаног с гипсаном тапир-маше), струготине, док су груди коси и глава израђивани од воска. Све у свему, те лутке знале су да теже и по 150 килограма. Зато су се тешко преносиле, намештале и, што је најгоре од свега топиле су се.

Остало је забележено да је неки аранжер провео сате и сате намештајући сцену у излогу. Домаћица с чашом у руци наздравља својим гостима око стола. Човек је радио ло касно увече и отишао кући. Сијалице су, наравно, гореле све до ујутру.

Кад је аранжер ујутру дошао на посао, видео је масу света окупљену око излога. Био је пресрећан. Значи, успео је да привуче толике људе. А онда се пробио кроз гомилу и имао шта да види. Главе домаћице и госпође попадале су по столу полуистопљене.

Неславан крај славне Синтије

Како се мењао однос према људском телу и захтеви како жена треба да изгледа (највећи број лутака за излог увек су биле жене), тако су се и моделари прилагођавали укусу одређене епохе. Лутке с краја 19. века имале су истакнуту бисту и изузетно танак струк. Ништа чудно кад се зна да су се у то време неке жене чак подвргавале операцији уклањања доњих ребара само да би што више подсећале на „пчеле у поља су".

Први светски рат донео је лутку-жену знатно слободнијег изгледа јер „слабији" пол све више учествује у јавном животу равноправно с мушкарцима. Одбацују се велики непрактични шешири и корсети од којих се губи дах. Први пут жене, сходно томе и лутке за излог, откривају чланке и помало листове.

Двадесетих година, у доба прохибиције, забране произ-

водње и продаје алкохола, стил је још лежернији. Лутке више не стоје укочено као раније. Неке попримају издужене облике сличне Модиљанијевим портретима.

Тридесетих година овога века остаће запамћена лутка по имену Синтија. Њен дизајнер, њујоршки вајар Лестер Габа, све је учинио да од ње направи сензацију. Водио је, боље рећи носио, свуда са собом. У позоришту би седела крај њега у за њу једино могућој пози – прекрштених ногу, с руком ослоњеном на колено и с цигаретом у руци. Кад је у ресторану Синтија склизнула са столице и поломила се у хиљаду комада, тај догађај забележиле су све новине.

У Другом светском рату лутке су и даље украшавале излоге, али су се, што је сасвим разумљиво, нагло „уозбиљиле", па су после рата доживеле прави процват.

Адел Рутштајн, која сада има једну од водећих фабрика лутака за излог, остаће запамћена пре свега по првој лутки тамне коже коју је направила 1965. године и дала јој име Луна. Тада је Луна била права сензација, а данас на тржишту има лутака свих боја коже.

Само две године касније Адел је „измислила" лутку равну к'о даска огромних, тужних очију засенчених дугим (вештачким) трепавицама. Када се појавила жива лутка по имену Твиги, Адел је разграната посао.

Иако се сада од манекена захтевају веће (али умерене) облине, већина лутака и даље се прави малтене по дечјим мерама. Жене углавном носе конфекцијски број од 38 до 40 и навише, а лутке се и даље држе броја 36, 34 и ниже.

Нова технологија и све лакши материјали омогућавају све веће људске копије. Данас се лутке израђују углавном од фибергласа који се лако обрађује, обликује и углачава до „сјаја људске коже".

Експериментишући с новим материјалима дански произвођач Хиндстал недавно је израдио лутку од полиуретана. Да би доказао колико је лака, однео је на обалу реке и бацио у воду пратећи погледом колико дуго ће се одржати на површини. Није ни био свестан шта ће та спаћи. Његов експеримент није остао незапажен – случајни пролазник из дубине је видео шта се догађа и паничним гласом позвао полицију саопштавајући да је неки незнанац управо бацио лепу у воду. Хиндстала су привели у полицијску станицу где се све разјаснило.

Иначе, данас у свету има око 200 водећих произвођача лутака за излог. Састају се два пута годишње у Њујорку да би приказали своје нове фибергласс-манекене. Те врхунске лутке које имају могућност да заузму 6 до 12 поза коштају и по 800 долара. Код нас лутке производе „Металопластика" из Шапца, конфекција из Параћина, „Југопластика" Сплит, „Отекс" Охрид. Многе се увозе и из Тајвана јер су јефтине.

На сајму у Њујорку, који се одржава у децембру и јуну, неки посетилац, гледајући изложбене лутке, прокоментарисао је више за себе..

– Лутке за излог некада су деловале као праве лутке. А сада? Све више изгледају као – људи!

Припремила ***В. Софреновић***

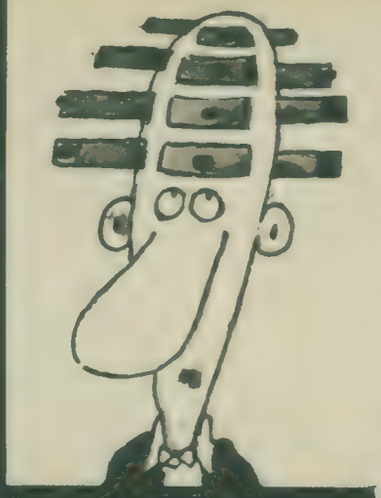

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

КО ЈЕ МУЖ СВЕТЕ КРАВЕ?

Да је крава света животиња у Индији, опште је познато. Зна се и да је то постала још пре неколико хиљада година јер тадашњи Индус никако није могао да објасни како један тако црн створ као што је она може да даје тако бело млеко. Једино решење лежало је у божјем чуду па је тако створ који ми, понекад с презиром, називамо марвом, у тој далекој земљи постао светиња. А како светим бићима не приличи оно што и обичним, краве у Индији проводе живот пландујући и лутајући пољима, селима, па и градовима, док не угину, али зато мушки примерци њиховог рода тегле ли тегле.

Наравно, то не значи да у Индији ни према једном бику не гаје ни трунчице поштовања: светом животињом сматра се и Нанди, или, како му тепају, Нандино. Ко је Нанди? Бик с грбом на леђима и, како се верује, повремени муж Камадену, свете краве. Да је и Нанди достојан поштовања показује и веровање да је велики и моћни Шива баш њега одабрао за јахање полазећи у неки од својих бројних похода.

Мада се Нанди посебно поштује у јужној, његових кипова има и у северној Индији. Сматра се да је култ грбавог бика веома стар и да се, вероватно, јавио још у праисторијско доба. У време када је хиндуизам освојио јужну Индију, муж свете краве постао је у том делу врло популаран, па су настала бројна светилишта посвећена баш њему. То су, најчешће, павиљони с кровом али без зидова. У њима је Нанди обично приказан у седећем ставу, подврнутих копита и скраћених рогова, са китњастим богато изрезбареним седлом. Зими, ако је хладно, што се у овом делу Индије не дешава, свештеници и верници пребацују Нандију преко леђа лепе шарене прекриваче да се „не прехлади". Облачење камених и дрвених божанстава овде иначе није нимало ретко. Осим прекривачима, верници обасипају Нандија и венцима од ситног цвећа, али и огрлицама од полудрагог, па чак и драгог камења. Заузврат, очекују да ће им подарити срећу и плодност

В. В.

ШАХОВСКИ МЕРИДИЈАНИ

СИМУЛТАНКА ПРЕКО САТЕЛИТА

Симултане продукције су школа шаха. На њима се велики број младих, талентованих шахиста састаје за шаховском таблом са познатим шахистима, укључујући ту и светског првака. Гари Каспаров, док је био почетник, играо је и симултаним утакмицама. Он се сећа да је изгубио од Полугајевског, победио Авербаха, ремизирао са Кузмином и Таљем. Све је то било 1974. године. Наредне године играо је симултанку против Карпова, касније његовог сталног партнера у борби за светски шаховски врх. Тај први сусрет Каспаров је добро играо, али је на крају погрешио – и изгубио.

Касније, име Каспарова појављује се у низу симултаних такмичења. Кад је имао 17 година, играо је у Бакуу у једном столарском предузећу које му је тада, за рођендан, даровало шаховску таблу уметнички израђену. Када се она расклопи – види се профил Каспарова.

Каспаров је играо симултанке широм света – и васионе. У Ници је 1988. године играо симултанку са 10 партнера који су били удаљени хиљадама километара. Потези су слати и примани, захваљујући савременим компјутерима, преко вештачких Земљиних сателита. Његови противници били су из Белгије, САД, Аустралије, Јапана, Италије, Канаде, Велике Британије, Сенегала, Швајцарске и СССР-а. Каспаров је осам партија добио, једну изгубио и једну ремизирао.

ПАТ

Као што знамо, партија се завршава патом када се краљ играча који је на потезу не налази у шаху, али његов водич не може да повуче ниједан регуларан потез. Дакле, играч који је на потезу – остао је без потеза, па је партија реми. Партија која носи ознаку светског рекорда, у погледу броја потеза а завршила се патом, одиграна је 1990. године на Међузонском турниру у Манили између нашег велемајстора Љубомира Љубојевића и бугарског Кирила Георгијева. Пат је забележен у 193. потезу! Иначе, шаховска партија која носи светски рекорд у погледу броја одиграних потеза потиче са првенства београдског ШК Обилића, а играна је између Ивана Николића и Горана Арсовића. То је било у седмом колу турнира, 1989. године. Партнери су повукли 269 потеза, утрошили седам шаховских формулара и 20 часова и 15 минута за размишљање.

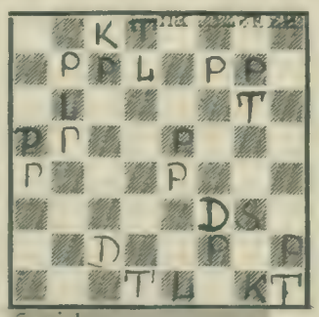
број 1

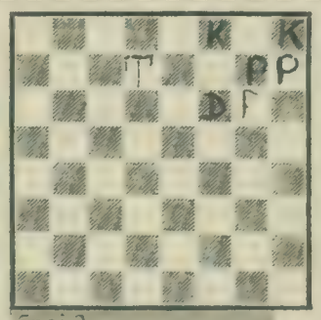
број 2

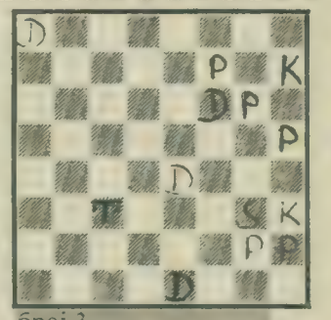
број 3

У примеру број 1 налази се позиција из партије Троицки – Фохт, која је играна 1896. године. Као што се из позиције на дијаграму види, бели је стешњен, али је црни пожурио да изведе завршни ударац. Ево како се партија завршила: 1. ... Lh3? 2. Td8 Kd8 3. Dd1+! Dd1 – пат!

Следећи пример, означен на дијаграму број 2, јесте студија из књиге „100 необичних студија" Роберта Тимера. Бели, који је на потезу, постиже реми на невероватан начин: 1. Tf7 + Df7 2. gh7! – и пат је неизбежан. Узалуд бели има читаву краљицу више.

На дијаграму број 3 приказан је школски пример. Бели жртвује обе краљице и улази у луку пата. То постиже на овај начин: 1. Dg8+! Kg8 2. De8 Kh7 3. Dg8+! Kh6 4. Dh7+ Kg5 5. Dh6 + Kh6 – пат.

Б. Лоус

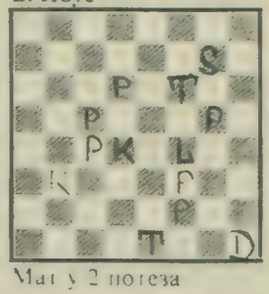
Мат у 2 потеза

Решење: 1. Te5.

Л. Кубел

Мат у 2 потеза

Решење: 1. Da2.

О. Блументал

Мат у 2 потеза

Решење: 1. Dg1.

С. Лојд

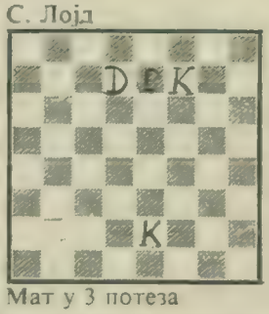
Мат у 3 потеза

Решење: 1. Dd6 Ke8 2. De5 или 1..., Kg7 2. e8D са матом

Ј. Кук

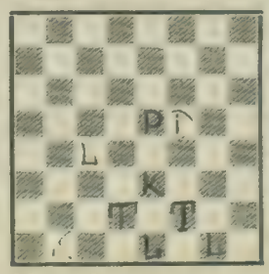
Мат у 2 потеза

Решење: 1. Le2

И. Хохолуш

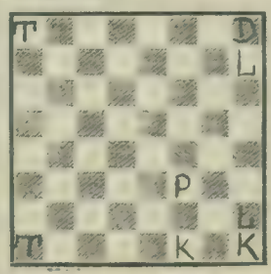
Мат у 2 потеза

Решење: 1. Lc7.

С. Лојд

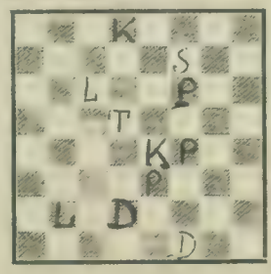
Мат у 2 потеза

Дијаграм: 1. Lc1.

К. Кипинг

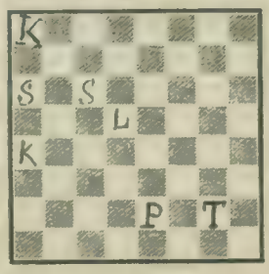
Мат у 3 потеза

Решење: 1. Kb5 e1d 2. Kb6 Db1 + 3. Scb4 мат или 1. ... Tg5 2. Kb6 Td5 3. Sc7 мат.

Припремио: Славко В. Домазет

Текст и музика: Танита Тикарам
Изводи: Танита Тикарам

СКОРО ДА СМО УСПЕЛИ

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

WE ALMOST GOT IT TOGETHER

We almost got it together
And I'll be honest that's a rare thing
Stand by the river with honest eyes
And I'll just be smart and wise
And if I was telling you stories
I was only trying to suppose
I wish I was like the true princess
And I'd never tell you lies
And down on the set of the said life
They like to tell us their good fortress
Had travelled a million miles
But you'd like it written easier
Yes, you'd like it written pure
It told you this
Would you miss my kiss?
No – you'd come right back for more
Oh, I'd like to be
What I want to be
But you want to carry on
But you used to like
What you have to like
But I'll still be here when you're gone
And there's a light by your window
And I'd like to capture you by there
And if I said you're so irresistible
Yes, I said you're a major thing
Would you stand by me?
And say "yes, this girl is the song"
And I'd like another one
That's why I mean to see
And I'd like the best in you
Cos you strive the best in me
And everybody was swinging
Swooning to the beat in me
Days were spare then I'd be burning
So then tart sweets to here might be
But if I said "you're gold inside"
Yes, if you were true to me
Would you hang around with that creamy smile
And crawl home back to me

Скоро ла смо успели
И бићу твоја миљеница
Стојећи крај реке са тугом у очима
И бићу искрена и певаћу
А ако сам ти причала измишљотине
То је само стога што сам желела да изненадим
Боље ла сам била као принцеза претворена у жабу
И ја ти никада нисам говорила лажи
И тамо на лицу тешког живота
Они желе да нас поздрављају осмесима
Они желе да нам кажу како су њихови добри домаћини
Пропутовали много миља
Али ти си волео ла то буле написано престижније
Да, ти си волео ла то буле написано јасније
Ако ти то кажем
Хоћеш ли пропустити мој пољубац?
Не – вратићеш се по још више
О, волела бих ла будем
Оно што желим ла будем
Али ти желиш ла наставиш
Али теби треба да узмеш
Оно што мораш ла узмеш
А ја ћу још увек бити овде кала одеш
А твој прозор је осветљен
И волим твоју силуету у њему
И волела бих те грлити ла то сви виде
Али њих то не занима
А ако кажем ла ниси безвезњаковић
Да, кажем ла си главни
Хоћеш ли остати са мном?
На том истуреном року
И рећи: „Да, ова женска је свиш!"
А ја бих желела другачији сигнал
То је оно што ишчекујем
И желела бих оно најбоље у теби
Јер ти испуњеш најбоље у мени
И сви су њихали у ритму
Бацајући моје срце у транс
Били су спурни ла ћу сагорети
Па ће се њихова заједљивост свалити на мене
Али ако кажем „златан си изнутра"
Да, ако си према мени био искрен
Хоћеш ли се мувати уоколо са тим уплашеним осмехом
И лопузати назад ло мене

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво!

Већ шест месеци свирам гитару, а моја омиљена група су „Битлси". Да ли у београдским продавницама постоји књига са акордима пјесама те групе и како да је наручим?

Горан из Кључа

У галерији Дома синдиката пре шест месеци је отворена продавница „Electric City" у којој се налази велики избор књига са нотама песама. Поред „Битлса", њихова књига кошта 999 динара, ту су још Џон Ленон, Џон Бон Жови, „New Kids On The Block", Боб Дилен, Пол Сајмон, „Deep Purple", „Dire Straits", „Do-

Најдражи Забавниче.

Обожавам Јуру Стублића и групу „Филм" па те молим да ми кажеш где могу да се купе њихове старе касете. Наручито претпоследња „Сунце сја".

Маријана из Новог Сада

Најбоље је да се обратиш директно издавачу, а то је „Југотон", Нишка б. б., 41040 Загреб јер је касета која те занима објављена 1987. године и нема је више у продавницама.

ors". „Gypsy Kings", „Pink Floyd", „Rolling Stones", „U2", Џими Хендрикс, Пол Макартни, Рој Орбисон, Елвис Присли, Брус Спрингстин, Ричард Клајдерман и други. Поред књига за свирање гитаре ту су и ноте за клавир. Телефони продавнице су 334-458 и 330-965.

Здраво!
Где бих могао купити казету групе „Roxette"? Желио бих да објавиш њихову пјесму "Fading Like A Flower".

Ивица из Јелсе

Вероватно мислиш на њихов последњи албум „Joyride" који је у Југославији објавио „Југотон" па ћеш лако да га нађеш у некој њиховој продавници, а песму ћемо објавити у једном од следећих бројева.

Ћао Забавниче
Молим те да објавиш имена и адресе дискографских кућа које су објавиле плоче и касете група "Clash" и "Ramones". Да ли би могао да утичеш на неку од њих да објави плоче "Sex Pistols"?

Дејан из Ваљева

Плоче састава „Clash" код нас је донедавно издавала загребачка кућа „Suzy" (Грушка 10), али су изгубили лиценцу са фирмом „CBS" која их објављује у свету. Ако дође до поновног издавања ових плоча, можеш их очекивати од ЗКП РТВ Словеније. „Ramones" издаје „Југотон", Нишка б.б. Загреб. Ових дана објавили су дупли албум „Ramonesmania" на коме се налази 30 песама одабраних из њихове седамнаестогодишње каријере. Што се тиче „Sex Pistolsa", покушаћемо да утичемо на издаваче објављивањем твог предлога.

ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ
ХИТ ХИТ

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Невоља је у томе што ја нисам рок звезда. Оно што Крис Риа уради није велико, класично, на моје плоче такве речи се не троше. Ја нисам тип човека који игра улогу хероја."

Крис Риа

СВИХ ПЕТНАЕСТ ГОДИНА

Загребачка група **„Парни ваљак"** одржала је прошле године, поводом петнаестогодишњице рада, серију концерата, а сада је са њиховог загребачког наступа објављен троструки живи албум под називом „Свих 15 година". Овако исцрпан преглед каријере у ова тржишно несигурна времена делује као авантура, али Хусеин Хасанефендић, лидер састава, има другачије мишљење:

– С обзиром на број људи из публике, који су некада били са нама, па затим ови нови, сматрам да их има довољно да оправдају овај потез. Од старих пјесама ту је „Превела ме мала жедног преко воде" која је заправо наш први већи хит. Ређају се ствари које смо бирали једноставном логиком: оно што се нама највише свиђа, а то су, отприлике, пјесме по којима смо најпознатији. Мислим да смо успјели пренијети атмосферу концерта. У студију није било много посла, само неколико нужних поправки, тако да све звучи као да се налазимо у дворани. Ишли смо на документарни начин, јер се код домаћих живих албума врло лако може осјетити да су више-мање рађени у студију. А то, по мени, нема никаквог смисла, без обзира што у неким пјесмама нису најбриљантније изведбе, битно је да смо ухватили ту атмосферу. И што је најважније, чује се публика која је те вечери била прекрасна, а то је, мислим, најбитније.

П. Ј.

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

ЗДРАВО. ОВДЕ МЕСО КОЈЕ ПЕВА...

Све има своје границе. Разумна или не, контакт с тим бићима није долазио у обзир. Уништили су све доказе, а тај сектор галаксије означили као ненастањен

Од меса су.

– Меса?

– Меса. Направљени су од меса.

– Меса?

– Нема никакве сумње. Покупили смо неколицину са различитих делова планете, увукли их у наше извиђачке летелице и сондирали их од главе до пете, да тако кажем.

– Немогуће. А они радио-сигнали? Поруке звездама?

– Радио-таласе користе за говор, али сигнали не потичу од њих. Сигнале шаљу машине.

– Ко је направио машине? С њима ми желимо да успоставимо везу.

– Машине су направили ОНИ. То и покушавам да ти кажем. Месо је направило машине.

– Глупости. Како месо може да направи машину? Очекујеш да поверујем у разумно месо?

– Не очекујем. Кажем ти. Та створења су једина разумна бића у овом сектору и од меса су.

– Можда су слични орфолејима. Знаш, она интелигенција заснована на угљенику који пролази кроз меснату фазу?

– Не. Ови се рађају као месо и умиру као месо. Проучили смо их у распону од неколико животних векова, не богзна колико дугачких. Имаш ли ти уопште представу колики је животни век меса?

– Поштеди ме детаља. У реду, можда се само делимично састоје од меса. Знаш, као ведилеји. Месната глава са мозгом од електронске плазме.

– Не. И нама је то пало на памет с обзиром на то да заиста имају меснате главе као ведилеји. Али, као што рекох, сондирали смо их. Само месо.

– Без мозга?

– С мозгом. Само што је мозак од меса. То је оно што све време покушавам да ти кажем.

– И... шта, односно ко у том случају мисли?

– Не разумеш, зар не? Одбијаш да прихватиш оно што ти говорим. Мисли мозак. Месо.

– Месо које мисли! Очекујеш од мене да поверујем у мислеће месо?!

– Да, мислеће месо! Свесно месо. Месо које воли. Месо које сања. У месу је ствар! Капираш или да кренем из почетка?

– О, боже. Значи, не шалиш се. Од меса су.

– Хвала. Коначно. Да. И те како су од меса. И већ стотину њихових година покушавају да ступе у везу с нама.

– О, боже. И шта то месо хоће?

– Као прво, да разговара с нама. Претпостављам да би потом желело да испита космос, ступи у везу с другим интелигентним бићима, размени идеје и информације. Уобичајене ствари.

– Значи, требало би да разговарамо с месом.

– Тачно. То је порука њихових радио-сигнала. „Здраво. Има ли некога тамо? Има ли некога код куће?" И томе слично.

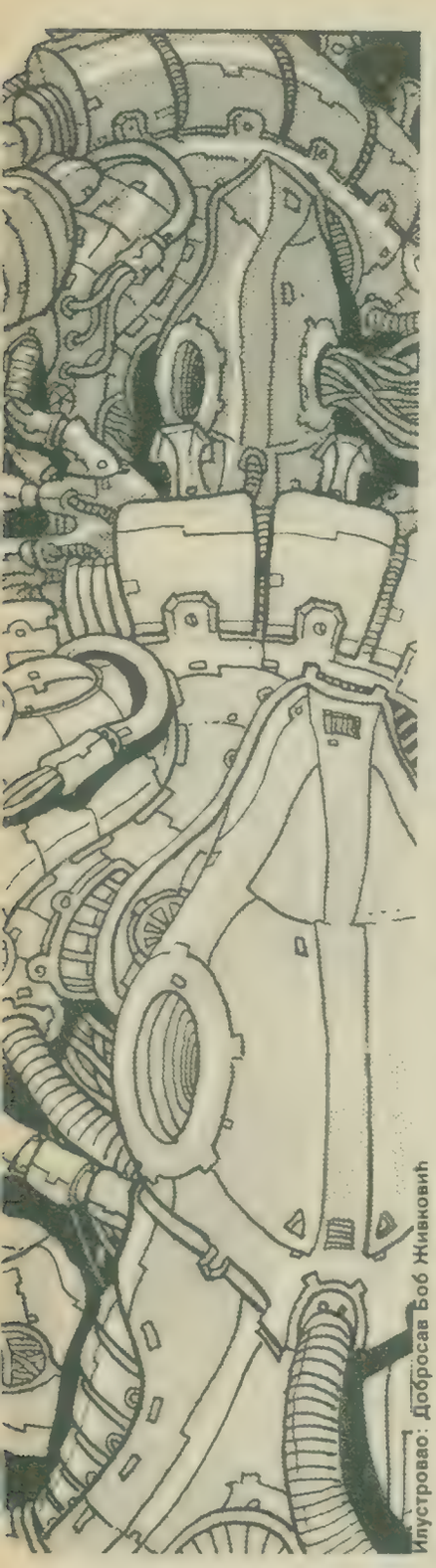

Илустровао: Доброслав Боб Живковић

– Званично или незванично?

– И једно и друго.

– Званично, обавезни смо да ступимо у везу, пожелимо добродошлицу и пружимо гостопримство свим интелигентним врстама и бићима, без предрасуда, страха или пристрасности. Незванично, предлажем да уништимо снимке и заборавимо на читаву ствар.

– Надао сам се да ћеш то рећи.

– Изгледа сурово, али постоје границе. Да ли доиста желимо да успоставимо везу с месом?

– Стопроцентно се слажем с тобом. Шта бисмо осталом могли да им кажемо? „Здраво, месо. Како је?" Али, да ли ћемо успети? О колико је планета реч?

– Само једној. У стању су да путују на друге планете у посебним контејнерима за месо, али не и да се на њима настањују. И, будући да су месо, могу да путују само кроз Ц простор. Што ће рећи да су ограничени на брзину светлости и да су изгледи да икада ступе у везу с неким прилично мршави. Тако рећи никакви, у ствари.

– Дакле, једноставно ћемо се претварати да у свемиру нема никога.

– Тако је.

– Окрутно. Али као што си сам рекао, коме је до контакта с месом? А они који су били у нашим летелицама, они што сте их сондирали? Јеси ли сигуран да се неће сећати?

– Прогласиће их лудацима ако се сете. Ушли смо им у главе и испеглали им мозгове тако да смо за њих само сан.

– Сан који сања месо! Како чудновато прикладно, да ми будемо сан који сања месо.

– А читав сектор смо означили као ненастањен.

– У реду. Договорено, званично и незванично. Случај окончан. Има ли других? Икога занимљивог на тој страни галаксије?

– Да. Прилично стидљиви, али љупки ројеви интелигентних хидрогенских језгара, звезда девете класе, у зони Г 445. Успоставили везу пре две галактичке ротације, заинтересовани за дружење.

– Увек се нађе неко.

– А што да не? Замисли како би неподношљиво, како неизрециво хладан био свемир кад би човек у њему био потпуно сам...

Дакле, они стварно говоре. Користе речи, идеје, појмове.

О, да. Само што то они раде помоћу меса.

Зар ниси малочас рекао да користе радио-сигнале?

Тачно, али шта мислиш шта се чује на радију? Месо. Знаш како звучи месо кад га пљескаш или пљескаш? Разговарају тако што пљескају једни друге. Чак и певају, тако што шприцају ваздух кроз месо.

О, боже. Месо које пева. То је мало много. Шта, дакле, предлажеш?

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА

Речи из пописа, сврстане по азбучном реду, треба да сместите у лик водоравно и усправно. Уколико вам то пође за руком, тада ћете у првом усправном ступцу добити назив популарне ТВ–серије у којој играју глумци са слике. Њено име и презиме добићете у првом водоравном реду, а његово у доњем делу другог усправног ступца.

АДОНИС, АКАДЕМИК, АКИМ , АЛИМИ, АНДИ, АР, АУС, ВАЛ, ДИВ, ДС, ЕЈА, ЕЈЕКТОРИ, ЕЛАН, ЕМИЛИЈАНО, ЗЕ, ИБРА, ИЗВОДИЛАЦ, ИСИС, ИСТА, ИСТАКА, ЈАНИ, КРИТ, ЛЕА, ЛС, ЛУНА, МАКСИМА, МАЛАРИЧАР, МАТЕРИЈА, МОДЕ, НИРО, ОКАН, ОСТИ, ПАТИКЕ, ПРЕЦИ, РАДИЧ, РАМЕНА, РЕСКИРАТИ, РИТИ, РС, РСКА, СМЕР, ТА, ТВИД, УТОВАРИТИ, ЧАКО.

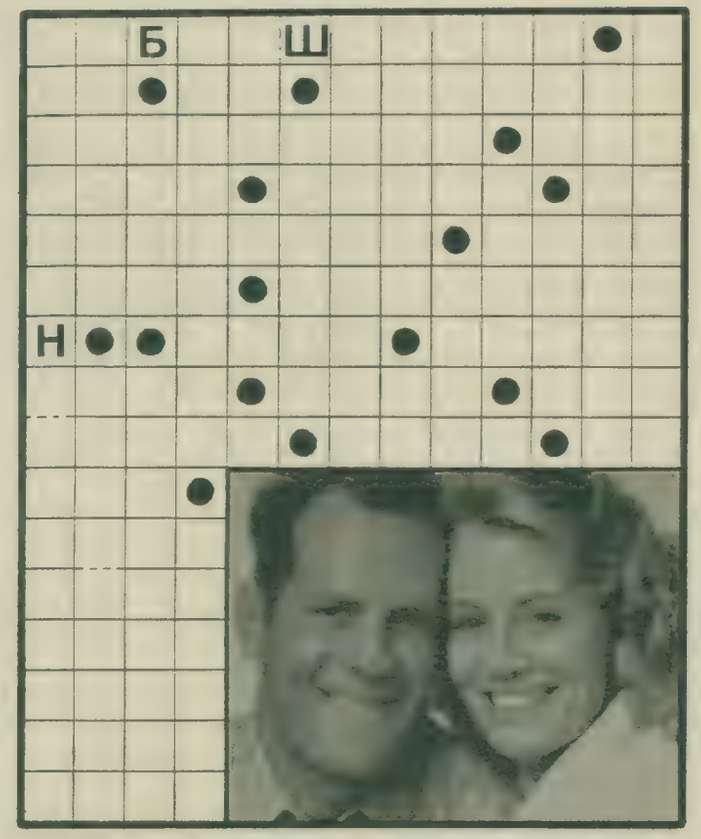

СПАГАЛИЦА

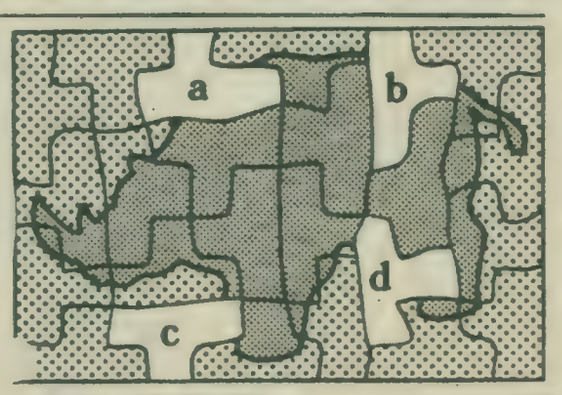

Који од ових осам делова допуњује горњу слику

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ЛАМА НЕЋЕ САМА

Камила с Андских гора

Живи искључиво у стаду и ако неко покуша да је држи саму, она ускоро престаје да једе и – угине

Док данас на америчком континенту ова блиска рођака камиле, без грбе, живи само на његовом јужном делу, све до почетка последњег леденог доба преци камиле насељавали су искључиво Северну Америку! (Од њих потиче и азијска камила, мада научницима није баш чак најасније којим се путевима еволуције то одвијало.) После тога неке врсте „емигрирале" су у Јужну Америку и њихови потомци су данашње ламе. Оне камиле које су остале на северу изумрле су пре десетак хиљада година

Данас, кажу научници, на свету нема ништа слично са овим старим биљоједом. Не само по изгледу (удубљено, као неодређено личе на папке), већ и по прилично сложеном систему прерађивања хране тако да искористе и последњу калорију из недовољно хранљиве материје, а поготову по својој невероватној издржљивости. Сматра се да нема животиње која је одиграла важнију улогу у привреди Старог и Новог света као што су то учиниле камиле и ламе

И коњ, и крава, и овца

Вековима су ламе коришћене буквално од главе до пете

Оне не само да носе товар преко 50 килограма на висинама које ниједна друга животиња, не може да поднесе: све до 5400 метара, већ могу да издрже и по четрдесет километара без одмора. Али, ако ламу претоваре, она ће једноставно лећи на земљу и дићи ће се тек кад са ње скину вишак терета. Не помаже ни вика, ни претње, ни ударци и то домороци Јужне Америке добро знају. Уз то, лама практично никад не болује нити је захватају епидемије као друге животиње које живе у стадима. Не треба је вакцинисати, а ни поткивати!

У току једног дана ламе се задовољавају са пет килограма сена, мало свеже воде и соли. Живе и до 18 година, а теже и до 250 килограма. „Пунолетност" стичу са годину и по дана када се паре. После 11 месеци трудноће женка доноси на свет по правилу једно младунче. Још једна особеност лама: то су животиње које могу да живе искључиво у стаду. Ако неко покуша да држи једну, она одбија да једе и на крају угине.

Од ламе се користи све: од њене вуне сељаци ткају топлу одећу (вуна ламе 40 пута је скупља од овчје), од коже се прави

ЗООСКОП

ШИМПАНЗЕ ТРАВАРИ

Изгледа да шимпанзе добро познају лековите траве и да их користе када су им потребне. Зоолози Пол Њутн (Оксфорд, Енглеска) и Тошисада Нишида (Кјото, Јапан) проучавали су у Танзанији човеколике мајмуне и том приликом запазили како ове животиње користе лишће одређених биљака за које је утврђено да имају лековита својства. За разлику од осталих биљака којима се иначе хране, они ово лишће не жваћу већ га дванаестак секунди гњече језиком и тек потом несажвакано гутају.

Лековито лишће шимпанзе узимају ујутру, док биљке којима се хране једу углавном предвече. Јутарње узимање зеленог лека подсетило је зоологе на начин на који људи користе извесне лекове тако што пусте да им се растопе у устима. Растопљен лек продире кроз слузокожу усне дупље и не доспева у желудац где би га стомачни сокови оштетили и умањили његово деловање.

За лечење шимпанзе користе три врсте биљака сличних сунцокрету из рода композита Aspilia као и коровску биљку Lippia која као лек служи и домороцима Африке. Лишће аспилије садржи материју „тиарубин-А" која убија клице, гљивице и цревне паразите

Амерички и енглески научници који су проучавали шимпанзе у Танзанији такође су запазили да ови човеколики мајмуни користе као лек лишће аспилије

НОЈЕВИ КАО ДОМАЋА ЖИВИНА

На основу једне слике на стени у западноафричкој држави Нигеру научници су утврдили да су још три хиљаде година пре нове ере становници тих крајева држали и узгајали нојеве као домаће животиње, тачније речено као домаћу живину

СЛАДАК ЖИВОТ И КАРИЈЕС

Ракуни који живе у шумама не много удаљеним од америчких градова толико су размажени да више и не иду у

ве мокасине, од сала – свеће. Њено м ста посно млеко је здраво, а месо вр. укусно. Чак се и балега, коју још називају и „перуански шумур", користи као гориво Укратко, лама се и данас сматра идеал ном домаћом животињом.

И – поштар!

Не зна се кад су први пут припитомљене, али то мора да се десило још у најраније време колонизације Јужне Америке. Јер, кад су шпански освајачи стигли до високих Анда у 16. веку, овде су већ постојале домаће врсте. На стотине и хиљаде ових животиња преносило је на својим леђима разне производе по читавој земљи, укључујући и оно што је конквистадоре највише занимало – злато и сребро

Народ Инка није знао ни за новац, ни за точак, ни за азбуку, али је и поред тога имао изванредно живу привреду, између осталог захваљујући и овим издржљивим животињама. За њих су били изградили систем путева које ми још нисмо достигли. Своје поруке слали су системом који се називао quipas, а који се заснивао на везивању сложених низова чворова у дугој длаци која виси испод трбуха животиња!

Безобразнике пљује и гађа шљунком

Права и још увек дивља лама, позната под именом гванако, живи у великим стадима у разним отвореним становима, на северу од Алто Плане, на висини од 4500 метара, до ветровитих прерија Патагоније на крајњем југу. Лама брсти и доста је повучена. Кад јој куцне последњи час, ова се животиња повлачи на посебно место да на миру умре. Необичан опис оваквог последњег потеза у животу ове животиње дао је лично Чарлс Дарвин

Од дивље ламе (гванако) настале су две домаће врсте познате као лама и алпака

Лама може бити свих боја и шара и има дуг врат. То је чупава животиња која кад се нађути на оног ко је узнемирава, уме да га – пљуне. Често као муницију користи и шљунак који вешто нациља према

Пролази висинским стазама којима ниједна друга животиња не може, преко 5000 метара. Носи терет и до 50 килограма, мало једе, мало пије, не треба је поткивати, даје месо, млеко, кожу, вуну, а кад је неко баш изазове – само га пљуне.

безобразнику. Служи као класична товарна животиња, вуна јој се користи за одећу, а месо за исхрану

Алпака изгледа врло неугодно и личи, како каже познати природњак Ајвен Сандерсон, на живи отоман прекривен дебелим вуненим ћебетом из кога вире камиљи врат и глава. Јавља се у свим тоновима боја од светлоцрвене до црне, беле и различитим нијансама мрке

Мала и свилена

Постоји и трећа мала врста ламе – викуња – која живи на хладним висинама централних Анда, на висини од 3600 до 5460 метара. Због другачије грађе и начина живота природњаци је одвајају од гванака

Јужноамериканци је називају викуња јер је била краљевска животиња Инка Она лута у малим породичним групама на Алато Плану и нико је досад није успешно припитомио иако су је одувек ловили због изванредно фине длаке која код мужјака пада и спушта се од основе врата. Читаво крно је свиленкасто и меко, а длака и кожа некад су се одвајале за владаре Инка њихове породице и пратњу. После доласка Европљана ова је животиња скоро истребљена. Данас је у Перуу под заштитом државе

Припремила В. Милићевић

потрагу за храном. Наиме, њих хране излетници остацима ђаконија које су понели за себе. Међу тим остацима највише има слаткиша које ракуни просто тамане. Али, такав „сладак живот" има и своју лошу страну. Зоолози су, наиме, утврдили да многи од ракуна имају зубни каријес и знатно повишен холестерол у крви

КОРЊАЧЕ – СИЈАМСКЕ БЛИЗНАКИЊЕ

Стив Маркес из Њујорка, који из хобија сакупља гмизавце, има међу својим љубимцима и пар сијамских близнакиња. То су две корњаче чији су оклопи дуж бокова срасли и које имају две главе и само шест ногу. Корњаче близнакиње постале су чувене јер су се досад неколико пута појављивале на телевизији. Своје необичне телевизијске звезде Маркес је осигурао од крађе на прилично високу своту и одбија да их прода мада је од једног љубитеља „шала мајке природе" добијао за њих 50.000 долара

ОГРЛИЦА С ЛАМПИЦОМ

Најзад и пси имају користи од модерне технологије. Наиме, један италијански инжењер начинио је псећу огрлицу на коју је причвршћен мали електронски уређај који већ у први сумрак почиње да се наизменично пали и гаси и чија лампица може у тами да се види на удаљености од 200 метара

ПРОДАВНИЦА ПАУКОВА

Пре три године млади Енглез Питер Вотс добио је од своје девојке Хелене као божићни поклон једног паука Данас млади пар има у Лондону одлично развијен посао – тргује зглавкарима. У њиховој радњи купци – а није их баш мало – могу да добију егзотичне паукове из Бразила, Зимбабвеа, Тајланда и других далеких земаља. Гајење паукова није нимало лак посао јер су ове животињице веома осетљиве на температурне и светлосне разлике. ***К. В.***

Илустровала: Драгана Јовчић

ЈА ♥ ПТТ

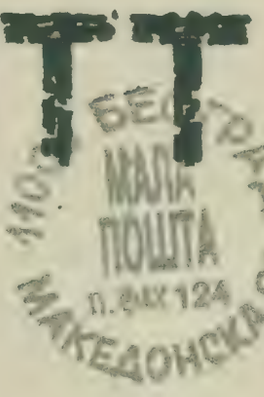

Уређује: Вито Недељковић

Зашто три плотуна

Зашто се приликом сахране погинулог војника изнад његовог гроба испаљују три плотуна?

РЕШАД ГАНИЋ
Бијељина

Овај обичај, који је данас знак свечаног опроштаја са погинулим ратником, имао је некад сасвим друго значење. Настао је у време кад се ратови још нису водили тако беспоштедно као данас и кад су били ограничени само на две зараћене државе. У случају кад у једном рату битка траје дуго, заповедници противничких страна склопили би краткотрајно примирје да би с бојног поља покупили рањенике и сахранили погинуле. Кад би то било обављено, испаљивана су три плотуна – знак да борба може поново да почне и да се води до следећег примирја или победе једне од зараћених страна.

Охридски бисери

Моја другарица тврди да су надалеко познати охридски бисери, у ствари, вештачки, са чиме се ја не слажем. Ко је у праву?

САЊА и АЉА
Вршац

Охридски бисери су вештачки, али направљени од природних материјала – крљушти неких риба које живе у том језеру и рибљег лепка. Крљушти се топе и уз помоћ лепка праве куглице. Охридски бисери су на цени баш због свог природног изгледа и традиционалног начина израде.

Господин Леви Штраус

Шта данас за младе значе фармерке, свима је познато, али бих вас молио да ми кажете када су се и где оне појавиле?

БОБАН
Челарево

Године 1849. Леви Штраус, син њујоршког кројача, искрцао се у Калифорнију с намером да опроба срећу као трагач за златом. Да би направио шатор себи и још неки комад за продају, понео је тру-

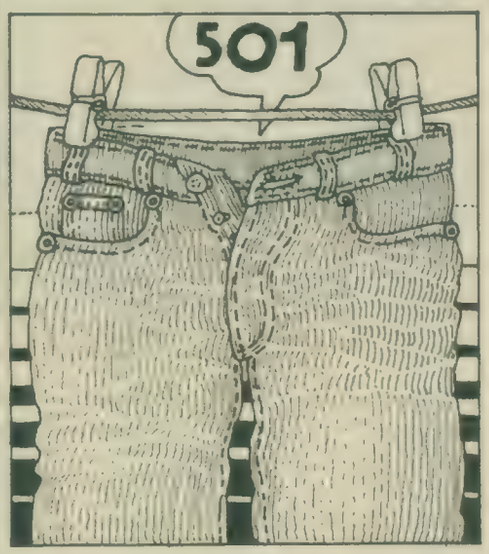

бу грубог шаторског платна. Али, у Калифорнији је увек топло и никоме није био потребан шатор, већ јаке и неподериве панталоне.

Пошто му је кројачки занат био добро познат, сашио је неколико пари које је одмах продао копачима злата. Чим је видео да се њима допадају ове једноставне и чврсте панталоне, јавио је оцу да му одмах пошаље још платна. Бацио се на посао и панталоне је успешно продавао на улици.

После извесног времена отворио је и фирму „Левис панталоне" чији је производ до данас задржао облик. Тако су настале познате и данас омиљене фармерке „левис" или популарне „левиске".

Риба-стрелац

Чуо сам да постоји риба стрелац која пљуцкањем лови инсекте и да једна врста може да се држи у акваријуму. Да ли у Београду могу негде да их купим?

РАНКО БЛАГОЈЕВИЋ
Сурчин

Стрелац риба први пут је привукла пажњу научника 1764. године. Међутим, тек 1926. године два истакнута америчка ихтиолога открила су начин на који ова риба избацује своје водене „пројектиле". На горњем делу уста налази се уздужни жлеб који, када риба уз њега приљуби језик, делује на сличан начин као горњи део пушчане цеви. Стезањем шкржних поклопаца стрелац може да избаци неколико млазева воде један за другим и то у веома кратким размацима. Четири врсте рибе стрелац, које су по изгледу сличне, срећу се у разним деловима индоаустралијског подручја.

Није нам познато да ли ова врста рибе може да се набави и држи код нас у акваријуму. Иначе, најчешћа и најомиљенија врста међу акваристима је toxotes jaculatrix.

Отишао непобеђен

Да ли је истина да је славни шахиста Аљехин до своје смрти остао непобеђен и на колико је турнира и мечева био победник?

БЛАГОЈА ОЦЕВ
Скопље

Александар Александрович Аљехин био је доктор права са Сорбоне, али младом правнику боље је одговарала титула „доктор шаха" јер је читав живот посветио игри коју је уздигао до савршенства, а себе до трона светског првака.

Када је 1927. године победио Капабланку, другу шаховску легенду, Аљехин је постао први прак света. Осам година потом, 1935. изгубио је титулу у мечу са Евеом, али већ 1937. године Аљехин је поново први прак света. Непуну годину касније умро је. Према томе, Аљехин је као светски први прак остао непобеђен.

Статистичари су израчунали да је учествовао на 87 турнира. Прва места освојио је 62 пута. Иако најбољи шахиста на свету, у парискима локалима за опкладу је често играо шах предано као и на званичним турнирима.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Популарни Синиша

Много наших читатељки тражи адресу младог фудбалера „Црвене звезде" Синише Михајловића. Све оне могу да му пишу на:
Фудбалски клуб „Црвена звезда"
11000 Београд

Знак среће и хармоније

Зашто људи воле када им на кућу слети рода и откуд веровање да оне доносе бебе?

ЕЛЕНА ЈАКИМОВСКА
Пробиштип

Кад на кућу слети рода, сматра се да је то знак среће и хармоније за породицу која у њој живи. У Холандији верују да су те куће заштићене од ватре, а у Кини од крађе и лопова.

Да роде доносе бебе старо је митолошко веровање. По њему, рода је Венерина птица која доноси у кућу бебе настале међу облацима од неколико капи кише и боја дуге.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Љиљана Крстић, Раде Павловића 29, 22408 Врдник – 14 година, воли дописивање, музику, спорт и филм. Жели да се дописује са младима широм земље.

Слађана Шкондрић, Бориса Кидрича Б1 Л4/33, 23000 Зрењанин – 16 година, бави се спортом, занима је парапсихологија, желела би да се дописује с вршњацима.

Амела Прелић, Ернеста Телмана 11/3, 71000 Сарајево– 12 година, жели да се дописује са вршњацима широм света на нашем или енглеском језику.

Ненад Поњевић, М. Тита 75 Л/Ц, 70230 Бугојно – сакупља постере, значке, маркице, постере фудбалера и кошаркаша, навија за „Црвену звезду".

Данијела Бурчјар, Поречка 16, 52000 Пула – 14 година, воли музику, спорт и дописивање, сакупља постере и налепнице.

Дубравка Ковјенић, Светозара Марковића 26, 11000 Београд – 11 година, сакупља постере, воли музику, дружење, путовање.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: м, лс, зе, максима, утоварити, вал, чако, алими, та, академик, смер, јани, ејектори, н, луна, радич, ибра, анди, еја, преци, ости, ар, аус, рска, твид, ниро, елан, рити, исис.
СЛАГАЛИЦА: 2д, 4ц, 8б, 5а.

ДОБИТНИЦИ ПУТОВАЊА ЗА ДВЕ ОСОБЕ КОЈИ СУ У ОСМОМ КОЛУ ПРОНАШЛИ СРЕЋКУ „АМЕРИКА" СА НЕКОМ ОД ДОБИТНИХ ШИФАРА:

1. РАДМИЛА ЗУБАЦ, Петра Мећаве 12, САРАЈЕВО, 8ПТ 16 – ГРЧКА, Тасос, 16 дана аутобусом
2. ДАНИЈЕЛА ГЛУШИЋ, III БУЛЕВАР 56, НОВИ БЕОГРАД, 8ПЛ 16 – ГРЧКА, Лептокарија, 16 дана аутобусом
3. ДРАГАНА ЧАНЧАР, Учитељска 26а, БЕОГРАД, 8ПЛ 16 – ГРЧКА, Лептокарија, 16 дана аутобусом
4. САВО БАЛАБАН, Омладинских бригада 124, НОВИ БЕОГРАД, 8ПК16 – ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом
5. МАРИЈА МАРИЈАНАЦ, Радована Симића Цице 24, БЕОГРАД, 8ПК16 – ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом
6. МАРИЈА СЛАВКОВ, Иван Каравиванов 16/1, ДИМИТОВГРАД, 8ЈА4 – ГРЧКА, Атина, 12 дана аутобусом
7. БЛАГОЈЕ БАКАЛОВИЋ, Прњавор 23, РИПАЊ, 8 ЈКЛ 4 – ГРЧКА, Крф, 12 дана аутобусом
8. МАРА ОДОБАШИЋ, Браће Јерковић 60, БЕОГРАД, 8ЈТХ3 – ТУНИС, Хамамет, 10 дана авионом
9. ВЕСНА ЈОВАНОВИЋ, Гласиначка 11, БЕОГРАД, 8ЈКА3 – КИПАР, Ајанапа, 12 дана авионом
10. МИРЈАНА ЦВЕТКОВИЋ, Милосава Влајића 2, РАЉА, 8ЈПА3 – ПОРТУГАЛИЈА, Албуферна, 7 дана авионом
11. АНА БОРИСАВЉЕВИЋ, Санска 17, БЕОГРАД, 8ЈБ5 – БУДВА, приватан смештај, I категорија, 12 дана, сопствени превоз
12. ИВАН КОСТИЋ, Булевар председника Тита 146, ЛЕСКОВАЦ, 8КВП – ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
13. НЕДА МИЛАНКОВИЋ, Насеље Исток зг. Д1, ШИД, 8КВП – ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
14. МИЛОШ ГАТИЋ, Д. Радосављевића 18, БОР, 8КВП – ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
15. МИЛИЦА ЈЕФТИЋ, Крушевачка 6/I, ЋУПРИЈА, 8КВБ – ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
16. НИКОЛА ВУКОВИЋ, С. Милетића 89/П, ПАНЧЕВО, 8КВБ – ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
17. АЛЕКСАНДАР МАКСИМОВ, Жил Верна 16, СРЕМЧИЦА, 8КВБ – ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
18. МИЛОШ БАЈИЋ, Шпанских бораца 2/11, НОВИ БЕОГРАД, 8ДДДД – САД, Флорида, WALT DISNEY WORLD, седам дана авионом
19. МИЛИЦА МАНДИЋ, Баштанска бб, БАНАТСКО НОВО СЕЛО, 8ЗЧ7 – ЗЛАТИБОР, седмодневни третман ЧИГОТА, сопствени превоз
20. ДАНИЛО ТОМОВИЋ, В. Поповића 28, НОВИ БЕОГРАД, 8ЗЧ7 – ЗЛАТИБОР, седмоденви третман ЧИГОТА, сопствени превоз
21. ДРАГОМИР ШПАНОВИЋ, Боже Шарчевића 30, СУБОТИЦА, 8ЗЧ7 – ЗЛАТИБОР, седмодневни третман ЧИГОТА, сопствени превоз

● **Због великог броја имена, добитнике скејтборда не објављујемо**

ДОБИТНИЦИ НАГРАДА „ИГРЕ ИЗНЕНАЂЕЊА" ОСМОГ КОЛА (КУПОН БРОЈ 8)

У присуству комисије НИП „Политика" награде је извукао ЉУБОМИР ПАТРНОГИЋ, фото-репортер у листу „Политикин Забавник".
Награде су добили:
1. МИЛОШ ПАЈИЋ, ЈНА 14, ЛУЧАНИ: ГРЧКА, Тасос, 16 дана аутобусом
2. ОЛИВЕР ПЕША, Тијардовићева 28/4, СПЛИТ: ТУРСКА, Ајвалик, 13 дана аутобусом
3. АЛЕКСАНДАР ВЕЛИЧКОВИЋ, Тетовска 4, САРАЈЕВО: ШПАНИЈА, Мајорка, 7 дана авионом
4. МИЛАН ЂОРЂЕВИЋ, Булевар Лењина 78/62, НИШ: ИТАЛИЈА, Римини, 13 дана аутобусом
5. МАРКО ЈАНИЦКИ, Булевар АВНОЈ-а 94/15, НОВИ БЕОГРАД: ПЕТРОВАЦ, приватан смештај, I категорија, 12 дана, сопствени превоз
6. ЈЕЛЕНА ХРИСТОВ, Љубићки кеј 16/15, ЧАЧАК: ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
7. МИЛИЦА РАДИНОВИЋ, 18. јула бб, ТИТОГРАД: ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
8. ВИОЛЕТА РАДИЧЕВИЋ, А. Беблера 15, ПАНЧЕВО: ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
9. ЖЕЉКО ТАТОР, Лука Иванишевић 4, ЦЕТИЊЕ: ГРЧКА, Вули Агмени, 11 дана авионом
10. ЉУБИША МЛАДЕНОВСКИ, Рузвелтова 6/28, СКОПЉЕ: ЗЛАТИБОР, седмодневни третман ЧИГОТА, сопствени превоз
11. ЉУБОМИРКА МАРТОН, 12. септембар бб, 2/10, НЕГОТИН ЗЛАТИБОР, седмодневни третман ЧИГОТА, сопствени превоз

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2064

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „Политика"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Миниħ, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 129,00 динара, тромесечна 387,00 динара, полугодишња 774,00 динара, годишња 1.548,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 258,00 динара, тромесечна 774,00 динара, полугодишња 1.548,00 динара, годишња 3.096,00 динара. Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	139.–
СР НЕМАЧКА	DEM	237.–
ШВЕДСКА	SEK	852.–
ФРАНЦУСКА	FRF	807.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	202.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054, уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

НАПРАВИТЕ ШАТОР

На цртежима 1 и 2 дата су два троугласта шатора која се праве од платна правоугаоног облика (црт. 3) чија је једна страна најмање 1,2 m а може да буде и дужа.

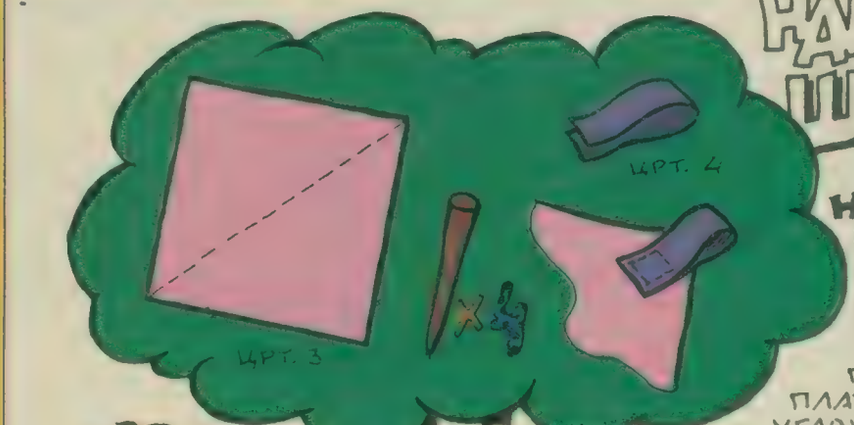

На сва четири кошка платна зашију се петље од јаких трака (црт. 4).

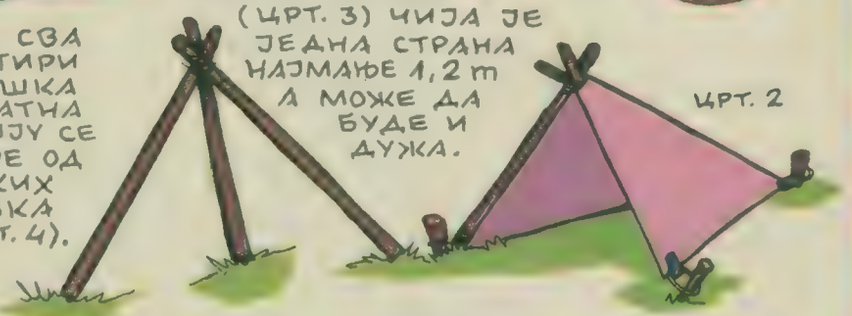

Кроз петље се провуче канап који се везује за дрвене кочиће пободене у земљу. Овај шатор може да се разапне поред дрвета (црт. 1) или на три мотке (црт. 2).

Од комада платна чије су димензије најмање 2 x 1 m (црт. 5) направите шатор као на црт. 6.

Од било каквог платна правоугаоног облика можете да направите заклон као на црт. 7 и 8.

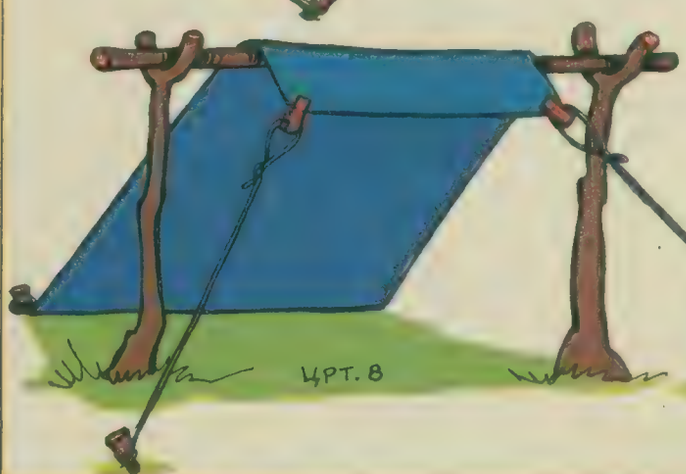

Платно од кога правите шаторе мора бити густо ткано и јако.

РЕКЛИ СУ...

Нема љубави без поштовања. Ако вољено биће поштујеш мање од себе, онда је то само наклоност: ако га поштујеш као и себе, то је пријатељство: а ако га поштујеш више од себе, онда је то љубав.

Рене Декарт
француски филозоф и математичар
(1596–1650)

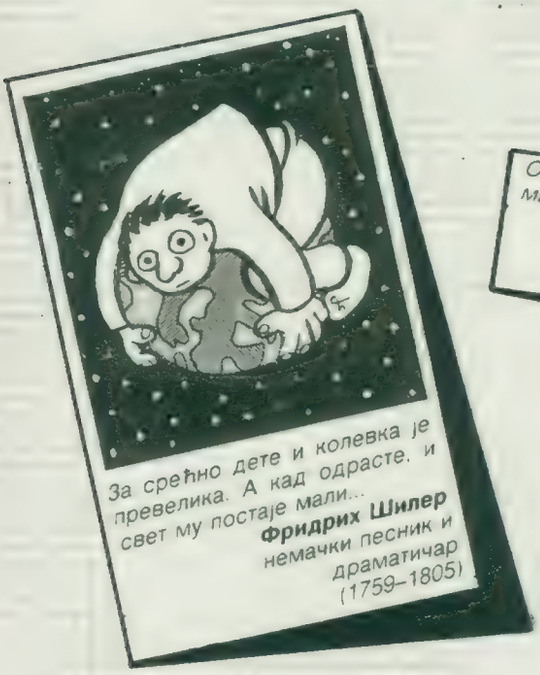

За срећно дете и колевка је превелика. А кад одрасте, и свет му постаје мали...

Фридрих Шилер
немачки песник и драматичар
(1759–1805)

Они који највише јадикују најмање трпе.

Тацит
римски историчар
(55–117)

Беспосличар је као и сат коме недостају казаљке: подједнако је некористан кад ради и кад стоји.

Вилијам Каупер
енглески песник
(1731–1800)

Коцка се најбоље баци кад се одбаци

Енглеска пословица

Ко слаже мора да измисли још двадесет других лажи да би одржао прву.

Александар Поуп
енглески песник и критичар
(1688–1744)

Буди увек незадовољан оним што си ако желиш да постанеш оно што ниси јер тамо где си постао задовољан, ту ћеш и остати.

Френсис Куорлес
енглески песник
(1594–1644)

Ласкање је лажан новац коме вредност расте према нашој таштини.

Лафонтен
француски баснописац и песник
(1621–1695)

Читај много, али не много књига

Плиније (млађи)
римски писац
(62-113)

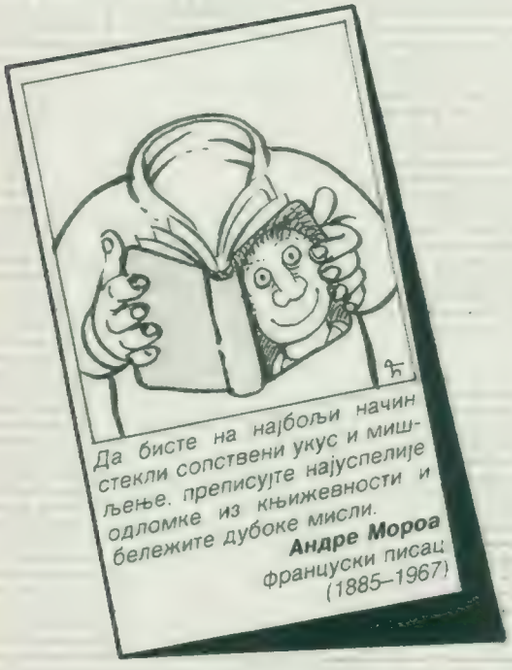

Да бисте на најбољи начин стекли сопствени укус и мишљење, преписујте најуспелије одломке из књижевности и бележите дубоке мисли.

Андре Мороа
француски писац
(1885–1967)

Цивилизација је безгранично умножавање непотребних ствари.

Марк Твен
амерички писац
(1839–1910)

Критика је порез који сваки човек мора да плати јавности да би стекао право на признање.

Џонатан Свифт
енглески писац
(1667–1745)

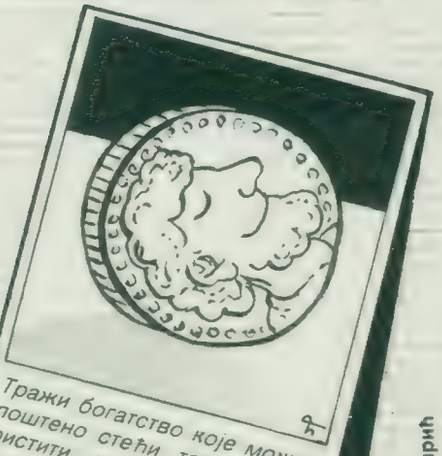

Тражи богатство које можеш поштено стећи, трезвено користити, весело поделити и смирено оставити.

Френсис Бекон
енглески државник, есејиста и филозоф
(1561–1626)

Илустровао: Растко Ћирић

WALT DISNEY
МИКИ
ЛАКУ НОЋ, УЈКА МИКИ! ОДОХ НА СПАВАЊЕ!
САД ЋУ И ЈА, МИКО!
ХОЋЕШ ЛИ ДА ТИ ИСПРИЧАМ ПРИЧУ?
НЕ, ХВАЛА...
...ИСУВИШЕ САМ ПОСПАН!
МОЛИМ ТЕ, САМО ИЗВЕДИ ПЛУТОНА НАПОЉЕ!
3
ПЛУТОНЕ! ПРОБУДИ СЕ!
СПАВА К'О КЛАДА, УЈКА МИКИ!
3
ОТВОРИ ВРАТА, МИКО!
ОВАЈ ШТОС УВЕК УПАЛИ!
3 3 3
ХЕЈ, ПРОБУДИ СЕ! ВИДИ ЛОПТУ!
5-11
УХВАТИ ЈЕ, ПЛУТОНЕ!
ПЛУТОНЕ!
3
МИСЛИМ ДА ЋЕШ МОРАТИ ДА ПРОНАЂЕШ НОВИ ШТОС...

MADONNA

HOLIDAY

ПРАЗНИК

Празник Прослава
Празник Прослава

Када бисмо узели одмор
Одвојили извесно време за прославу
Само један дан ван свакодневице
То би било
То би било тако лепо

Реците свима
Да ћемо прослављати
Широм света
Сваком народу
је време за добра времена
Заборавите на лоше дане
Једном треба да се окупимо
Да бисмо се ослободили притисака
Треба нам празник

Ти можеш преокренути свет
И вратити све оне срећне дане
Одбаци невоље
Време је за прославу
Нека љубав сија
И пронаћићемо начина
да се окупимо
И побољшамо неке ствари
Треба нам празник

MADONNA

Material Girl

Some boys kiss me, some boys hug me
I think they're o.k.
If they don't give me proper credit
I just walk away

They can beg and they can plead
But they can't see the light, thats right
'Cause the boy with the cold hard cash
Is always Mister Right

'Cause we're living in a material world
And I am a material girl
You know that we are living in a material world
And I am a material girl

Some boys romance, some boys slow dance
That's all right with me
If they can't raise my interest than I
Have to let them be

Some boys try and some boys lie but
I don't let them play
Only boys that save their pennies
Make my rainy day

Boys may come and boys may go
And that's all right you see
Expirience has made me rich
And now they're after me

Cause everybody's...

МАТЕРИЈАЛИСТА

Неки дечаци ме љубе, неки дечаци ме грле
Мислим да су они о. к.
Ако ми не дају повољан зајам
Ја једноставно одем

Могу да моле и могу да преклињу
Али не могу да укапирају, тако је
Јер дечко који има много лове
је увек у праву

Јер ми живимо у материјалном свету
И ја сам материјалиста
Ти знаш да живиш у материјалном свету
И да сам ја материјалиста

Неки су дечаци романтични, неки споро играју
Што се мене тиче то је у реду
Ако не могу да ми увећају камату онда ја
Морам да их оставим

Неки дечаци се труде, а неки дечаци лажу али
Им ја не дозвољавам да се са мном поигравају
Једино дечаци који чувају своју кинту
Биће ми потребни

Дечаци долазе и одлазе
И видиш то је у реду
Искуство ме је обогатило
И сада су они иза мене

Јер свако је...

LIKE A PRAYER

Life is a mystery, everyone must stand alone
I her you call my name
And it feels like home

When you call my name it's like a little prayer
I'm down on my knees, I wanna take you there
In the midnight hour I can feel your power
Just like a prayer you know I'll take you there

I hear your voice, it's like an angel singing
I have no choice, I hear your voice
Feels like flying

I close my eyes, Oh God I think I'm falling
Out of the sky, I close my eyes
Heaven help me

Like a child you whisper softly to me
You're in control just like a child
Now I'm dancing

It's like a dream, no end and no beginning
You're here with me, it's like a dream
Let the choir sing

Just like a prayer, your voice can take me there
Just like a muse to me
Your are a mystery

Just like a dream, you are not what you seem
Just like a prayer
No choice

Your coice can take me there
Just like a prayer
I'll take you there
It's like a dream to me

КАО МОЛИТВА

Живот је тајна, свако мора бити сам
Чујем како ме зовеш
И осећам се као код куће

Када ми изговориш име, то је попут мале молитве
Обараш ме с ногу, желим да те поведем тамо
У поноћ могу да ти осетим снагу
Знаш да ћу те повести тамо попут молитве

Чујем ти глас, то је попут песме анђела
Немам избора, чујем твој глас
Као да летим
Затварам очи, О, Боже, мислим да падам
Са неба, затварам очи
Небеса помозите ми

Као дете ми нежно шапућеш
Смирен си попут детета
Сада играм
То је као сан без краја и почетка
Ту су поред мене, то је као сан
Нека хор запева

Твој глас ме може повести тамо попут молитве
Као и моја инспирација
Ти си мистерија

Баш попут сна, ти си нешто друго
Баш као и молитва
Немам избора
Твој глас ме тамо може одвести
Попут молитве
Одвешћу те тамо
За мене је то као сан

ANGEL

Why am I standing on a cloud
Every time you're around
And my sadness disappears
Every time you are near

You must be an angel
I can see it in your eyes
Full of wonder and surprise
And just now I realize

Oooh you're an angel
In disguise
I can see it in your eyes

Walking down a crowded avenue
Other faces seem like nothing next to you
And I can't hear the Traffic rushing by
Just the pounding of my heart
And that's why

You're an angel
You must be an angel

I believe that dreams come true
'Cause you came when I wished for you
This just can't be coincidence
The only way that this makes sense is that
Oooh you're an angel

АНЂЕО

Зашто сам у облацима
Увек када си ту
И моја туга нестаје
Увек када си близу мене

Ти мора да си анђео
Видим ти то у очима
Препун чуда и изненађења
И то баш сада схватам

О, ти си анђео
Прерушени
Видим ти то у очима

Док се шетам низ препуну авенију
Остала лица изгледају ништавна у поређењу са твојим
И не могу да чујем саобраћај како јури поред мене
Само откуцаје свога срца
Јер

Ти си анђео
Ти мора да си анђео

Верујем да се снови остварују
Јер си био ту онда када сам пожелела
То не може бити само случајност
Једино што даје смисао свему томе је
О, да си ти анђео

EXPRESS YOURSELF

Don't go for second best baby
Put your love to the test you know,
you know you've got to
Make him express how he feels and maybe
Then you'll know your love is real
You don't need diamond rings or eighteen karat gold
Fancy cars that go very fast you know they never last, no, no
What you need is a big strong hand to
Lift you to your higher ground
Make you feel like a queen on a throne
Make him love you till you can't come down
You'll never come down
Don'go for second best baby
Put your love to the test you know,
you know you've got to
Make him express how he feels and maybe
Then you'll know your love is real
Long stem roses are the way to your heart but
He needs to start with your head
Satin sheets are very romantic what happens
when you're not in bed
You deserve the best in life
So if the time isn't right then move on
Second best is never enough
You'll do much better baby on your own
Baby on your own

Express yourself
You've got to make him
Express himself
So if you want it right now
Make him show you how
Express what he's got
Oh baby ready or not

And when you're gone he might regret it
Think about the love he once had
Try to carry on
But he just won't get it
He'll be back on his knees
To express himself
You've got to make him
Express himself

ИЗЈАСНИ СЕ

Не тражи бољег, бејби,
Искушај своју љубав, знаш,
знаш да мораш
Натерај га да се изјасни, и можда
ћеш онда знати да ли је твоја љубав права.
Не треба ти дијамантско прстење, нити 18-каратно злато,
Модерна брза кола, знаш да она
никада не трају дуго, не, не
Оно што ти треба је велика снажна рука
Која ће те подићи на виши ниво,
Учинити да се осећаш као краљица на престолу
Натерај га да те воли, све док те не заволи,
Али теби никада неће бити доста.

Не тражи бољег, бејби,
Искушај своју љубав, знаш
знаш да мораш.
Натерај га да се изјасни
И можда ћеш онда знати
да ли је твоја љубав права.
Свеже руже јесу пут до твога срца, али
освајање мора започети од главе.
Сатенска постељина је врло романтична, али
Шта се дешава када нисте у кревету?
Ти заслужујеш најбоље у животу
Па ако није време, крени.
Ни са најбољим не би била задовољна
Можеш много боље, бејби сама бејби сама.

Заблистај!
Натерај и њега да заблиста
Па, ако то желиш баш сада
Натерај га да ти покаже како
Да покаже шта има,
О, бејби, био он спреман или не.
И када одеш, он ће можда зажалити
Мислећи на љубав коју је некада имао

Покушај да наставиш даље
Али, баш те он неће имати,
Вратиће се на коленима
Да се изјасни..
Мораш га натерати да
се изјасни!

DRESS YOU UP

You've got style
That's what all the girls say
Satin sheets
And luxuries so fine
All your suits are custom made in London
I've got something that you really like

Gonna dress you up in my love
All over, all over
Gonna dress you up in my love
All over your body

Feel the silky touch of my caresses
They will keep you looking so brand new
Let me cover you with velvet kisses
I'll create a look that's made for you

Gonna dress you up in my love
In my love
All over your body
All over your body
In my love
All over, all over
From your head down to your toes

ОБЛАЧИМ ТЕ

Ти имаш стила,
Тако кажу све девојке
Сатенска постељина
И све луксузне ствари
Сва твоја одела купљена су у Лондону
Али ја имам нешто што се теби баш свиђа.

Обући ћу те својом љубављу
Целог, целог
Обући ћу у своју љубав
Цело твоје тело.

Свилени додир мојих миловања
Чуваће твој нови изглед
Прекрићу те плишаним пољупцима
Створићу ти изглед који ти највише пристаје.

Обући ћу својом љубављу,
Својом љубављу
Цело твоје тело
Цело твоје тело
Својом љубављу
Целог, целог
Од главе до пете.

LIKE A VIRGIN

I made it through the wilderness
Somehow I made it through
Didn't know how lost I was
Until I found you

I was beat
Incomplete
I'd been had, I was sad and blue
But you made me feel
Yeah, you made me feel
Shiny and new
Like a virgin
Touched for the very first time
Like a virgin
When your heart beats next to mine
Gonna give you all my love, boy
My fear is fading fast
Been saving it all for you
'Cause only love can last

You're so fine and you're mine
Make me strong
Yeah, you make me bold
Oh your love thawed out
Yeah, your love thawed out
What was scared and cold
Like a virgin, hey
Touched for the very first time
Like a virgin
With your heartbeat next to mine

You're so fine and you're mine
I'll be yours 'till the end of time
'Cause you made me feel
Yeah, you made me feel
I've nothing to hide
Like a virgin,
Touched for the very first time
Like a virgin
Feels so good inside
When you hold me
And your heart beats
And you love me

Can't you hear my heart beat
For the very first time?

КАО ДЕВИЦА

Пробија ли се кроз дивљ...
И некако сам успела
Нисам ни знала колико сам
рањена,
Док те нисам пронашла.

Била сам уморна
напаћена,
Била сам одувек тужна и
несрећна
Али због тебе се осећам,
јер, због тебе се осећам
Сјајно, и као нова.

Као девица,
први пут дотакнута,
као девица,
Када твоје срце куца поред
мог.
Даћу ти сву своју љубав, дечко,
мој страх брзо нестаје.
Све сам сачувала за тебе.
Јер само љубав може да траје.

Ти си тако добар, и ти си мој.
Учини ме јаком,
Јер, чиниш ме смелом,
О, твоја љубав је отопила
Јер, твоја љубав је отопила
Све страхове и хладноћу.
Као девица,
први пут дотакнута,
као девица,
Кад твоје срце куца поред мог.

Ти си тако диван, и ти си мој.
Бићу твоја све до краја
Јер због тебе се осећам,
Због тебе се осећам
Да немам шта да сакријем.

Као девица, хеј
Дотакнута први пут
Као девица,
Тако се добро осећам
Када ме грлиш
И чујем откуцаје твога срца
И када ме волиш.

Да чујеш како ми срце куца
По први пут.

CHERISH

Cherish the joy
You keep bringing it into my life
Cherish your strength
You got the power to make me feel good
Perish the thought
Of ever learning I never would
I was never satisfied with casual encounters
I can't hide the need for two hearts that bleed wit burning love
That's the way it's got to be
Romeo and Juliet, they never felt this way I bet
So don't underestimate my point of view
Who? You! Can't get away, I won't let you
Who? You! I could never forget to
Cherish is the word I use to remind me of
... your love
Romeo and Juliet never felt this way I bet
So don't underestimate my point of view
Give me strength
Give me joy my boy
I will always
Cherish you
So tired of broken hearts, of losing at this game
Before I start this dance
I take a chance in telling you
I want more than just romance
You are my destiny, I can't let go baby
Can't you see
Cupid please take your aim at me
Cherish the thought
Of always having you here by my side

LUCKY STAR

You must be my Lucky Star
'Cause you shine on me wherever you are
I just think of you and I start to glow
And I need your light
And baby you know

Starlight, starbright first star I see tonight
Starlight, starbright make everything all right
Starlight, starbright first star I see tonight
Starlight, starbright make everything all right

You must be mu Lucky Star
'Cause you make the darkness seem so far
When I'm lost you'll be my guide
I just turn around and you're by my side

Starlight, starbright first star I see tonight
Starlight, starbright make everything all right
Starlight, starbright first star I see tonight
Starlight, starbright make everything all right

Come on shine your heavenly body tonight
'Cause I know you're gonna make
Everything all right
You may be my lucky star
But –'m the luckiest by far

СРЕЋНА ЗВЕЗДА

Мора да си ти моја срећна звезда
Јер ме обасјаваш светлошћу, ма где се налазим
Довољно је да помислим на тебе и почињем да сијам
Потребно ми је твоје светло
И бејби ти то знаш.
Светлост звезде, сјај звезде,
прве звезде коју видим вечерас
Светлост звезде, сјај звезде,
због ње је све у реду
Светлост звезде, сјај звезде,
прве звезде коју видим вечерас,
Светлост звезде, сјај звезде,
због ње је све у реду

Мора да си ти моја срећна звезда
Јер ти растерујеш таму
Кад се изгубим ти ћеш бити мој водич
Само се окренем и ти си крај мене.

Светлост звезде, сјај звезде,
прве звезде коју видим вечерас
Светлост звезде, сјај звезде,
због ње је све у реду
Светлост звезде, сјај звезде,
прве звезде коју видим вечерас,
Светлост звезде, сјај звезде,
због ње је све у реду

Хајде нека твоје небеско тело засија вечерас
Јер знам да ћеш учинити
Да све буде у реду
Можда си ти моја срећна звезда
Али ја сам сада најсрећнија.

MADONNA

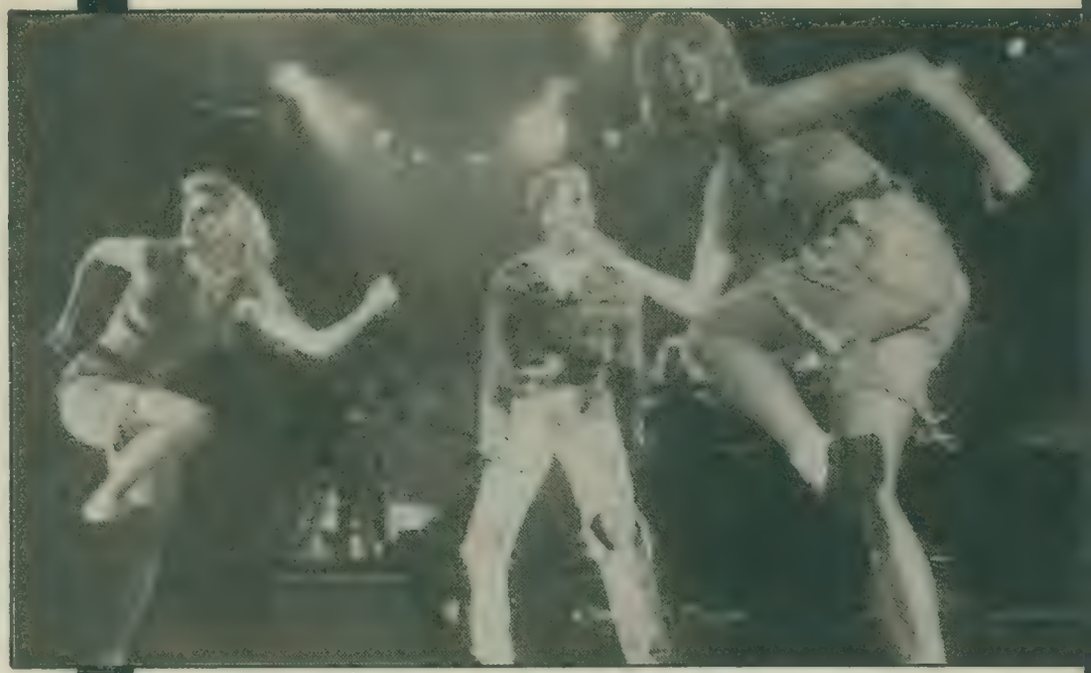

BROS

ВОЛИМ

Толико сам уморна од сламања срца, од пораза у овој игри
Пре него што започнем овај плес
Искушавам срећу тиме што ти кажем
Да желим нешто више од авантуре
Ти си ми суђен, не могу те пустити да одеш драги
Зар не видиш

Купидоне молим те обрати пажњу на мене
Драго ми је да помислим
Да те увек имам поред себе
Волим радост
Коју стално уносиш у мој живот
Волим твоју снагу
Ти имаш моћ да ме учиниш срећном
Одбацујем помисао
Да никада нећу научити неке ствари
Никада нисам била задовољна повременим сусретима
Не могу да сакријем потребу за сршима која изгарају од љубави
Тако мора бити
Кладим се да се Ромео и Јулија никада нису овако осећали
Зато не потцењуј моје схватање

Ко? Ти! Не можеш отићи, нећу ти допустити
Ко? Ти! Не могу заборавити да је
Волети реч коју употребљавам да ме подсети на
... твоју љубав

Кладим се да се Ромео и Јулија никада нису овако осећали
Зато не потцењуј моје схватање
Дај ми снаге
У срећи ме дечаче мој
Ја ћу те увек
Волети

INTO THE GROOVE

Get into the groove
Boy, you've got to prove
Your love to me
Get up on your feet
Step to the beat
Boy, what will it be
Music can be such a revelation
Dancin' around you feel the sweet sensation
We might be lovers
If the rhythm's right
I hope this feeling never ends tonight
Only when I'm dancing
I can feel this free
At night I lock the doors
And no one else can see
I'm tired of dancing here All by myself
Tonight I want to dance with Someone else
Live out your fantasy here with me
Just let the music set you free
Touch my body and move in tight
Now I know you're mine
I'd like to know you in special way
This doesn't happen to me every day
Don't try to hide it love has no disguise
see the fire burnin' in your eyes.

У РИТМУ

Ухвати ритам
Дечко, мораш да потврдиш
Да ме волиш
Скочи на ноге
Ухвати корак
Дечко, шта ће бити
Од ове музике одлепљујеш
Играјући осећаш
Слатко узбуђење
Можемо постати љубавници
Ако ритам буде прави
Верујем да овај осећај
вечерас неће престати
Једино док играм
Осећам ову слободу
Ноћу затворим врата
И нико ме не може видети
Уморило ме већ да овде играм сама
Вечерас желим да играм са неким
Оствари своја маштања са мном
Само дозволи да те музика ослободи
Додирни ми тело и стисни се уз мене

Сада знам да си мој
Волела бих да те упознам на другачији начин
Овако нешто ми се не дешава сваког дана
Не покушавај да скријеш,
љубав се не може прерушити
Видим ватру у твојим очима

WHEN WILL I BE FAMOUS

Yes you're suitably at one
With your body and the sun
Yes you are
Well you've read Karl Marx
And you've taught yourself to dance

You're best by far
But you keep asking the question
one you're not supposed to mention
When will I will I be famous
(I can't answer I can't answer that)
When will I see my picture in the paper
When will I be famous
you keep asking baby
You're a slave to fashion
And your life is full of passion
It's the way your are
Yes, you've suffered for your art
Wit the jogging in the park
You know you should go far
But you keep asking the Question
One you're not supposed to mention
When will I will I be famous
(I can't answer I can't answer to that)
Oh I can't tell you when
You'll see you'll see your name up in lights
When will I will I be famous
You keep asking me baby
You won't suffer in silence
You're a talent you know that I've noticed
You'd like to be a legend
A big star overnight
I can't answer your question
It's driving me insane
Your impossible impatience
Tearing at my brain

КАДА ЋУ ПОСТАТИ СЛАВНА

У складу си са својим телом.
Ја ти си као сунце
Читала си Карла Маркса
И сама научила да играш
Најбоља си од свих
Алци стално питаш
Оно што не би смела.
Када ћу, када ћу постати славна?
(Не могу, не могу на то да одговорим)
Када ћу видети своју слику у новинама?
Када ћу, када ћу постати славна?
Стално запиткујеш, девојко
Ти си роб моде
А твој живот је пун страсти
То је твој стил
Да, одрицала си се због уметности
Џогирајући у парку
Знаш да мораш ићи до краја
Али стално питаш
Оно што не би смела
Када ћу, када ћу постати славна?
(Не могу, не могу на то да одговорим)
Ох, не могу ти рећи када ћеш видети своје име на светлећој реклами
Када ћу, када ћу постати славна?
Стално запиткујеш, девојко
НЕ желиш ћутке да патиш
Талентована си и знаш
Да сам и ја то приметио
Волела би да будеш легенда
Да преко ноћи постанеш велика звезда
НЕ могу да одговорим на твоје питање
То ме излуђује
Твоја невероватна нестрпљивост
ми растура мозак.
Текст и музика: Брос
Изводе: Брос

SISTER

Alone is now
Then was together
I have only memories
That make me feel better
Time alone is my only drag
I'll never forget
My sister
She was torn between two world
Of a city and suburb
Were her shouts of anger and frustration ever heard
But she
Didn't get out in time no
She didn't no she didn't
Get the future blind
Sister, oh sister
You're on our mind
a city girl
A future to find
Frozen footsteps so cold
Back in time
A big mistake a wrong move
The lord moves in mysterious ways
She was...

СЕСТРА

Сада сам сам,
некада смо били заједно
само су ми остала сећања
време ми је једина препрека
никада нећу заборавити
своју сестру.
Била је разапета између два света
између центра и предграђа.
Да ли је неко икада чуо
њене крике беса и незадовољства?
Не, она се није, не она се није
она се није извукла на време.
Да ли је будућност била слепа?
Сестро, о, сестро,
гњави нам у мислима
Градска девојка
Будућност коју треба открити
залеђене стопе, тако хладне
Некада давно
велика грешка, погрешан потез
божју вољу нико не зна
Била је...

TOO MUCH

My head is sore I'm a tortured man
am I encased in this devil's plan
I'm in pain I've been rearranged
my conception of love is new
Why am I running running away
From everything that I wanted to do
Too much love and I don't wanna lose it
Don't wanna be lonely like before
all that I wanna do
Is be madly in love with you, you, you
Escape escape from this ticker tape
God I'm underground
A circle's been drown it's lonely dawn
Should I pencil in this emptiness
The lesson I've learnt is
Don't run from it so go with it
Too much...

ПРЕВИШЕ

Глава ми је болна, ја сам измучен човек
јесам ли спутан овим ђаволским планом?
Патим, промењен сам се
другачије схватам љубав
зашто бежим, бежим
од света што сам желео
да радим
Превише љубави и не желим је изгубити
нећу да будем сам као раније
све што желим
је да будем лудо заљубљен у тебе
Спас, спас од овог затвореног круга
Боже, пропао сам
Круг је нацртан, то је свитање у самоћи
Да ли да се извучем из ове празнине
Научио сам лекцију
Не бежи од тога већ иди са тим
Превише...

LIKE IT WAS YESTERDAY

I remember when
I was King and you were Queen
Was it oh so long ago?
Was I really seventeen?
How can I forget
The only love I ever knew?
When every girl I meet
Is just a counterfeit of you...
I remember like it was yesterday
And I'd do anything
To get you back again...
I never understood
'cos I was oh such fool
That even to this day
You know I'm still in love with you
How was I to know
I had the whole world in my hands?
I hope it isn't true
You never get a second chance...
I remember, like it was yesterday
And I'll do anything, to get you back again
I remember like it was yesterday
I was just wondering
Could you feel the same?

КАО ДА ЈЕ БИЛО ЈУЧЕ

Сећам се
кад сам ја био краљ, а ти краљица.
О, да ли је то било тако давно?
Да ли сам заиста имао седамнаест година?

Како могу да заборавим
једину љубав за коју сам икада знао,
када је свака девојка коју сам упознао
само твоја бледа сенка...

Сећам се, као да је било јуче,
и све ћу учинити
да те поново вратим...

Никада нећу схватити,
јер сам био толико луд,
да чак и данас
знаш да сам још увек заљубљен у тебе.

А како сам и могао знати
када је цео свет био у мојим рукама?
Надам се да није истина
да ми нећеш пружити још једну шансу...

Сећам се, као да је било јуче,
и све ћу учинити да те поново вратим.
Сећам се, као да је било јуче,
и само сам се питао

да ли ти то исто осећаш

WHEN YOU COME BACK TO ME

So many poeple
Smile on their faces
Armful of presents
Going To places

There's a chill in the air
As I walk chill in the night
Now I wish I could
Walk through the windows of time

Would I see hapiness there?
See your face everywhere
But the lights all go down over London town

There's a glow in my heart
Even though we're apart
Cos I know yes I know
It's just a matter of time

I'm missing your love
Until you come back to me
I'm counting the hours until you return
There's a flame in my heart
And when you come back to me
Oh, how the fire will burn..

I sit by the fire
And try and remember
It won't belong
til we're back together

But we're oceans aparat
And nothing that I can do
Will spead the passing of time
or bring me closer to you

And I keep thinking of you
And it keeps pulling me through
Like the songs that you sing
When you're lonely.

КАД МИ СЕ ВРАТИШ

Толико много људи
се креће некуд
са осмехом на лицу,
и рукама пуним поклона.
Осећам мраз
док шетам кроз ноћ;
толико бих желео да могу
ући кроз прозоре времена.
Да ли ћу тамо наћи срећу?
Видим свуда твој лик,
али, сва се светла гасе над Лондоном.

У мом срцу је жар,
иако смо раздвојени,
јер ја знам, да, ја знам
да је само време у питању.
Недостаје ми твоја љубав,
и све док не будеш опет ту,
ја бројим сате до твог повратка.
У мом срцу је пламен,
и када ми се вратиш,
о, како ће се ватра разбуктати.

Седим поред ватре
и покушавам да се подсетим
неће још много времена протећи,
док не будемо поново заједно.
Али, океани нас раздвајају
и ја не могу да учиним ништа
што би убрзало време
или ме теби приближило.

А ја и даље мислим о теби,
и то ме боли,
као песма коју певаш
када си усамљ...

RHYTHM OF THE RAIN

Listen to the rhythm of the falling rain
Telling me just what a fool I've been
I wish that it would go
And let me cry in vain
And let me be alone again
The only girl I care about has gone away
Looking for a brand new start
But little does she know
That when she left that day
Along with her she took my heart
Rain please tell me now
Does that seem fair
For to steal my heart away
When she don't care
I can't love another
When my heart's somewhere far away
Rain won't you tell her
That I love her so
Please ask the sun to set her heart a glow
Rain in her heart and let the love we knew start to grow...
Oh, listen to the rhythm

РИТАМ КИШЕ

Слушам ритам кише која пада
и говори ми колико сам био луд;
желео бих да престане и
да ме пусти да узалуд плачем,
и поново ме остави самог.
Отишла је једина коју волим,
у потрази за новим почетком,
али не зна
да је тога дана однела и моје срце.

Реци ми кишо
да ли је поштено
што ми је срце украла
када је не занима што
не могу да волим другу
јер ми је срце негде далеко.
Хоћеш ли јој рећи, кишо,
колико је волим,
замоли сунце да њено срце огреје.
Падај кишо у њеном срцу
да би се наша љубав поново родила.
О, слушај ритам...

Jason Donovan

JASON SEAN DONOVAN

Jason Donovan

HANG ON TO YOUR LOVE

Do you get just one chance in your life
To find a love that's yours completely
I've made only one mistake in my life
The day I let you leave me

And If I search the whole world over
I'll never find a love so right...
Hang on to love when you find it
Never waste your golden chances
Never make mistakes like I did
Hang on to your love and never let go
Just to think I had the world in my hands
And I let it slip through my fingers
I guess I didn't know what I had
It's just a memory that lingers.
And It's to late to say I'm sorry
I looked round and she was gone
Hang on like there's no tomorrow
Always be there when she calls you
There's a path that you should follow
Hang on to your love and never let go.

ОСЛОНИ СЕ НА ЉУБАВ

Да ли само једном у животу
имаш прилику
да нађеш љубав која ти
потпуно припада?
Погрешио сам само једном
кала сам дозволио да ме
напустиш.
И ако бих тражио по целом
свету,
такву љубав никада више не
бих нашао...
Ослони се на љубав када
нађеш на њу,
никада не пропуштај сјајну
прилику,
никада не греши као ја:
ослони се на љубав и не дај јој
да оде.
Помисли само да је свет био у
мојим рукама,
и да сам дозволио да ми
исклизне кроз прсте.
Мислим да нисам знао шта сам
имао.
Само успомене преостају.
И прекасно је рећи да жалим.
Док сам се окренуо, ње више
није било.
Ослони се на љубав као да не
постоји сутра,
буди увек ту када те зове.
Постоји пут који треба да
пратиш:
ослони се на љубав и не
дозволи јој да оде.

ANOTHER NIGHT

I can find so much to be done
I can keep my emotions at bay
I can always mix with the crowd
and somehow I can get through the day.
But your smile begins to haunt me

as the evening comes around...
Another night and still you're gone
Another dream that yo're gone
Another dream that you're coming home
Another day I could just survive
But I can't take another night...

I can try and escape from the world
I can stay around friends everyday
With all these people around
I seem to have plenty to say
But my lughter doesn't fool them

They can see it in my face
Another night to carry on
Another dream, another song
Another day I could be alright
But I can't take another night
But your voice begins to echo
As darkness starts to fall

ЈОШ ЈЕДНА НОЋ

Могу толико тога да урадим,
могу да се одбраним од својих
осећања,
могу увек да се утопим у
гомили,
и некако прегурам дан.

Али твој осмех почиње да ме
прогони,
чим стигне вече...

Још једна ноћ, а тебе нема,
још један сан да се враћаш
кући,
још један дан могу тек тако да
преживим,
али не могу поднети још једну
ноћ...

Могу да се потрудим, и
побегнем од света,
могу да будем окружен
пријатељима сваки дан:
са свим тим људима око себе,
делујем као да имам много
тога да кажем.

Али, мој осмех их не заварава,
го могу да виде на мом лицу...

Још једну ноћ треба преживети,
још један сан и једну песму,
још један дан могу да будем у
реду,
али, не могу да преживим још
једну ноћ...
Јер твој глас почиње да одјекује
чим падне ноћ.

SEALED WITH A KISS

Though we've got say
Goodbye for the summer
Darling, I promise you this
I'll send you all my love
Every day in a letter
Sealed with a kiss

Yes, it's gonna be a cold,
lonely winter
But I'll fill the emptiness
I'll send you all my dreams
Every day in a letter

Sealed with a kiss
I'll see you in the sunlight
I'll hear your voice
everywhere
I'll run to tenderly hold you
But darling, you won't be
there
I don't want to say goodbye
for the summer
Knowing the love we'll mis
Oh, let us make a pledge
To meet in september
And seal it with a kiss
Yes, it's gonna be a cold,

lonely winter
But I'll fill the emptiness
I'll send you all my love
Every day in a letter
Sealed with a kiss

ЗАПЕЧАЋЕНО ПОЉУПЦЕМ

Иако смо морали да кажемо
Збогом лету,
Обећавам ти вољена
да ћу ти свакога дана слати
сву своју љубав у писму
Запечаћеном пољупцем.
Да, то ће бити хладна
зима у самоћи
али, испунићу ту празнину,
слаћу ти свакога дана
све моје снове
у писму запечаћеном
пољупцем.

Виђећу те у сваком
сунчаном зраку
чути твој глас посвуда,
потрчаћу да те нежно загрлим,
али, вољена, ти нећеш бити
ту
Не желим да кажем
збогом лету,
јер знам да ће нам недостајати
љубав.
О, обећајмо једно другоме
да ћемо се срести у
септембру
и потврдимо то пољупцем.
Да, то ће бити хладна
зима у самоћи
Али, испунићу ту празнину
Слаћу ти свакога дана
сву своју љубав
у писму запечаћеном
пољупцем.

LOVE WOULD FIND A WAY

I lost my heart
In her blue eyes
Don't ask me how
Don't analyse
But I was slowly captured by her spell

When she didn't wanna know me
Never gave up hoping
Love would find a way
Love would save the day
Nothing in the world would ever stand in it's way
I believe, love will find a way...
Across the room
I caught her eye
And time stood still,
Don't ask me why
And I was surely captured by her smile

But what good did it to me
'cause she just looked right through me
And I was only waiting patiently
'till the day you came up to me
And said you thought you knew me

ЉУБАВ МОЖЕ ПРОНАЋИ ПУТ

Срце су ми заробиле
њене плаве очи.
Не питај ме зашто.
Не анализирај.
Јер њене драži су ме полако освајале,
и нисам престао да се надам
ни када је одбила да ме упозна.

Љубав може пронаћи пут,
љубав може спасити дан,
ништа јој на свету не може стати на пут.
Ја верујем да ће љубав пронаћи пут

На другом крају собе
спазих њен поглед
и од онда време стоји.
Не питај ме зашто.
А мене је сигурно освојио њен осмех;
али шта ми то вреди,
кад ме она није ни приметила.
А ја сам само стрпљиво чекао
дан када ћеш доћи
и рећи изгледа ме однекуд знаш.

Jason Donovan

HARD TO SAY IT'S OVER

What do you say when you fall out of love
tell the truth, or decieve her?
Whatever you do, she's gonna get hurt
when you leave her
There's never a right time to hear you say
It's only love that causes pain
And the best I can do
Is to walk away from you...
Tell me why
It's so hard to say it's over
Why do lovers break each others heart?
What do you do wish you run out of love?
There's never a right time to show her
How do you tell her that your love has died?
It's all over.

It's funny how you hurt the one you love
Living a lie is not enough
So the best that I can do
Is to walk away from you
Tell me why
It's so hard to say it's over
When to fall in love was easy at the start
Tell me why
It's so hard to say it's over
Why do lovers break each others heart?

ТЕШКО ЈЕ РЕЋИ ГОТОВО ЈЕ

Шта рећи када љубав престане?
Рећи истину или не?
Шта год да кажеш биће повређена,
онда када је напушташ.
Никада није прави тренутак да чује како кажеш:
једино љубав наноси бол,
и најбоље што могу да учиним
ја да те напустим...
Реци ми зашто је
тако тешко рећи готово је:
зашто они који се воле сламају једно другом срце?
Шта да учиниш онда када ти понестане љубави?
Никада није прави тренутак да јој откријеш:
како да јој кажеш да је твоја љубав престала?
Све је готово.
Чудно је колико можеш да повредиш онога кога волиш.
Живети у лажи није довољно:
и зато најбоље што могу да учиним је
да те напустим.
Реци ми: зашто
је тако тешко рећи готово је,
када је у почетку тако лако заљубити се?

Реци ми: зашто
је тако тешко рећи готово је?
Зашто они који се воле, сламају једно другом срце?

I'M DOING FINE

Could never make her happy
She never understood
And when I said I'd walk away
She never thought I would
So if she asks you how I'm feeling now
Tell her from me
I'm doing fine...
She was much too hard to please
Never satisfied
She wanted far too much from me
However hard I tried
But if she asks you if I'm still OK
Tell her from me
I'm doing fine...
Please don't tell her that you
Caught me crying
Don't let her know
What's really on my mind
Don't ask me how I'm feeling now
Take it from me
I'm dong fine
And when it comes to heartbreak
I've always been the first
Saying things could be no better
But they couldn't get much worse
But if you ask me how I'm feeling now
Would you believe
I'm doing fine...

JA CAM O.K.

Никада нисам могао да је усрећим:
никада није схватила:
и када сам рекао да би требало да одем,
никада није помислила да ћу отићи.
И ако те пита како се сада осећам,
реци јој уместо мене
да сам О.К....
Била је сувише тврдоглава да моли:
никада задовољна:
без обзира колико сам се трудио,
увек је желела од мене још више.
Али, ако те пита да ли сам још увек добро,
реци јој уместо мене да сам О.К...
Молим те немој јој рећи
да си ме затекао како плачем.
Немој дозволити да сазна
шта заиста мислим.
Не питај ме шта сад осећам,
учини то уместо мене.
Ја сам О.К...
Када треба да се слама срце,
ту сам увек био први.
Разговор неће ни поправити,
а ни погоршати ствар.
Али, ако ме питаш како се сада осећам,
да ли ћеш ми поверовати
да сам О.К...

MADONNA

Into The Groove

Words & Music: Madonna Ciccone & Steve Bray

See Course Book 3 page 10 for the Fmaj7 Chord and page 4 for the G6 Chord given in the text.

Suggested Strum:

1 2 & 3 & 4 &

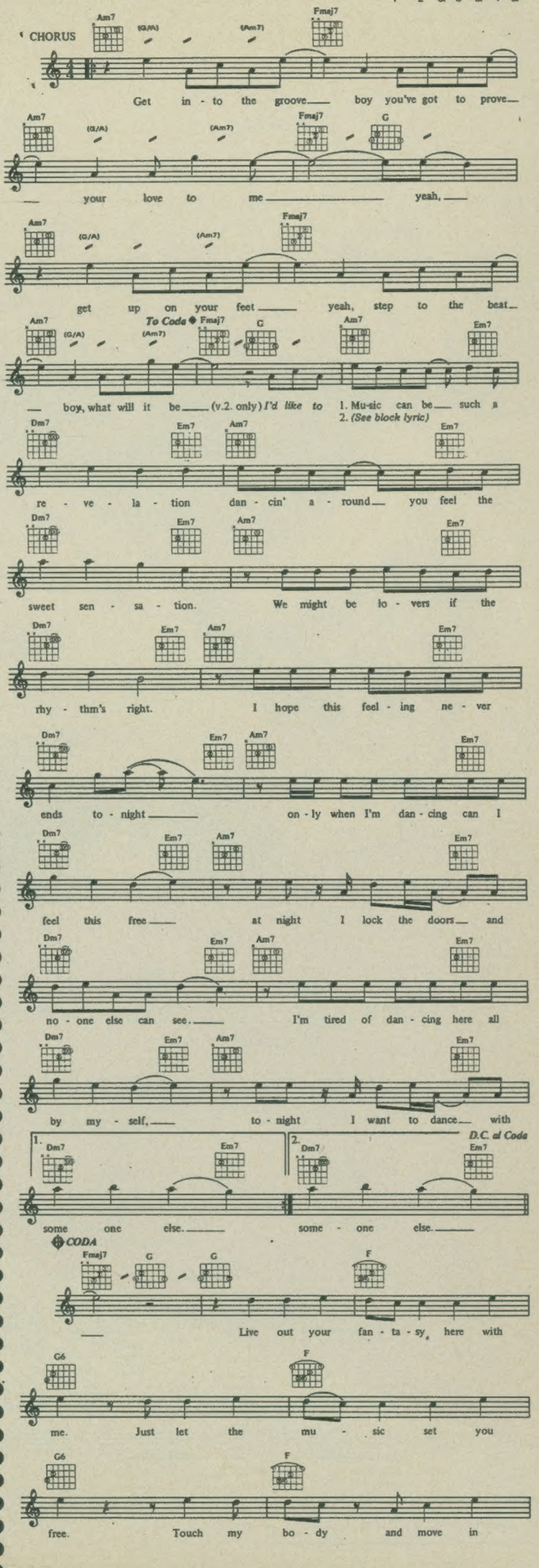
CHORUS
Am7 (G/A) (Am7) Fmaj7
Get in - to the groove boy you've got to prove
Am7 (G/A) (Am7) Fmaj7 G
your love to me yeah,
Am7 (G/A) (Am7) Fmaj7
get up on your feet yeah, step to the beat
To Coda
Am7 (G/A) (Am7) Fmaj7 G Am7 Em7
boy, what will it be (v.2. only) I'd like to 1. Mu-sic can be such a
2. (See block lyric)
Dm7 Em7 Am7 Em7
re - ve - la - tion dan - cin' a - round you feel the
Dm7 Em7 Am7 Em7
sweet sen - sa - tion. We might be lo - vers if the
Dm7 Em7 Am7 Em7
rhy - thm's right. I hope this feel - ing ne - ver
Dm7 Em7 Am7 Em7
ends to - night on - ly when I'm dan - cing can I
Dm7 Em7 Am7 Em7
feel this free at night I lock the doors and
Dm7 Em7 Am7 Em7
no - one else can see. I'm tired of dan - cing here all
Dm7 Em7 Am7 Em7
by my - self, to - night I want to dance with
D.C. al Coda
1. Dm7 Em7
some one else.
2. Dm7 Em7
some - one else.
CODA
Fmaj7 G G F
Live out your fan - ta - sy here with
G6 F
me. Just let the mu - sic set you
G6 F
free. Touch my bo - dy and move in

WHEN IS ALL OVER

Should have read between the lines
Should have tried to read her mind

Before it got too late
I feel so helpless now
I should have seen my fate
When will I ever learn
Love's fire has to burn
Or else it's gonna die...
When It's too late, you find
You'll never change her mind
You realise in time
When it's all over...

If I had my time again
I'd watch for signs and then
To never let you go
But that's another dream
I hear you calling me
Saying you're a fool
When will I understand
Love's a flame that has to grow
Or else it's gonna die...

When it's too late you find
You'll never change her mind
You realise in time, when it's all over

When it's too late, you find
She's already goodbye
Finally realise, when It's all over

КАДА ЈЕ СВЕМУ КРАЈ

Требало је да читам између редова:
требало је да јој читам мисли,
пре него што је било прекасно за све.
Сада сам тако беспомоћан,
требало је да схватим,
требало је да увидим своју судбину.

Да ли ћу икада научити
да ватра љубави треба да гори,
иначе ће згаснути....
Тек када је прекасно, сазнајеш
да се никада неће предомислити,
и то схваташ онда,
када је свему крај....

Када бих могао поново да вратим време,
вребао бих знаке
и никада не бих допустио да одеш.
Али, то је неки сасвим други сан:
чујем те како ме зовеш и кажеш
да си погрешила.
Када ћу схватити
да је љубав пламен који треба да се шири,
иначе ће згаснути....
Тек када је прекасно, сазнајеш
да се никада неће предомислити,
и то схваташ онда, када је свему крај.
Тек када је прекасно, сазнајеш
да је она већ рекла због,
и најзад схваташ, када је свему крај.

CARELESS TALK AND SILLY LIES

Your careless talk
Can buy you trouble
You'd better keep opinions to yourself
What you give out
You'll get back double
So stop your lying
It's a waste of time
You know damn well that
You're out of line..
But... these rumours are not true
Is the message getting through?
Your careless talk, and your silly lies
Can be misunderstood
(Maybe you hoped they would)
Most of the time
It's your invention
You just can't help repeating silly lies
I'm not convinced
In your good invention
I hear you telling everyone you meet
That I just don't care and I'm indiscreet
The stories You create
Make lies communicate
Your careless talk, and your silly lies
Can force a heart to break

НЕМАРНО БРБЉАЊЕ И ЛУЦКАСТЕ ЛАЖИ

Због свог немарног брбљања
можеш извући дебљи крај.
Боље задржи мишљење за себе.
Све што радиш,
вратиће ти се двоструко,
и зато престани да лажеш;
то је губљење времена.
Ти врло добро знаш
да ти то и није нека фора.
Јел'.... ма немој ми рећи!
Да ли за то још неко зна?
Твоје немарно брбљање и луцкасте лажи
могу бити погрешно схваћене.
(Можда се ти и надаш да хоће)
Много времена
губиш на маштарије,
и не може, а да не понављаш луцкасте лажи.
Ја не верујем у твоје
успеле измишљотине.
Чуо сам да свакоме причаш
да сам ја једноставно
незаинтересован и непромишљен.
Причице које ти измишљаш
чине да неистине круже.
Твоје немарно брбљање и луцкасте лажи
могу сломити срце.